

Volume II
No. 27

Monday
29th November, 1965

PARLIAMENTARY DEBATES

**DEWAN RA'AYAT
(HOUSE OF REPRESENTATIVES)**

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS [Col. 4017]

**ADJOURNMENT OF THE HOUSE (STANDING ORDER
18) (Motion) [Col. 4022]**

BILL:

The Supply Bill, 1966—

Schedule:

Heads S. 1 to S. 11 [Col. 4023]

Head S. 13 [Col. 4069]

MALAYSIA

DEWAN RA'AYAT
(HOUSE OF REPRESENTATIVES)

Official Report

Second Session of the Second Dewan Ra'ayat

Monday, 29th November, 1965

The House met at Ten o'clock a.m.

PRESENT:

- The Honourable Mr Speaker, DATO' CHIK MOHAMED YUSUF BIN SHEIKH ABDUL RAHMAN, S.P.M.P., J.P., Dato' Bendahara, Perak.
- „ the Prime Minister, Minister of External Affairs and Minister of Culture, Youth and Sports, Y.T.M. TUNKU ABDUL RAHMAN PUTRA AL-HAJ, K.O.M. (Kuala Kedah).
- „ the Deputy Prime Minister, Minister of Defence, Minister of National and Rural Development, TUN HAJI ABDUL RAZAK BIN DATO' HUSSAIN, S.M.N. (Pekan).
- „ the Minister of Transport, DATO' HAJI SARDON BIN HAJI JUBIR, P.M.N. (Pontian Utara).
- „ the Minister of Health, ENCHE' BAHAMAN BIN SAMSUDIN (Kuala Pilah).
- „ the Minister of Commerce and Industry, DR LIM SWEE AUN, J.P. (Larut Selatan).
- „ the Minister for Welfare Services, TUAN HAJI ABDUL HAMID KHAN BIN HAJI SAKHAWAT ALI KHAN, J.M.N., J.P. (Batang Padang).
- „ the Minister for Local Government and Housing, ENCHE' KHAW KAI-BOH, P.J.K. (Ulu Selangor).
- „ the Minister for Sarawak Affairs, DATO' TEMENGGONG JUGAH ANAK BARIENG, P.M.N., P.D.K. (Sarawak).
- „ the Minister of Labour, ENCHE' V. MANICKAVASAGAM, J.M.N., P.J.K. (Klang).
- „ the Minister of Information and Broadcasting, ENCHE' SENU BIN ABDUL RAHMAN (Kubang Pasu Barat).
- „ the Minister of Agriculture and Co-operatives, TUAN HAJI MOHD. GHAZALI BIN HAJI JAWI (Ulu Perak).
- „ the Assistant Minister of Commerce and Industry, TUAN HAJI ABDUL KHALID BIN AWANG OSMAN (Kota Star Utara).
- „ the Assistant Minister of National and Rural Development, ENCHE' SULAIMAN BIN BULON (Bagan Datoh).
- „ the Assistant Minister of Culture, Youth and Sports, ENSKU MUHSEIN BIN ABDUL KADIR, J.M.N., S.M.T., P.J.K. (Trengganu Tengah).
- „ the Assistant Minister of Education, ENCHE' LEE SIOK YEW, A.M.N., P.J.K. (Sepang).

The Honourable the Assistant Minister of Finance, DR NG KAM POH, J.P.
(Telok Anson).

- „ the Parliamentary Secretary to the Minister of Health,
ENCHE' IBRAHIM BIN ABDUL RAHMAN (Seberang Tengah).
- „ the Parliamentary Secretary to the Minister of Labour,
ENCHE' LEE SAN CHOON, K.M.N. (Segamat Selatan).
- „ the Parliamentary Secretary to the Minister of Finance,
ENCHE' ALI BIN HAJI AHMAD (Pontian Selatan).
- „ the Parliamentary Secretary to the Deputy Prime Minister,
ENCHE' CHEN WING SUM (Damansara).
- „ ENCHE' ABDUL GHANI BIN ISHAK, A.M.N. (Melaka Utara).
- „ ENCHE' ABDUL KARIM BIN ABU, A.M.N. (Melaka Selatan).
- „ WAN ABDUL KADIR BIN ISMAIL, P.P.T. (Kuala Trengganu Utara).
- „ TUAN HAJI ABDUL RASHID BIN HAJI JAIS (Sabah).
- „ ENCHE' ABDUL RAZAK BIN HAJI HUSSIN (Lipis).
- „ ENCHE' ABDUL SAMAD BIN GUL AHMAD MIANJI
(Pasir Mas Hulu).
- „ ENCHE' ABU BAKAR BIN HAMZAH (Bachok).
- „ TUAN HAJI AHMAD BIN ABDULLAH (Kelantan Hilir).
- „ ENCHE' AHMAD BIN ARSHAD, A.M.N. (Muar Utara).
- „ TUAN HAJI AHMAD BIN SAAID, J.P. (Seberang Utara).
- „ CHE' AJIBAH BINTI ABOL (Sarawak).
- „ ENCHE' AZIZ BIN ISHAK (Muar Dalam).
- „ ENCHE' JONATHAN BANGAU ANAK RENANG, A.B.S. (Sarawak).
- „ PENGARAH BANYANG ANAK JANTING, P.B.S. (Sarawak).
- „ ENCHE' CHAN CHONG WEN, A.M.N. (Kluang Selatan).
- „ ENCHE' CHAN SIANG SUN (Bentong).
- „ ENCHE' CHIA CHIN SHIN, A.B.S. (Sarawak).
- „ ENCHE' FRANCIS CHIA NYUK TONG (Sabah).
- „ ENCHE' CHIN FOON (Ulu Kinta).
- „ ENCHE' D. A. DAGO ANAK RANDEN *alias* DAGOK ANAK RANDAN
(Sarawak).
- „ ENCHE' C. V. DEVAN NAIR (Bungsar).
- „ ENCHE' EDWIN ANAK TANGKUN (Sarawak).
- „ TUAN SYED ESA BIN ALWEE, J.M.N., S.M.J., P.I.S.
(Batu Pahat Dalam).
- „ DATIN FATIMAH BINTI HAJI ABDUL MAJID
(Johor Bahru Timor).
- „ DATIN FATIMAH BINTI HAJI HASHIM, P.M.N.
(Jitra-Padang Terap).
- „ ENCHE' S. FAZUL RAHMAN, A.D.K. (Sabah).
- „ ENCHE' GANING BIN JANGKAT (Sabah).
- „ ENCHE' GEH CHONG KEAT, K.M.N. (Penang Utara).
- „ TUAN HAJI HAMZAH BIN ALANG, A.M.N., P.J.K. (Kapar).
- „ ENCHE' HANAFI BIN MOHD. YUNUS, A.M.N., J.P. (Kulim Utara).
- „ ENCHE' HANAFIAH BIN HUSSAIN. A.M.N. (Jerai).

- The Honourable ENCHE' HARUN BIN ABDULLAH, A.M.N. (Baling).
- „ WAN HASSAN BIN WAN DAUD (Tumpat).
- „ ENCHE' HUSSEIN BIN TO' MUDA HASSAN, A.M.N. (Raub).
- „ ENCHE' HUSSEIN BIN MOHD. NOORDIN, A.M.N., P.J.K. (Parit).
- „ ENCHE' HUSSEIN BIN SULAIMAN (Ulu Kelantan).
- „ TUAN HAJI HUSSAIN RAHIMI BIN HAJI SAMAN
(Kota Bharu Hulu).
- „ ENCHE' IKHWAN ZAINI (Sarawak).
- „ ENCHE' ISMAIL BIN IDRIS (Penang Selatan).
- „ DATO' SYED JA'AFAR BIN HASAN ALBAR, P.M.N.
(Johor Tenggara).
- „ PENGHULU JINGGUT ANAK ATTAN, Q.M.C., A.B.S. (Sarawak).
- „ ENCHE' KADAM ANAK KIAI (Sarawak).
- „ ENCHE' THOMAS KANA (Sarawak).
- „ ENCHE' KOW KEE SENG (Singapore).
- „ ENCHE' LEE SECK FUN (Tanjong Malim).
- „ ENCHE' AMADEUS MATHEW LEONG, A.D.K., J.P. (Sabah).
- „ DATO' LING BENG SIEW, P.N.B.S. (Sarawak).
- „ DR LIM CHONG EU (Tanjong).
- „ DR MAHATHIR BIN MOHAMAD (Kota Star Selatan).
- „ ENCHE' T. MAHIMA SINGH, J.P. (Port Dickson).
- „ ENCHE' MOHD. ARIF SALLEH, A.D.K. (Sabah).
- „ DATO' MOHAMED ASRI BIN HAJI MUDA, P.M.K. (Pasir Puteh).
- „ ORANG TUA MOHAMMAD DARA BIN LANGPAD (Sabah).
- „ ENCHE' MOHD. DAUD BIN ABDUL SAMAD (Besut).
- „ ENCHE' MOHAMED IDRIS BIN MATSIL, J.M.N., P.J.K., J.P.
(Jelebu-Jempol).
- „ ENCHE' MOHD. TAHIR BIN ABDUL MAJID, S.M.S., P.J.K.
(Kuala Langat).
- „ ENCHE' MOHAMED YUSOF BIN MAHMUD, A.M.N. (Temerloh).
- „ WAN MOKHTAR BIN AHMAD (Kemaman).
- „ TUAN HAJI MOKHTAR BIN HAJI ISMAIL (Perlis Selatan).
- „ ENCHE' MUHAMMAD FAKHRUDDIN BIN HAJI ABDULLAH
(Pasir Mas Hilir).
- „ TUAN HAJI MUHAMMAD SU'AUT BIN HAJI MUHD. TAHIR, A.B.S.
(Sarawak).
- „ DATO' HAJI MUSTAPHA BIN HAJI ABDUL JABAR, D.P.M.S., A.M.N.,
J.P. (Sabak Bernam).
- „ ENCHE' MUSTAPHA BIN AHMAD (Tanah Merah).
- „ DATO' NIK AHMAD KAMIL, D.K., S.P.M.K., S.J.M.K., P.M.N.,
P.Y.G.P., Dato' Sri Setia Raja (Kota Bharu Hilir).
- „ ENCHE' NG FAH YAM (Batu Gajah).
- „ TUAN HAJI OTHMAN BIN ABDULLAH (Hilir Perak).
- „ ENCHE' OTHMAN BIN ABDULLAH, A.M.N. (Perlis Utara).
- „ TUAN HAJI RAHMAT BIN HAJI DAUD, A.M.N.
(Johor Bahru Barat).
- „ ENCHE' RAMLI BIN OMAR (Krian Darat).

- The Honourable **TUAN HAJI REDZA BIN HAJI MOHD. SAID, P.J.K., J.P.** (Rembau-Tampin).
- „ **RAJA ROME BIN RAJA MA'AMOR, P.J.K., J.P.** (Kuala Selangor).
- „ **ENCHE' SANDOM ANAK NYUAK** (Sarawak).
- „ **ENCHE' SEAH TENG NGIAB, P.I.S.** (Muar Pantai).
- „ **ENCHE' D. R. SEENIVASAGAM** (Ipoh).
- „ **ENCHE' SIM BOON LIANG** (Sarawak).
- „ **ENCHE' SNAWI BIN ISMAIL, P.J.K.** (Seberang Selatan).
- „ **ENCHE' SNG CHIN JOO** (Sarawak).
- „ **ENCHE' SOH AH TECK** (Batu Pahat).
- „ **ENCHE' SULAIMAN BIN ALI** (Dungun).
- „ **PENGIRAN TAHIR PETRA** (Sabah).
- „ **ENCHE' TAJUDDIN BIN ALI, P.J.K.** (Larut Utara).
- „ **ENCHE' TAI KUAN YANG** (Kulim Bandar Bharu).
- „ **DR TAN CHEE KHOON** (Batu).
- „ **ENCHE' TAN CHENG BEE, J.P.** (Bagan).
- „ **ENCHE' TAN TOH HONG** (Bukit Bintang).
- „ **ENCHE' TIAH ENG BEE** (Kluang Utara).
- „ **ENCHE' YEOH TAT BENG** (Bruas).
- „ **TUAN HAJI ZAKARIA BIN HAJI MOHD. TAIB, P.J.K.** (Langat).

ABSENT:

- The Honourable the Minister of Home Affairs and Minister of Justice, **DATO' DR ISMAIL BIN DATO' HAJI ABDUL RAHMAN, P.M.N.** (Johor Timor).
- „ the Minister of Finance, **ENCHE' TAN SIEW SIN, J.P.** (Melaka Tengah).
- „ the Minister of Works, Posts and Telecommunications, **DATO' V. T. SAMBANTHAN, P.M.N.** (Sungei Siput).
- „ the Minister of Education, **ENCHE' MOHAMED KHIR JOHARI** (Kedah Tengah).
- „ the Minister of Lands and Mines, **ENCHE' ABDUL-RAHMAN BIN YA'KUB** (Sarawak).
- „ **ENCHE' ABDUL RAHMAN BIN HAJI TALIB, P.J.K.** (Kuantan).
- „ **WAN ABDUL RAHMAN BIN DATU TUANKU BUJANG** (Sarawak).
- „ **ENCHE' ABDUL RAUF BIN A. RAHMAN, K.M.N., P.J.K.** (Krian Laut).
- „ **DATO' ABDULLAH BIN ABDULRAHMAN, Dato' Bijaya di-Raja** (Kuala Trengganu Selatan).
- „ **Y.A.M. TUNKU ABDULLAH IBNI AL-MARHUM TUANKU ABDUL RAHMAN, P.P.T.** (Rawang).
- „ **TUAN HAJI ABDULLAH BIN HAJI MOHD. SALLEH, A.M.N., S.M.J., P.I.S.** (Segamat Utara).
- „ **O.K.K. DATU ALIUDDIN BIN DATU HARUN, P.D.K.** (Sabah).
- „ **DR AWANG BIN HASSAN, S.M.J.** (Muar Selatan).
- „ **ENCHE' CHAN SEONG YOON** (Setapak).
- „ **DATU GANIE GILONG, P.D.K., J.P.** (Sabah).

- The Honourable ENCHE' STANLEY HO NYUN KHIU, A.D.K. (Sabah).
 .. ENCHE' KAM WOON WAH, J.P. (Sitiawan).
 .. ENCHE' THOMAS KANA (Sarawak).
 .. ENCHE' KHOO PENG LOONG (Sarawak).
 .. DATU KHOO SIAK CHIEW, P.D.K. (Sabah).
 .. ENCHE' EDMUND LANGGU ANAK SAGA (Sarawak).
 .. ENCHE' LIM KEAN SIEW (Dato Kramat).
 .. ENCHE' LIM PEE HUNG, P.J.K. (Alor Star).
 .. ENCHE' PETER LO SU YIN (Sabah).
 .. ENCHE' JOSEPH DAVID MANJAJI (Sabah).
 .. DATO' DR HAJI MEGAT KHAS, D.P.M.P., J.P., P.J.K. (Kuala Kangsar).
 .. ENCHE' MOHD. ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, J.M.N. (Sungai Patani).
 .. ENCHE' ONG KEE HUI (Sarawak).
 .. ENCHE' QUEK KAI DONG, J.P. (Seremban Timor).
 .. DATO' S. P. SEENIVASAGAM, D.P.M.P., P.M.P., J.P. (Menglembu).
 .. ENCHE' SIOW LOONG HIN, P.J.K. (Seremban Barat).
 .. ENCHE' TAMA WENG TINGGANG WAN (Sarawak).
 .. ENCHE' TAN KEE GAK (Bandar Melaka).
 .. ENCHE' TAN TSAK YU (Sarawak).
 .. ENCHE' TOH THEAM HOCK (Kampar).
 .. ENCHE' YEH PAO TZE (Sabah).
 .. ENCHE' STEPHEN YONG KUET TZE (Sarawak).

PRAYERS

(Mr Deputy Speaker *in the Chair*)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

I.L.O. CONVENTION No. 110 (CON- DITIONS OF EMPLOMENT ON PLANTATION) — NON-RATIFICA- TION OF

1. Enche' C. V. Devan Nair (Bungsar) asks the Minister of Labour to give reasons for the non-ratification by the Central Government of I.L.O. Convention No: 110 on "Conditions of Employment on Plantation", as approved by the I.L.O. General Conference, 1958.

The Minister of Labour (Enche' V. Manickavasagam): Mr Speaker, Sir, Malaysia and most of the other member countries of the I.L.O. have been unable to ratify Convention No. 110 regarding conditions of employment on

plantations mainly because the scope of coverage of the Convention is extremely wide. The Convention as it stands is applicable to all plantations regardless of size or the number of persons employed. The exception are those without regular employees and those producing only for local consumption. As the Convention provides for a comprehensive range of subjects, it would be extremely difficult for us to apply all these provisions to the many thousands of small-holdings in the country, as not only would these impose considerable hardships on the small-holders but would also raise problems of enforcement and inspection. The National Joint Labour Advisory Council, which examined this Convention, appreciated these problems and advised against its ratification in its present form. Sir, I might mention that only six countries out of a total membership of 114 countries have so far been able to ratify the Convention. The I.L.O. itself has

recognised this problem and it is, in fact, taking action to draft suitable amendments to the Convention to facilitate wider ratification.

Enche' C. V. Devan Nair: It may well be Sir, that a comprehensive Convention like that will be difficult of general application, but would the Government consider the possibility and the desirability of making applicable those parts of the Convention, which can be applied not necessarily to the small-holders but to the larger estates and plantations.

Enche' V. Manickavasagam: As I said just now, Sir, it is quite difficult, and recognising the fact that many countries are not in a position to ratify this Convention, I.L.O. itself is bringing in suitable amendment to this Convention.

LABOUR LAWS IN MALAYA, SABAH AND SARAWAK— UNIFICATION OF

2. Enche' C. V. Devan Nair asks the Minister of Labour to state the progress made towards the unification of the Labour laws in the States of Malaya, Sabah and Sarawak.

Enche' V. Manickavasagam: Mr Speaker, Sir, in the exercise of unification of the Labour laws in the States of Malaya, Sabah and Sarawak referred to in the Honourable Member's question, we have to be guided by the arrangements agreed upon and published in the Report of the Inter-Governmental Committee in 1962. Honourable Members would be aware that this Report provides for an interim period during which the laws of the respective States should remain in force. The question of unification of laws, however, has been receiving very close attention in my Ministry, and a Committee of officials has in fact, been established to study this question. The Honourable Member might, therefore, be assured that the matter is well in hand. Sir, I might point out also that the Trade Union Ordinance and the Essential (Trade Disputes in the Essential Services) Regulations, 1965 have application throughout

Malaysia. The Wages Councils Ordinance in the States of Malaya has also been extended to Sarawak.

Enche' C. V. Devan Nair: Sir, may I ask whether the Government would consider, in view of the relatively weaker position of trades unions in Sabah and Sarawak, that in the process of unifying these laws special attention would be given to the relatively weaker position of the unions in Sabah and Sarawak. We do not want a situation, Sir, in which harmonisation of Labour laws is made equivalent in its effects to the harmonisation of taxes and so forth, which the Minister for Finance has attempted, which means operating against the interests of Sabah and Sarawak.

Enche' V. Manickavasagam: As I have said just now, Sir, we have extended the Trade Union Ordinance to both Sabah and Sarawak. The trade unions there are in the process of applying for re-registration, and we shall take this request into consideration, Sir.

Enche' C. V. Devan Nair: Sir, is the Honourable Minister aware that this obligation imposed on the trade unions in Sabah and Sarawak, to apply for re-registration has caused a bit of discontent and unhappiness there. Can this House have an assurance that these applications for re-registration are just mere formalities and that unions which have been registered before will not undergo any undue difficulties in securing their re-registration?

Enche' V. Manickavasagam: I can assure the House, Sir, if the trade unions are there just to look into trade union activities, they need not fear, but if they are trying to do something else, they need fear, Sir.

THREATENED STRIKE BY GOVERNMENT SERVICES EMPLOYEES PRIOR TO ENACTMENT OF PROHIBITIVE REGULATIONS

3. Enche' C. V. Devan Nair asks the Prime Minister to give the name of the Government Services whose

employees the Government feared intended to resort to industrial action, just prior to the promulgation of the Essential (Prohibition of Strikes and Certain Proscribed Industrial Actions) Regulations, 1965, and the Essential (Arbitration in the Essential Services) Regulations, 1965.

The Prime Minister: Mr Speaker, Sir, prior to the passing of these Regulations in 1965, there were quite a number of outstanding claims in the Whitley Council; and, while the Government had made every effort to settle these claims, I am afraid the Whitley Council, or the Union concerned, was very persistent and was threatening to strike. For instance, the Fire Services Union gave notice stating that it would go on strike on 15th May, 1965, unless their claim was settled satisfactorily. Also, there was another threat from the Railwaymen, who had then started to carry on a campaign of non-co-operation with the Government. Then there were quite a number of other Services, which we might call as Essential Services, which had then put forward various claims and also threatened to strike, unless we settled them. Therefore, it was necessary for the Government to pass this law. Now, to save the Honourable Member's time in asking supplementary question which, I am sure, he is going to raise, I will mention here that these are the various Unions that had put forward their demands from the Government:

- The Teleprinter Typists
- The Storekeepers
- The Technical Assistants
- The Agricultural Assistants
- The Technical College Lecturers
- The Public Health Inspectors
- The Laboratory Assistants
- The Veterinary Assistants
- The Telephone Operators
- The X-ray Developers
- The Radiographers
- The Organisers of Schools.

The Fire Services—this was the one that had threatened to strike. Also, another outstanding one is the negotia-

tion on the “package-deal” offer made to Railway employees, which they were reluctant to accept. These are the things that threatened industrial action or strike against the Government, and this was the reason why the Government had to pass these Regulations.

Enche' C. V. Devan Nair: Sir, would the Honourable Prime Minister appreciate the fact that all these unions mentioned are essentially loyal unions, loyal to the nation, and their threats of industrial action were, in effect, aimed not as an act of disloyalty to the Government, but at securing redress of very justifiable grievances on their part.

The Prime Minister: Mr Speaker, Sir, I have never suggested that all these threats to strike were an act of disloyalty to the Government, but I say that the Government dare not take risk at a time when we are facing the enemy from without and from within; so, we might as well put them wise by passing these Regulations which will give them a chance to think before they take any industrial action against the Government.

ADJOURNMENT OF THE HOUSE

(STANDING ORDER 18)—

(Motion)

Enche' D. R. Seenivasagam: Mr Speaker, Sir, I rise as allowed under Standing Order 14, followed by Standing Order 18 (1), to seek leave to move adjournment of this House for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance in that the Honourable the Prime Minister on the 25th November 1965, when addressing this House, blatantly and with the intent to mislead this House, lied in stating that not so very long ago, I the Member for Ipoh, had during the Anson By-Election in Singapore, in support of Dato' David Marshall attacked and condemned the Singapore leaders that I now profess to admire. Mr Speaker, Sir, I do not intend to say anything more in amplification at this stage, unless I get your

leave. It would be unfair of me to say anything more at this stage.

Mr (Deputy) Speaker: Honourable Members, the Honourable Member for Ipoh has given notice to me to move the adjournment of the House under S.O. 18 (1) to discuss a definite matter of urgent public importance, to wit, the Honourable the Prime Minister, on the 25th November, 1965, when addressing this House, blatantly and with the intent to mislead this House, lied in stating that not so very long ago, I, the Member for Ipoh, had during the Anson By-Election in Singapore, in support of Dato' David Marshall attacked and condemned the Singapore leaders that I now profess to admire.

I do not consider that this matter is of urgent public importance and I, therefore, cannot give the Honourable Member the leave he seeks.

BILL

THE SUPPLY BILL, 1966

Order read for resumed consideration of the Supply Bill, 1966, in Committee of Supply (Second Allotted Day).

House accordingly immediately resolved itself into Committee of Supply.

Mr (Deputy) Speaker in the Chair

SCHEDULE

Heads S. 1 to S. 11—

Debate resumed.

Wan Mokhtar bin Ahmad (Kema-man): Tuan Pengerusi, saya suka mengambil bahagian sedikit dalam S. 7 muka 52 Pechahan-kepala 9, Pertandingan Membacha Koran Tahunan. Sa-bagaimana biasa, pertandingan ini di-jalankan oleh satu Jawatan-kuasa yang di-namakan Jawatan-kuasa Pusat Pertandingan Koran yang di-lantek pada tiap² tahun. Maka dalam pertandingan itu kita kerap kali menjemput qari² dari negara² Islam untuk menghakimi pertandingan dalam bulan yang mulia itu, tetapi jarang sa-kali kita dapat quri² yang akan menjadi hakim itu terdiri daripada qari² yang ter-

mashhor seperti Sheikh Abdul Baset Abdul Samad atau Sheikh Mustapha Ismail dan kebiasaan-nya di-hantar qari² yang tidak bagitu terkenal untuk menghakimi pertandingan di-sini di-samping memperdengarkan bacaan² Koran. Sa-tahu saya ia-lah kerana sa-masa jemputan itu di-hantar kasa-na, kebanyakan daripada qari² yang termashhor itu telah pun di-tempah lebeh awal oleh negara² Islam yang lain dan di-jemput untuk memperdengarkan bacaan al-Koran di-negeri mereka. Maka saya percaya pehak Jawatan-kuasa Pertandingan ini tidak dapat menghantar jemputan itu melainkan sa-telah di-lantek terlebih dahulu. Memandangkan kapada pertandingan ini di-jalankan pada tiap² tahun, maka saya rasa menasabah sa-buah Jawatan-kuasa Tetap, yang akan dapat menjalankan tugas-nya dengan lebeh lichin lagi, patut-lah dibentok supaya dapat-lah kita mengatorkan pertandingan ini lebeh lichin dan terator lagi daripada satu masa ka-satu masa. Saya tidak-lah menafikan bahawa sa-nya Pertandingan Koran pada tiap² tahun itu mendapat sambutan yang baik dari seluroh ra'ayat dan negara² Islam juga.

Soalan yang kedua, Tuan Pengerusi, ia-lah berkenaan dengan Butiran (188) (190)—Imam Besar dan Pegawai Penyelidek Ugama dalam Masjid Negara.

Kalau kita tinjau, Tuan Pengerusi, khutbah² Juma'at yang di-bacha pada hari Juma'at di-seluroh negara kita ini boleh di-katakan khutbah² yang telah di-chetak dan telah di-bukukan, yang sa-tengah²-nya tidak sesuai lagi dengan peredaran masa dan suasana negara. Maka menasabah-lah dengan ada-nya Imam Besar yang berke-lulusan dan Pegawai Penyelidek Ugama, saya rasa perlu-lah khutbah² Juma'at terutama sa-kali di-Masjid Negara, mengandongi ulasan peristiwa yang berlaku dalam minggu itu. Mithalnya, kita ada Minggu Perpaduan, maka hendak-lah khutbah Juma'at itu mengandongi ulasan perkara yang tersebut atau Hari Wanita atau pun minggu di-mulakan Persidangan Parli-men, Hari Perajurit atau sa-bagai-nya supaya tiap² sa-orang yang pergi

sembahyang pada hari Juma'at itu, di-samping menunaikan fardhu Juma'at dapat juga mendengar apa-kah pandangan² ugama terhadap peristiwa yang berlaku dalam sa-minggu itu, kerana kita tahu hari Juma'at merupakan satu hari perhimpunan agong—mingguan bagi umat² Islam seluruhnya.

Maka kita tidak mahu-lah khutbah Juma'at yang di-bacha pada hari Juma'at itu sa-bagai merupakan satu syarat untuk mengisahkan sembahyang Juma'at sahaja tetapi ada-lah juga merupakan satu ulasan yang memberi faedah untuk menarek orang² semua di-samping sembahyang Juma'at mendengarkan apa ulasan yang akan di-berikan pada hari itu.

Satu lagi, Tuan Pengerusi, ia-lah muka 52 juga Butiran (193) Pembantu Kutub Khanah Masjid Negara. Saya faham dari sini tentu-lah sa-buah kutub khanah akan di-adakan di-dalam Masjid Negara itu. Maka saya rasa kutub khanah ini patut-lah di-lengkapkan dengan kitab² atau pun buku², sama ada buku² dalam bahasa Arab atau pun bahasa Inggeris yang mengenai ugama Islam, kerana pada masa ini kita belum pun lagi ada sa-buah kutub khanah Negara yang dapat memberi kemudahan bagi tiap² sa-orang membuat penyelidikan terutama sakali dari segi ugama Islam. Jadi, saya rasa amat perlu-lah kutub khanah ini sesuai dengan letak-nya di-Masjid Negara mempunyai buku² atau pun kitab² yang mengenai hal ugama Islam.

Soal yang ketiga, Tuan Pengerusi, dalam muka 53 Pechahan-kepala 12, Lawatan Sambil Belajar. Saya rasa patut juga-lah kita memberi peluang kepada tokoh² ugama juga mengambil bahagian dalam Lawatan Sambil Belajar ini, kerana mereka merupai satu daripada anggota masyarakat yang memainkan peranan penting juga dalam pembangunan negara kita ini, terutama di-kampong². Maka kalau kita biarkan-lah terkebelakang maka begitu-lah mereka akan terus terkebelakang. Sekian-lah. Terima kaseh.

Enche' Ismail bin Idris (Penang Selatan): Tuan Pengerusi, saya hanya

ada dua perkara hendak bentangkan dalam Majlis ini untuk pengetahuan dan peringatan Menteri yang berkenaan. Yang pertama muka surat 27 Head S. 1 ia-itu Bayaran Khidmat Ahli² Dewan Negara dan Bayaran Khidmat Ahli² Dewan Ra'ayat.

Tuan Pengerusi, satu² gulongan yang kedudukan-nya lebeh tinggi daripada satu² pehak yang lain, hendak-lah di-beri akuan—hendak-lah di-berikan kehormatan. Saya berpendapat bahawa pemberian yang di-berikan kepada Ahli² Dewan Negara ia-itu elau sa-banyak \$500 ada-lah rendah kalau di-bandingkan dengan pemberian kepada Ahli² Dewan Ra'ayat. Jadi, oleh memandang kepada ketinggian mutu atau ketinggian penghargaan kepada Ahli Dewan Negara itu, saya rasa patut-lah di-beri pertimbangan oleh Kerajaan. Ahli² ini tidak-lah menjadi hal kepada saya, Tuan Pengerusi, sakira-nya boleh—di-turunkan bantuan elau kepada Dewan Ra'ayat supaya kedudukan Ahli² Dewan Ra'ayat itu rendah sedikit daripada Ahli² Dewan Negara, tetapi ada satu perbezaan di-antara Ahli² Dewan Ra'ayat dengan Ahli² Dewan Negara. Ahli² Dewan Ra'ayat yang, Tuan Pengerusi sedia ma'alum, ada satu tanggung-jawab yang besar yang di-berikan tugas—yang terpaksa dia menjalankan ia-itu menjaga kawasan masing², dan menjalankan tugas—melawat, memberi layanan, membuat derma dan sa-bagai-nya, harus-lah memakan perbelanjaan yang besar. Maka oleh yang demikian dari segi ini-lah saya memandang patut-lah kedua² soal ini—soal Ahli Dewan Negara, Ahli Dewan Ra'ayat ini, dapat di-pertimbangkan sa-mula demi kepentingan kedua² pehak ini.

Yang kedua, Tuan Pengerusi, saya hendak pergi kepada Head S. 4, muka surat 36 ia-itu Pechahan-kepala 5—Pendaftaran Pemilih dan Penyemakan Sa-mula Daftar Pemilih. Di-sini telah di-peruntukkan sa-banyak \$426,500 berkenaan dengan pilihan raya ia-itu menyemakkan daftar² pilihan raya dan pendaftaran. Sa-belum daripada itu, saya suka-lah hendak memberi penjelasan kepada Majlis ini, saya tidak bersetuju dengan kenyataan yang di-buat oleh Yang Berhormat wakil

dari Bachok, yang telah memberi ucapan ta'ziah kepada Perikatan di-waktu Perikatan kalah dalam pilihan raya kecil di-Ayer Hitam. Saya rasa tidak-lah sampai sa-bagitu ucapan ta'ziah yang mana di-dalam ucapan ta'ziah itu ma'ana-nya sa-orang itu kembali—tidak balek sama. Jadi, saya rasa kami bagi pehak Perikatan di-kawasan kami itu hanya menundok kekalahan sementara—unconditional—itu sebab saya hendak bagi tahu; tetapi walau bagaimana pun, saya suka-lah hendak menyatakan kepada Yang Berhormat itu jangankan dia hendak letak chalun, hendak menang dalam kawasan itu, bahkan parti-nya hendak letak chalun pun tidak mahu langsung. Jadi; tidak patut-lah dia mengatakan kepada kita memberi ucapan atau pun melafadzkan ucapan ta'ziah.

Berbalek saya kepada soal ini, Tuan Pengerusi, berhubong dengan pilihan raya kecil di-Ayer Hitam. Pada hari mengundi itu tidak kurang, yang saya dapat tahu, yang saya tengok sendiri—18 orang daripada penduduk² di-situ yang tidak dapat memberi undian, kerana nama² mereka itu tidak ada dalam buku daftar walhal pada pilihan raya tahun 1964 bulan April, orang² ini telah pergi mengundi. Ini-lah satu perkara yang suka saya bawakan kepada Kementerian ini supaya dapat mengambil perhatian yang besar.

Yang kedua-nya, saya suka hendak menarek perhatian Kementerian ini kepada satu kejadian yang berlaku dalam tahun 1964 yang mana sa-orang pengundi itu telah di-masokkan dua kali—itu saya sendiri telah bawakan kepada pengetahuan yang berkenaan, tetapi saya tidak tahu-lah sama ada perkara ini telah pun di-potong nama atau pun di-buat sa-mula—saya hendak dengar. Jadi, kalau perkara itu dapat di-baiki ada lebeh baik. Kerana terutama sa-kali dalam kawasan saya sendiri perkara itu telah terjadi.

Berbalek saya kepada 18 orang yang tidak dapat mengundi itu. Saya rasa ini harus-lah kejadian ini datang-nya daripada orang² atau pun yang di-katakan kerani² atau pun pendaftar² yang di-buat pada tiap² tahun pada

bulan September itu. Saya rasa, saya tidak boleh salahkan kepada orang² ini, kerana kebanyakan daripada pendaftar² ini ia-lah terdiri daripada kaki-tangan Kerajaan. Apakala lepas mereka bekerja pukul 4.30 petang maka mereka mula-lah bekerja untuk mendaftarkan mulai pukul 5.00, sa-hingga pukul 7.00 malam—kerja sambilan. Boleh jadi di-antara 2 jam mereka bekerja, tentu-lah tidak sempat mereka hendak melawat tiap² rumah untuk mendaftar atau untuk memotongkan nama² orang yang tidak ada itu, harus-lah kekeliruan telah berlaku.

Tuan Pengerusi, saya suka-lah hendak mengshorkan kepada pehak yang berkenaan supaya pendaftar yang akan di-tugaskan nanti, biar-lah terdiri daripada orang² yang tua sadikit. Mithal-nya, orang² yang telah ada pengalaman yang banyak dalam soal tulis-menulis ia-itu orang² yang telah bersara. Umpama-nya, kalau dia berumur 50 tahun, dia maseh tua sadikit dan ada pengalaman yang lebeh luas dan ada masa yang lebeh panjang, umpama-nya, dari pagi sa-hingga sampai petang boleh-lah berkhidmat dalam kawasan-nya itu. Jadi saya rasa sangat-lah baik kalau perkara ini dapat di-pertimbangkan kerana sa-lain daripada yang saya katakan tadi harus orang² tua ini ada fikiran lebeh jauh dan dalam lagi untuk bertanya. Umpama-nya, kalau pendaftar itu terdiri daripada sa-orang India, pengetahuan bahasa kebangsaan-nya itu harus chetek sadikit. Apakala dia pergi kepada sa-buah rumah Melayu, dia tentu-lah hendak berchakap dengan bahasa kebangsaan, apakala dia bertanya Enche' Ahmad ada di-rumah? Bila jawapan tidak ada itu boleh jadi maksud ta' ada dan di-potong terus. Boleh jadi Enche' Ahmad itu tidak ada di-rumah pergi ka-laut 2 atau 3 hari, kemudian dia balek. Ini-lah satu soal sering berlaku kekeliruan dalam kawasan saya. Jadi kalau tidak ada sa-orang yang tua sadikit, yang banyak pengalaman, perkara sa-macam ini harus tidak berlaku. Boleh jadi dalam masa itu nama itu tidak di-potong, sa-bagaimana yang berlaku saperti saya katakan tadi. Oleh yang demikian saya minta pehak yang berkenaan supaya dapat menimbangkan shor saya

ini demi kerugian pengundi² yang akan memberi undian-nya.

Jadi sa-lain dari itu saya suka-fah menguchapkan terima kaseh dan menyokong Anggaran Belanjawan Kementerian tersebut.

Terima kaseh.

Enche' Tan Toh Hong (Bukit Bintang): Mr Chairman, Sir, I shall only take a few minutes. I would like to speak on Sub-head 1, Item (16) about the work of Parliamentary reporters.

All Honourable Members, I am sure, will agree that thousands and thousands of words are spoken each day in this House when it is in session, and it is very important that we should have more high calibre staff to cope with this tremendous volume of work. At the moment, there are only, I understand seven or eight permanent Parliamentary reporters. Despite the fact that on many occasions they were working overtime voluntarily, they still have not been able to cope with the work. The other day one Honourable member had already criticised the delay in publishing the Hansards. Another glaring example is that the transcripts of the verbatim evidence taken by the Public Accounts Committee in their sittings in 1964 have not been finalised. This is because, physically, they just cannot cope with the volume of work. There is still the transcript for the 1965 sittings of the Public Accounts Committee sittings to be done.

Sir, important parliamentary work has been delayed because there are insufficient good quality staff. This is an unsatisfactory affair and, I hope, must be remedied quickly and effectively, especially in view of the fact that the findings and reports of the Public Accounts Committee should be tabled in the House without any due delay. Already one year's report is behind time which is an unsatisfactory state of affair.

Sir, under the provision, the commencing basic pay for a Parliamentary Reporter is \$350 p.m. How do we expect to get good calibre staff with a shorthand speed of 140-160 w.p.m.

that is necessary in this important kind of work when commercial firms are paying about \$500 to \$600 p.m. for such qualifications? The seven or eight permanent Parliamentary Reporters cannot cope with the work. What is needed I would suggest are probably 16 good permanent reporters. Further I understand that some kind of temporary stop-gap measure to relieve the situation, viz. temporary part-time reporters are employed. Most of these part-time reporters have only a qualification of 100 words or so per minute. Besides, because these reporters are temporary and because they are part-time, there is frequent changing of such temporary reporters. As such the Parliamentary reporting section will always be in trouble and saddled with teething problems.

Sir, in view of the urgent necessity that the Public Accounts Committee reports should be tabled in this House every year as early as possible, I therefore, hope the Honourable Prime Minister would kindly take effective measures to remedy this situation. Thank you.

Enche' Idris bin Matsil (Jelebu-Jempol): Tuan Pengerusi, muka 67 dibawah Head 9 Pechahan-kepala 5. Penchetakan dan Alatulis. Tuan Pengerusi, kalau saya ta' silap, sedikit masa yang lalu, pegawai² tinggi yang berkenaan dalam Pejabat Perjawatan Persekutuan ada mengeluarkan pendapat mereka bahawa General Order yang ada, yang mengawal urusan perjawatan pegawai² sekarang, boleh-lah di-katakan telah sampai masa-nya di-ubah atau pun di-pinda. Jadi saya fahamkan di-dalam bahagian penchetakan dan alatulis ini tentu-lah barangkali ura² sa-umpama itu akan di-laksanakan supaya aturan dan peratoran jawatan kakitangan Kerajaan sekarang dapat di-sesuaikan dengan satu General Order yang tidak lagi berjalan sa-bagaimana General Order yang ada sekarang yang telah beberapa tahun yang lampau di-buat atau pun di-gunakan ia-itu semenjak dari masa penjajahan lagi.

Pechahan-kepala 6, Tuan Pengerusi, Latehan Pegawai dan Bakal

Pegawai. Ada beberapa peruntukan berkenaan dengan Kelas Bahasa, Perbelanjaan Peperiksaan Tempatan dan sa-bagai-nya. Tuan Pengerusi, saya mendapat faham dalam bahagian ini, Kementerian Pelajaran ada mengeluarkan satu arahan kepada pegawai² Kerajaan yang hendak mengambil peperiksaan bahasa ini. Saya tegaskan ia-lah bahasa kebangsaan, dan Dewan Bahasa dan Pustaka ada mengeluarkan buku² sa-bagai panduan kepada pegawai² untuk mengambil peperiksaan itu dan pegawai² ini keseluruhannya ada pula keutamaan² boleh menempah munshi atau guru yang di-bayar oleh Kerajaan. Maka mereka berlateh-lah mengikut panduan² dan arahan² yang saya sebutkan tadi. Dan manakala sampai masa peperiksaan di-adakan, maka Pegawai Perjawatan Persekutuan pula akan mengambil peranan menjalankan peperiksaan kepada pegawai² ini, dan sa-telah peperiksaan itu di-jalankan, maka saya dapati walau pun barangkali pihak Pegawai Perjawatan Persekutuan sedia faham, beberapa orang pegawai boleh dikatakan ramai di-antara-nya, yang tidak lulus walau pun mereka itu belajar mengikut panduan daripada buku² Balai Pustaka dan juga arahan daripada Kementerian Pelajaran. Jadi saya dapati di-dalam masalah ini bahawa ketiga² badan tadi ia-itu, Kementerian Pelajaran, Dewan Bahasa dan Pustaka dan Pejabat Perjawatan ini patut-lah ada kerjasama yang erat atau pun, dengan lain² perkataan, dalam bahasa Inggeris "close co-ordination" supaya tidak-lah pegawai² yang saya sebutkan tadi teraniaya kerana ada di-antara pegawai² itu di-dalam masa Bulan Bahasa Kebangsaan telah masuk di-dalam ujian, mital-nya, karang-mengarang, terjemah-menterjemah dan sa-bagai-nya. Dan ada di-antara pegawai² itu yang telah mendapat hadiah pun dalam ujian yang di-adakan dalam bahasa kebangsaan. Tetapi manakala mereka menghadapi peperiksaan yang saya sebutkan tadi, maka mereka gagal juga dalam peperiksaan itu. Dan daripada siasatan saya yang ringkas, saya dapati itu-lah yang saya sebutkan tadi kekurangan pengertian, persefahaman atau pun co-ordination di-antara ke-

tiga² buah pejabat ini tadi, dan saya menyeru-lah dan merayu kepada pihak yang berkenaan dalam perkara ini supaya sa-berapa dapat-nya di-elakkan atau di-atasi kesulitan² sa-umpama itu supaya besok tidak-lah dapat pihak² yang berkenaan ia-itu pegawai² itu, menuduh Kerajaan tidak memberikan peluang atau pun kesempatan² yang saya sebutkan tadi. Terima kaseh.

Enche' Lee Seck Fun (Tanjong Malim): Mr Speaker, Sir, I just like to touch on Head S. 7, page 53, Item 12—Study Tour.

It is stated here that \$500,000 is allotted under this item. For quite a number of years I have been in this House and I see this item appear; but I regret to note that every year I am hoping that a few of the hard workers and those who contribute in voluntary associations, sports associations or active politicians would be given a chance or be selected for study tour. But for so many years not one has yet been selected from my constituency, i.e., from Tanjong Malim to Bidor. Sir, I realise that the estimate this year has been reduced; but, however, I appeal to the Honourable the Prime Minister to look into this matter at least to see that a few will be selected from my constituency either from the political or from the welfare organisations, co-operative societies, farmers associations, youth clubs, W. I. or other institutions in my area. Thank you.

Tuan Haji Mokhtar bin Haji Ismail (Perlis Selatan): Tuan Pengerusi, saya ucapkan berbilang terima kaseh saya hendak berchakap Kepala S. 1—Parlimen, muka 27 Butiran (4) Setiausaha Majlis Dewan Ra'ayat, muka 27 juga Pegawai Perpustakaan dan muka 28 Bentara Meshuarat. 28 juga Bentara Parlimen.

Tuan Pengerusi, ada satu perkara yang saya hendak minta penjelasan atau petua berkenaan dengan Dewan ini, kerana pada satu masa di-dalam Meshuarat Dewan ini, saya dapati ada pegawai yang beruniform masuk di-dalam Dewan yang mulia ini. Mengikut undang² yang tidak bertulis,

bahawa di-dalam Dewan Parlimen, pegawai² yang beruniform tidak-lah sesuai masuk bergaul dengan Ahli² politik yang ada di-dalam Bangunan Parlimen; jadi oleh sebab itu-lah, Tuan Pengerusi, saya hendak minta petua atau penjelasan yang lebih tegas lagi daripada Kementerian ini supaya membuat satu petua supaya dapat Dewan ini di-amalkan daripada satu masa ka-satu masa, dan yang sa-tahu saya, pegawai yang beruniform hanya di-benarkan bertugas di-luar Bangunan Parliamen (*Interruption*).

Tuan Pengerusi, bukan-lah ada undang², tetapi itu-lah yang saya berkehendakkan petua-nya, mengikut sa-chara undang² adat resam Parlimen, yang tidak bertulis.

Tuan Pengerusi, kemudian masuk saya kepada Pegawai Perpustakaan. Banyak-lah daripada Ahli² telah berchakap berkenaan dengan Pegawai Perpustakaan bagi Parlimen ini. Maka sudah sampai masa-nya kita memikir bahawa Pegawai² Perpustakaan bagi Parlimen ini hendak-lah di-hantar belajar atau di-lateh belajar keluar negeri untuk mengawasi perjalanan Perpustakaan dalam Parlimen ini. Mengikut apa yang telah saya tahu di-masa Yang Berhormat Dato' Haji Noah dahulu, Asia Foundation telah mempelawakan hendak memberi latehan kepada Pegawai Perpustakaan Parlimen, dan begitu juga hendak meminjamkan pegawai²-nya untuk menyusun kerja² dalam Perpustakaan Parlimen ini. Jadi oleh sebab itu-lah jikalau benar bahawa Asia Foundation telah membuat tawaran itu, jadi saya fikir tentu-lah tidak ada ketegahan bagi Parlimen ini menerima tawaran itu.

Bentara Meshuarat. Mengikut kebiasaan yang lalu bahawa Bentara Meshuarat Parlimen ini hanya mendapat elaun sahaja pada ketika kita adakan mesuarat Persidangan Parlimen ini, dan yang ganjil pula-nya apabila terkena pada hari minggu atau hari yang tidak ada Parlimen, maka Bentara Meshuarat tadi tidak dapat pula elaun-nya, jadi di-bagi elaun-nya hanya untuk masa mesuarat sahaja. Saya rasa ini, Tuan Pengerusi, tentu-lah tidak 'adil kerana Bentara Meshuarat

kita yang ada sekarang ini ada-lah satu orang yang telah lama berkhidmat di-dalam Dewan ini, sudah hampir 10 tahun. Maka dengan sebab itu patut-lah di-beri layanan yang 'adil kepada beliau.

Kemudian masuk saya kepada Bentara Parlimen. Pada tahun yang telah lalu, saya telah membawa usul di-dalam Dewan ini bahawa Bentara Parlimen di-ambil daripada kaki-tangan pasokan keselamatan, dan apa yang saya dapat tahu sekarang ini bahawa Bentara Parlimen telah di-ambil orang yang lain daripada pasokan keselamatan dan saya berharap-lah bahawa mereka itu akan menjalankan tugas bagi tahun 1966 di-dalam Dewan Yang Berhormat ini.

Kemudian, Tuan Pengerusi, masuk saya kepada S. 5 muka 40—Surohanjaya Perkhidmatan 'Awam. Saya memikirkkan, Tuan Pengerusi, sudah-lah sampai masa-nya bagi negara kita ini memikirkkan chara² susunan perkhidmatan dalam negara kita dan pada hari ini kita ada-lah banyak chara² susunan perkhidmatan itu seperti M.C.S., M.A.S., dan lain² lagi. Jadi, sudah-lah sampai masa-nya bahawa perkhidmatan itu di-satukan sahaja di-dalam negara kita ini. Jadi dengan chara itu, akan memudahkan perjalanan kerja², kerana saya dapat tahu pada masa ini, banyak orang² yang tidak suka hendak masuk berkhidmat di-dalam jawatan Foreign Service, kerana kata mereka, ada-lah amat susah bagi mereka hendak pergi kerana mereka ada mempunyai anak banyak. Jadi orang di-dalam Foreign Service itu sahaja yang dapat berkhidmat di-luar negeri. Tetapi kalau di-satukan jawatan itu, umpama-nya M.C.S.-kah sahaja, maka dapat-lah peluang kepada orang² yang tidak dalam Foreign Service sa-bagai sekarang ini, berkhidmat di-luar negeri.

Kemudian masuk saya kepada S. 7—Perdana Menteri, berkenaan dengan Lawatan Sambil Belajar. Nampak-nya anggaran pada tahun 1966 ini ada kekurangan, Tuan Pengerusi, daripada tahun yang lalu ia-itu tahun 1965. Jadi, saya memikirkkan dalam masa konfrantasi ini, kita harus mengirim banyak orang² kita ka-luar negeri, bukan sahaja

daripada ahli² politik, bahkan kita ambil juga guru² sekolah, mahasiswa² dan bagitu juga journalist untuk membuat lawatan ka-luar negeri. Jadi, tujuan kita membuat lawatan ka-luar negeri pada masa sekarang ini, yang sa-benar-nya, bukan-lah kerana kita hendak memerhatikan perbezaan kemajuan antara negara kita dengan negara² luar itu, tetapi yang sa-benar-nya, lawatan kita pada hari ini hanya kita hendak memberi penjelasan bagaimana kedudukan kita dengan masalah konfrantasi ini, terutama sa-kali kapada negara Filipina yang mana kita per-chaya tidak berapa lama lagi perhubungan kita dengan Filipina ini akan di-sambong balek sa-mula.

Jadi dengan sebab itu-lah, saya fikir, Tuan Pengerusi, patut-lah banyak kita hantar orang ka-luar melawat sambil belajar ka-luar negeri ini, kita tujukan biar banyak kita pergi ka-Filipina dan bagitu juga Thailand, sebab kedua² negara ini ada-lah negara yang penting; dan bagitu juga negara² di-dalam Asia, kerana Asia ini ia-lah satu tempat yang banyak bilangan penduduk²-nya daripada benua² yang lain. Jadi ada-lah lebeh baik bagi kita mengiratkan perhubungan kita dengan negara² yang ada dalam Asia ini seperti Ceylon, India dan lain² negara lagi. Dengan chara ini dapat-lah kita memberi fahaman yang jelas bagaimana kedudukan kita terhadap konfrantasi pada masa sekarang ini.

Yang akhir sa-kali, Tuan Pengerusi, di-dalam peruntukan ini kita dapati banyak perbelanjaan yang di-khaskan seperti Hari Menyambut Malaysia, Hari Keputeraan Yang di-Pertuan Agong dan lain² lagi. Jadi, saya memikirkan, oleh sebab negara kita ini telah mengaku bahawa ugama Islam sa-bagai ugama rasmi, maka saya fikir patut-lah kita adakan sedikit peruntukan wang, kata-lah, \$10,000 pada sa-tahun ia-itu untuk menyambut dan menghormat Hari Keputeraan Nabi Muhammad s.a.w. supaya dengan adanya ini akan menjadi buku dan menunjukkan kapada dunia bahawa kita ini sa-benar²-nya satu negara yang mengaku bahawa Islam itu sa-bagai

satu ugama rasmi Malaysia. Jadi, sa-kian-lah penjelasan saya.

Dr Lim Chong Eu (Tanjong): Mr Chairman, Sir, in the next few weeks, when we are discussing the items in the Supply Heads, we shall be guided by the principles which the Honourable Minister of Finance has instructed us—that this is an austerity Budget. However, Sir, in referring to Supply Head 1—Parliament, I would like to say that this is one item where we observe a certain degree of, shall we say, mixed feelings in the fact that the expenditure items both under Personal Emoluments and O.C.A.R. for Parliament have been cut down. Sir, we have heard constant references to the importance of parliamentary democracy and, to our mind, it is extremely important for us to maintain not only the efficiency of the Parliament but also to help it develop.

Mr Chairman, Sir, we would like to take this opportunity to compliment the members of the staff of Parliament for the extremely efficient way in which they have carried out the work in Parliament in the past year; and, in particular, we are happy to note that since our comments were made last year about the necessity of supplying Members with immediate transcripts of their speeches in lieu of the official publication of the Hansard, the Honourable Prime Minister has accepted our plea and today we are able to get transcripts within a matter of 48 hours. This, I think, is a matter of comment, and happy comment, on the very good and valuable work done by the staff. However, I do suggest that the Hansard itself, the official document after the transcripts have been sent to members for correction, should be published as early as possible, because we are still receiving official Hansards one year after the meetings have been held. For example, I think the last proceedings of the Parliament which were officially sent out concern the parliamentary debates exactly one year ago, and under these circumstances we regret that the general total of provisions both under P.E. and O.C.A.R. have been decreased. That is why I say it should be facilitated.

Sir, we note that under Head S. 1, item (34), on page 28, there is an allowance provided for the Leader of the House, but no provision is made for an allowance for a Leader of the Opposition. Admittedly, Sir, at the present moment, the Opposition is somewhat fragmented. However, Sir, not only this House but the whole country realises the importance of the Opposition. And the manner whereby, fragmented as we are in ideology certainly, within this House in the course of the last weeks we have certainly presented a front sufficiently united to cause consternation to the Benches opposite to ourselves, Sir, it would have been a better reflection of parliamentary democracy if at least a token provision had been given for a Leader of the Opposition under the Personal Emoluments.

Touching under O.C.A.R., items (4), (8), (10), (12) and (13) on page 29, in general, my comments are with regard to the expenses of the meetings held in Parliament, and here we note that savings have been made amounting to very nearly \$300,000. Sir, I feel that in this particular case not only savings should not have been made, because of the importance of Parliament, but we should have provided for even greater improvement. The most important point, I feel, is the fact that with the formation of Malaysia vast numbers of parliamentarians have actually got to know what Malaysia is, and to those who are living in the Borneo territories—in Sabah and in Sarawak—and *vice versa* to those who are living in the States of Malaya, we feel that it is necessary that provision should be made whereby free air-travel should be extended to Members of the House whereby Members from both sides of the water can familiarise themselves with the situation in Sarawak and Sabah in the case of those in Malaya, and *vice versa*, the situation in Malaya by members in Sabah and Sarawak. For example, when we raised questions, in the general debate, about matters pertaining to Sarawak, the Honourable Minister for Sarawak Affairs commented, why the Member from Tanjong should refer to Sarawak matters. Sir,

that was due largely to the fact that out of our own initiative we travelled over to Sarawak to find out how things were, but because of the necessary curtailment of financing tours, we had to confine our observations to very detailed situations. Sir, a provision, therefore, for Members at least to have one to-and-fro free air travel ticket to all parts of Malaysia during the course of the year, or possibly two, I think, will make it more feasible for Members of Parliament at least to comprehend what the whole of Malaysia really is and what the import of Malaysia will be.

Sir, there is another point which I would like to raise because no provision for it has been made. It is a fact that the country today has awakened to the importance of parliamentary debates, and although properly I suppose it should be taken under the Ministry of Information and Broadcasting, I think I could refer to it under the House, in view of the fact that the House has provisions for immediate simultaneous translation. Sir, a suggestion which I would like to put to the Honourable Prime Minister is that the proceedings of this House could either be broadcast over *Radio Malaysia*, or they could be broadcast over *Rediffusion*, and arrangements made whereby the whole country, the people of the country, who are interested in the proceedings of this House, can follow them. Sir, we in the Opposition certainly feel that there might be a provision, whereby Members from the Government benches in large numbers will be at least stimulated to speak a little more than they at present want to—I mean, Members who are on the Alliance back benches will probably be, under those conditions, stimulated to show their oratory powers, or powers of observation with regard to proceedings in this House.

Sir, with regard to provision under Supply Head for the Printing and Stationery of the Auditor-General's Department, we would like to make only this comment. Here, again, the Reports of the Auditor-General reached only a very limited circulation, and it might be

salutory for the whole nation to realise to what extent public expenditures have been uncurbed and public expenditures have been wrongly done, if the Auditor-General's Reports could not only be timely, as has already been brought up by the Member for Bukit Bintang, but also could reach a wider circulation. At the present moment, as far as we understand, all these publications by the Auditor-General, the reports that are made yearly for all the States, including the Central Government, point out numerous defects in Government administrative procedure with regard to expenses, but these are completely ignored, so that year in year out comments, which could cause the greatest concern throughout the country, are left unheeded, because the circulation of the Auditor-General's reports does not reach a wide enough public.

Sir, another point we note with some degree of concern is in respect of Head S. 4, under O.C.A.R., Sub-head 10—By-Elections Local Councils. Sir, we have made many points and we have already suggested that the Government should look into the business of allowing local council general elections to be carried out as soon as possible. The suspension of local authorities elections by decree last year, under the Emergency laws, is a matter, I think, which hits at the root of democracy in our country. We are not generally satisfied by the remarks that were made by the Minister of Local Government and Housing in earlier replies that it is not possible under the conditions of the emergency to hold these local council elections. But we note with concern, particularly Sub-head 21, Local Council General Elections, that only \$90, a token vote, is provided for the nine States. Virtually, it means that in 1966, the Government certainly does not intend to hold general local council elections and, therefore, the decree that was passed last year would be continued for the whole of 1966. Sir, especially with the implementation of the education rate which, to a large extent, will have to be borne by local councils, we feel that a basic principle in parliamentary democracy, that there should

be no taxation without representation is being violated. Therefore, we urge the Government seriously to look into this question of having local authorities elections as soon as possible.

Sir, one other small matter which was dealt with by the Honourable Member for Bidor and Tanjong Malim, and that is with regard to the provision for study tours. That matter, Sir, could also be taken under Head S. 1 with regard to contributions to the Commonwealth Parliamentary Association. Sir, the image of Malaysia as a country with a flourishing parliamentary democracy has got to be sustained not only in this country but also abroad. We have noted, Sir, how foreign parliamentary missions visiting Malaysia carefully included Opposition Members in their teams visiting Malaysia, and this is a way whereby in external affairs this House can present a common front to the rest of the world. So, I commend to the Honourable Prime Minister, in providing for these study tours, the necessity of including Members of the Opposition in teams that are visiting other countries, so that this parliamentary democracy which we talk so much about shall have as clear a foreign image as it should have, and we know under the present circumstances that image is somewhat blurred. Under those circumstances, Sir, we feel it is supremely important that the Government take up this matter seriously and rapidly so that at least, for the first time, important study tours and tours abroad from Parliament will include Members from the Opposition. Thank you, Sir.

Enche' Chin Foon (Ulu Kinta): Mr Chairman, Sir, I wish to touch on Head S. 7 on study tours. As I am aware, Sir, in my constituency we have a lot of people who were not given a chance for study tours, and I regret to say that the allocation for 1965 was \$700,000 but the allocation for 1966 is only \$500,000. Thus there is a big cut of \$200,000 as a result of which the chances of these people going overseas are lessened. Therefore, I wish to draw the attention of our Minister to look into this matter and to see that

at least some members from my constituency, Ulu Kinta, would have a chance of taking part in these study tours.

Now, I wish to come to Head S. 1—the Senate and the House of Representatives. The other day a Member from the Opposition, the Member for Bachok, has commented on these Senators, saying that we should raise their status similar to that of Members of Parliament. I disagree with his comment, because we as Members of Parliament are elected by the people in our constituency, whereas Members of the Senate are being nominated either from Party level or State level. Furthermore, we, as Members of Parliament, have to serve our constituents and our monthly petrol expenses in touring our constituencies at least cost us about \$150 to \$200, whereas Members of the Senate do not have the responsibility to look after their constituencies, because they have nobody to represent—they are only nominated to the Upper House. Mr Chairman, Sir, as you know, it has been the past practice, of Opposition parties to criticise us adversely. During the General Elections in 1964, my opponent has accused Members of the Senate saying that they are not elected Members. They said they were being provided for by our Prime Minister, Tunku Abdul Rahman, and they had even gone to the extent of embarrassing these Members of the Senate by saying that they were from the sarong of Tunku Abdul Rahman. That is why I hope, in future, these Opposition parties should not make such sarcastic statements. Thank you, Sir.

Enche' Abdul Karim bin Abu (Melaka Selatan): Tuan Pengerusi, muka 273 S. 1 Butiran (9) Jurubahasa Serentak.

Tuan Pengerusi, mengikut keterangan di-sini ada tiga pegawai, tetapi yang bekerja sekarang chuma dua orang sahaja. Saya harap perkara ini dapat di-penohi, kerana Jurubahasa Serentak ini sangat-lah mustahak—dia pun dudok di-bilek chermis yang terkurong. Dalam pada itu, ada dua pegawai sambilan. Sa-tahu saya, elaun yang patut di-terima pada tahun lalu, ia-lah

sa-banyak \$70 pada satu hari, tetapi yang di-terima hanya \$35 sahaja pada sa-hari. Di-harapkan dapat Kementerian yang berkenaan mengambil perhatian berhubung dengan hal ini. Jurubahasa Serentak ini saya berharap juga-lah kalau dapat terutama pegawai yang bergaji tetap ini di-beri peluang sama, pergi melawat sambil belajar.

Tuan Pengerusi, muka 32, S. 3, Butiran (24). Opereter Talipon. Sa-tahu saya ada chuma sa-orang sahaja. Jadi ini di-harapkan dapat pehak yang berkenaan menambahkan, kerana dia na' buang ayer kecil, pun ta' dapat. Pada hal hari², sa-tiap masa, di-gunakan oleh Ahli Dewan Ra'ayat ini telephone untuk berhubung dengan keluarga masing².

Tuan Pengerusi, muka 63, S. 9, Butiran (1) berhubung dengan tugas Pegawai² Perjawatan.

Tuan Pengerusi, sa-tengah² Ahli Dewan ini telah berchakap tadi dan sa-malam juga. Saya berpendapat adalah tugas Pegawai Perjawatan yang ada ini ia-itu maseh menjalankan kerja² penjajah lagi. Saya suka-lah memberi pandangan berhubung dengan Pegawai² Division I dan Division II. Memang menjadi satu syarat pada sa-saorang pegawai ini, apabila hendak naik gaji mesti-lah lulus dalam bahasa kebangsaan. Kalau tidak, dia tidak dapat naik gaji. Yang malang-nya kepada pegawai ini di-beri pelajaran—dia hendaklah belajar umpama-nya, berhubung dengan buku—sa-tahu saya tidak ada buku² yang di-ajar terjemahan daripada Inggeris ka-Melayu. Buku² yang di-beri kepada pegawai ini belajar bahasa kebangsaan, chuma buku², umpama, *Tiga Beradek dari England*, dan hikayat *Sang Kanchil*—cherita yang tidak menarek hati dan lapok sangat. Pada hal Dewan Bahasa dan Pustaka banyak mengeluarkan buku² baharu—ini tidak di-gunakan oleh F.E.O. ini—tidak di-beri perintah.

Jadi, Tuan Pengerusi, berhubung dengan pelajaran bahasa Melayu bagi pegawai² Kerajaan ini, saya berpendapat, kita berkehendakkan pegawai² ini belajar, bukan-lah di-maksudkan kerana dia belajar untuk hendak lulus

dalam bahasa Melayu itu kerana hendak mendapat tambahan gaji. Tetapi kita suroh dia belajar—mustahak belajar, supaya mereka dapat menggunakan pelajaran bahasa kebangsaan ini untuk hari². Tetapi, kalau ada buku² yang saya nyatakan ini, umpama-nya, dalam pelajaran Darjah I pegawai² ini di-beri pelajaran itu sahaja, saya tidak menyalahkan pegawai Kerajaan, tetapi Pegawai Perjawatan ini yang tidak mengambil hirau—hendak merendah²-kan bahasa kebangsaan. Jadi pegawai yang belajar itu, chuma kerana hendak tahu bahasa kebangsaan untuk hendak dapat gaji. Dia tidak belajar lebeh lagi, hendak menggunakan bahasa Melayu itu supaya dapat di-jalankan-nya pada saban masa.

Jadi, Tuan Pengerusi, saya beri pandangan lagi—pegawai² ini di-mustahakkan pula hendak-lah lulus atau, jika ta' silap saya, berhubong dengan adat² orang Melayu, sejarah Tanah Melayu. Baik-lah. Dan mustahak pula, mesti belajar tulisan Jawi. Jadi saya berharap, terutama sa-kali Kementerian Pelajaran, chuba-lah mengishtiharkan dengan tegas bahasa kebangsaan kita ini hendak di-gunakan Jawi atau Rumi. Saya berpendapat ia-lah Rumi—tulisan Rumi. Jadi pegawai ini di-suroh pula mengenal dengan tidak ada memberi guna kapada mereka. Sa-tahu saya di-pejabat² Kerajaan, yang paling susah sekarang ia-lah trengkas bahasa Melayu. Kalau satu pejabat itu sa-orang, kena-lah dia yang paling terok hendak menterjemahkan bahasa Inggeris itu kapada Melayu untuk menu-naikan perintah ketua².

Pada hal kalau pegawai ini faham, dia sendiri boleh menterjemahkan, tetapi kesalahan ini saya letakkan balek kapada Pegawai Perjawatan yang saya anggap tidak mahu mengubah dasar penjah lapar tahun yang dahulu itu.

Tuan Pengerusi, satu lagi yang aneh, orang² yang bukan Melayu di-beri peluang belajar, Kerajaan kena duit membayar orang ini belajar kalau ta' salah \$55 sa-bulan boleh mengadakan guru, jadi banyak-lah guru² mendapat peluang, kerana pegawai ini hendak dapat lulus dalam pepereksaan-nya. Kerana hendak naik gaji dia kena-lah

mengambil walau pun sa-bulan sa-kali pun guru ini dapat juga \$55. Ini juga saya fikir lebeh baik wang ini di-berikan kapada ranchangan lain, kerana ra'ayat yang ta'at setia di-dalam negeri ini, yang mengaku tanah ayer kita ini patut-lah belajar bahasa kebangsaan ini dengan sendiri, tidak payah lagi Kerajaan memberi wang kerana belajar bahasa kebangsaan ini. Lebeh baik kita gunakan lebeh luas lagi wang² peruntokan yang sa-rupa ini, kita beri peluang kapada pegawai² Kerajaan dan orang² yang berkelayakan belajar bahasa asing, umpama-nya pegawai ini di-beri peluang menjadi Duta ka-negeri Jepun, umpama-nya, daripada masa sekarang ra'ayat negeri ini yang suka hendak belajar bahasa Jepun di-beri peruntokan belajar. Dahulu juga saya ada berchakap sa-tengah² Duta kita yang dudok di-luar negeri, umpama-nya Peranchis, Duta kita yang di-hantarkan ka-negeri Peranchis, orang itu buta dalam bahasa Peranchis, di-hantar ka-negeri Arab, orang itu tidak tahu satu patah bahasa Arab. Jadi propaganda apa-kah yang boleh dia hendak tebar-kan berhubong dengan hal negeri kita ini. Jadi dia jadi kayu sahaja menjadi Duta di-negeri² itu. Ini ada lebeh baik di-berikan peruntokan, bukan kita hendak menyalahkan dia tetapi Kerajaan lupa membuat peruntokan memberi kapada pegawai kita itu belajar bahasa tempat yang dia dudok menjadi Duta itu. Ta' kan-lah duit kocek dia sendiri hendak kena. Pada hal perbelanjaan di-luar negeri ini, Tuan Pengerusi sendiri sedia ma'alum.

Tuan Pengerusi, saya tertarek hati dengan ucapan daripada pehak Pembangkang, terutama-nya wakil Bachok. Dia ada di-sini! Sa-lama ini tidak pernah atau jarang wakil daripada pehak Pembangkang ini minta tambah elaun, tetapi pada hari sa-malam, kalau tidak salah-lah telinga saya, dia bersetuju kalau boleh elaun ini di-naikkan, konon-nya dia hendak mem-bela Dewan Senate, tetapi dia mahu Dewan Ra'ayat ini. Itu yang betul. Jadi saya, kerana daripada pehak Pembangkang sudah minta elaun Dewan Ra'ayat ini di-tambah, saya juga-lah meminta, kerana saya beri-lah pandangan, Tuan Pengerusi. Ini

bandingan, mula-nya semenjak kita ada pilihan raya kalau wakil ra'ayat Negeri mendapat elaun \$250.00 Wakil Ra'ayat Parlimen di-beri \$500.00 Wakil Ra'ayat Negeri di-beri \$375.00 Wakil Parlimen ini di-beri \$750.00. Tetapi ada wakil ra'ayat Negeri dapat \$750.00—naik \$500.00! Kita tidak naik—\$750.00 juga. Wakil Ra'ayat Negeri dapat \$750.00 Wakil Parlimen ini \$750.00 juga, pada hal itu Exco-lah \$750.00.

Enche' Abu Bakar bin Hamzah: Saya minta penjelesaian, negeri mana yang Wakil ra'ayat Negeri dapat \$750.00 sa-bulan?

Enche' Abdul Karim bin Abu: Selangor—Selangor ini chontoh-nya elaun dia \$500.00 elaun Exco \$250.00.

Enche' Abu Bakar bin Hamzah: Exco jawatan dia. Menteri pun pendapatan-nya beribu²—itu masaalah lain.

Enche' Abdul Karim bin Abu: Negeri, bukan wakil ra'ayat Parlimen dan wakil Parlimen. Umpama-nya kawasan saya, satu kawasan saya 5 wakil ra'ayat negeri ada di-bawah saya. Jadi Tunku Perdana Menteri dan Yang Berhormat Menteri Kewangan chuba-lah tolong. Ra'ayat tentu marah apabila wakil ra'ayat berchakap tidak ada lain—hendak minta elaun lebih—tetapi wakil tadi daripada yang lain ada yang telah berchakap, kerana hendak beri kap (cup) kalau tidak di-beri, Wakil Ra'ayat sudah tidak di-segan, tidak guna lagi. Kalau sa-bulan 5 kap yang di-minta 10 kap, nanti wakil Ra'ayat ini menchuri, menipu, hendak menjaga taraf. Lain-lah Wakil Ra'ayat Negeri yang sudah maju saperti di-England, di-Amerika, sa-saorang yang dapat dudok di-dalam Dewan sa-rupa ini, dia orang yang millionaire, dia tidak harapkan sangat dengan elaun ini.

Tuan Pengerusi, bukan itu sahaja kesenangan, saya bukan iri hati dengan Wakil Ra'ayat Negeri, di-Selangor umpama-nya, Wakil Ra'ayat dapat mileage motokar berjalan melawat sampai 800 batu, di-beri 34 sen sa-batu, kemudian dapat pula pergi terbang keluar negeri, di-beri per-

belanjaan. Orang Selangor ini jadi Wakil Ra'ayat-nya tetapi Wakil Ra'ayat Parlimen haram tidak ada dapat pinjam wang motokar pula. Sa-tengah² negeri Parlimen saya tidak tahu kalau Wakil Bachok daripada Kelantan dapat? . . . .

Enche' Abu Bakar bin Hamzah: Saya pergi ka-Sabah dan Sarawak, sebab saya bagus daripada wakil Melaka!

Enche' Abdul Karim bin Abu: Saya tanya dapat tidak pinjaman wang kerana membeli motokar sa-bagai Member of Parliament. Di-State dapat, mana taraf kita?

Akhir-nya saya perchaya semua wakil ra'ayat yang ada di-dalam Dewan ini menyokong saya, merayu supaya Yang Teramat Mulia Tunku dapat menimbangkan. Saya tidak-lah hendak membela Ahli Dewan Senate. Kita mahu kita. Tolong-lah Yang Berhormat Menteri Kewangan timbangan hal ini. Walau pun ra'ayat berfikir atau pun berkata nanti kita, sudah-lah chukai naik, itu naik, ini naik, tetapi saya pegang tadi Pembangkang pun sudah minta supaya elaun ini di-naikkan. Jadi kalau saya ada kempen di-luar, saya hendak chakap Pembangkang bersetuju, kerana kita ini tidak chukup, tetapi bukan Pembangkang yang sa-belah sini, yang ada misai itu! Terima kaseh.

Enche' C. V. Devan Nair (Bungsar): Mr Speaker, Sir, I would first of all take an intriguing item under Supply Head 7, page 52, sub-head 4, under Other Charges Annually Recurrent—Government Hospitality Fund of \$95,000. Sir, it will be considered that every Government does require a Hospitality Fund. Visitors from several foreign countries come to our capital city. But I would like to know, Sir, for exactly what purposes this Hospitality Fund is used, and in this connection, Sir, I might refer to the recent visit to this country by several trade union leaders from Africa.

It was our hope, Sir, that the trade union leaders visiting this country, taking a look at Kuala Lumpur, at our institutions, at our places of learning,

at our trade unions, would be able to go back and report to their countries that Indonesian propaganda against Malaysia was all wrong, that Malaysia is not a neo-colonialist plot and so on. Before one of them departed, I met him at the Airport and asked him, what he thought about Malaysia; and I expected to hear from him, Sir, "Oh, yes, I am quite satisfied that this is not a neo-colonialist plot and so forth" and that in him we would have another ambassador of goodwill for Malaysia in his own country. But instead of which Sir, what I heard from him shocked me considerably. He said in answer to my question, "Oh yes, wonderful massage parlours in Kuala Lumpur" (*Laughter*). I do hope, Sir, that our Hospitality Fund will not be used in order to show our foreign guests massage parlours as well. I mean the whole purpose of the operation of inviting friends from Afro-Asia to visit our country is to create a better image for ourselves, but when they go back to their countries and their chief memory of this country is not that it is not a neo-colonialist plot, Sir, but their chief memory of this country is that here, in the capital city of Malaysia, we are distinguished by the fact that we have massage parlours in which no part of the body is left unmassaged (*Laughter*), and if that kind of impression is created, Sir, I say I am very sorry for the future of our country. And what exactly will this money be used for? It could be intended as a disguised form of entertainment allowance to supplement the \$3,000 which the Ministers have.

Next, Sir, Sub-head 5, also on the same page—Maintenance of Residences and Compound. Sir, the provision for 1966, \$45,000 is an increase over 1965, although the rise is only by a small amount of \$3,000; and my query, Sir, is how many residences are covered by this vote; how many others are there for other Ministers and Assistant Ministers?

Next, Sub-head 8, Sir, Transport and Travelling. The amount voted for 1966 is only \$120,000 compared to \$177,000 made available in 1965 and this included, I believe, a supplement-

tary estimate of \$46,000. Sir, this reduction could reflect an effort to economise, but hardly because the amount seems high. It may be that the 1966 provision is only nominal with a view to further addition to the vote by a supplementary estimate in 1966.

Sub-head 12, Study Tours, has already been touched upon by other Honourable Members of this House. \$700,000, Sir, was voted in the 1965 Estimates for this item and another \$500,000 is voted for 1966. Now, my query is, Sir, who goes on these tours?—I would also request for examples of such tours for 1965 and 1964. What are the proposed tours for 1966 and who would be sent? I ask this, Sir, because study tours are important but all of us have heard, Sir, of people who go bird-watching in Picadilly and sky-watching in Taipeh.

Sir, under Special Expenditure, there appear two items for query. Sub-head 47—Orders of Chivalry. Sir, in 1965 the estimated expenditure was \$200,000, for 1966 another \$175,000 is proposed. Sir, have the number of chivalrous gentlemen in our country grown by such a number? My query is, in what manner will the money be spent and are these awards, honours, accompanied with monetary benefits as well?

That is all I have, Sir, under these items and I hope that the Ministers have taken note of these queries. Most of them are not here, but I do hope that they are at least in their rooms listening to the queries.

Mr Chairman: Meshuarat ini ditangguhkan.

Sitting suspended at 11.45 a.m.

Sitting resumed at 12.05 p.m.

(*Mr Speaker in the Chair*)

Debate resumed.

Mr Speaker: I would like to remind the House that the debate on these items have ranged quite wide. I think we could allow till 12.15 or there about, after which the Minister will make his reply.

Dr Mahathir bin Mohamed (Kota Star Selatan): Tuan Pengerusi, saya

ingin berchakap di-bawah Head S. 9 ia-itu Pejabat Perjawatan Persekutuan. Tahun yang lepas saya telah pun berchakap berkenaan dengan General Orders yang menjadi kitab besar bagi Pejabat Perjawatan Persekutuan. Pada tahun ini juga saya telah dengar Ahli Yang Berhormat yang lain menyebut berkenaan dengan General Orders ini. Yang sa-benar-nya, kita semua tahu bahawa General Orders ini, kebanyakan daripada kandungan-nya, telah pun di-buat di-masa penjajah, dan tidak lagi sesuai dengan kehendak² satu negara yang merdeka. Ada beberapa atoran yang ada di-dalam General Orders ini yang menghalang tujuan² nasional kita, tetapi sungguh pun begitu, pegawai² dalam Pejabat Perjawatan Persekutuan ini maseh lagi berpegang kuat kepada General Orders ini. Saya perchaya kalau-lah kita adakan General Orders, patut-lah kita mengikut General Orders ini, tetapi kalau-lah General Orders ini sudah tidak sesuai dengan keadaan masa, maka patut-lah kita revise General Orders ini. Masa yang patut kita revise General Orders ini sudah lama tiba, tetapi sa-hingga sekarang saya belum dengar lagi ada ura² untuk membuat revision berkenaan dengan General Orders yang mana tidak lagi sesuai dengan kehendak² negara.

Saya tahu juga berkenaan dengan General Orders ini, sungguh pun patut di-turuti, tetapi pada masa penjajah dahulu, saya tahu ia-itu orang² Inggeris penjajah dahulu kalau untuk mereka, untuk kesenangan diri mereka sendiri, mereka telah melanggar General Orders ini. General Orders ini chuma di-ikuti apabila bersangkutan-paut dengan orang² di-sini. Ini menunjokkan bahawa General Orders ini bukan-lah begitu kuat di-pegang oleh penjajah dahulu. Jadi sebab apa-kah yang kita berpegang begitu kuat kepada General Orders ini sa-hingga jahanam kehendak² nasional kita.

Lagi satu perkara, berkenaan dengan Pejabat Perjawatan ini ia-lah pada fikiran saya pegawai² di-dalam Pejabat ini kurang faham berkenaan dengan tanggungan mereka itu. Tegoran ini saya buat di-dalam Rumah ini, sungguh pun saya tahu mereka ini

ia-lah orang yang berkuasa yang boleh menimpa serba sedikit kepada siapa yang menegor kepada mereka. Tetapi, kadang² pegawai² di-dalam Pejabat ini, kalau di-tanya apa² satu, selalu-lah mengedarkan pertanyaan itu kepada Kementerian yang lain atau pun Pejabat yang lain seperti P.S.C. dan kadang² di-pusing² pula pertanyaan itu. Umpama-nya, kalau-lah berkenaan dengan Kementerian Kesihatan, kalau di-tanya kepada Pejabat Perjawatan Persekutuan, mereka berkata sila bertanya kepada Pesuruhjaya Perkhidmatan 'Awam. Daripada Pesuruhjaya Perkhidmatan 'Awam pula tidak dapat juga keputusan di-tanya balek kepada Ministry, daripada Ministry akhir-nya pulang balek ka- Pejabat Perjawatan Persekutuan. Maka masa itu pula-lah baharu mereka ini buat keputusan. Ini berma'na bahawa pegawai dalam Pejabat ini kurang faham berkenaan dengan tanggungan-nya dan ini-lah sebab-nya daripada mula lagi tidak dapat membuat keputusan. Jadi kalau-lah kita terpaksa belanja beratus ribu ringgit untuk Pejabat Perjawatan Persekutuan ini, saya harap-lah supaya General Orders ini di-perbetulkan supaya sesuai dengan keadaan masa dan kehendak² negara dan yang kedua-nya pegawai² di-dalam Pejabat ini mahu-lah bertanggung-jawab dan berani membuat keputusan dan tidak selalu membuang-kan soalan² atau pun pertanyaan² daripada Pegawai² di-dalam Jabatan Kerajaan yang lain² kepada lain² Ministry atau pun lain² pejabat. Terima kaseh.

Mr Chairman: Saya ingat masa sudah sampai-lah 12.15. Elok-lah Menteri menjawab.

The Assistant Minister of Culture, Youth and Sports (Engku Muhsein bin Abdul Kadir): Dato' Pengerusi, semenjak tiga hari ini kita dalam Jawatankuasa telah banyak mendengar pandangan² yang telah di-beri oleh Ahli² Yang Berhormat mengenai Butiran² di-bawah Kementerian Perdana Menteri ia-itu-lah Butiran² dalam S. 1 sampai S. 11. Oleh kerana begitu banyak sa-kali, saya agak tidak-lah dapat hendak saya jawab satu persatu, tetapi sa-berapa daya upaya, saya

chuba-lah menjawab perkara² yang agak mustahak dan perkara² yang dapat di-chatitkan dalam ingatan saya.

Pertama sa-kali saya rasa menasabah-lah saya jawab dengan sa-kali gus dalam perkara² pandangan yang di-buat mengenai S. 1 ia-itu Parlimen. Pada keseluruhan-nya, Ahli² Yang Berhormat telah bagitu sa-kali mengambil berat dalam perkara perjalanan Rumah Parlimen kita ini, sama ada mengenai perpustakaan, mengenai mustahak di-tambah lagi pegawai²-nya mulai daripada Pemberita², Juru² Trengkas dan lain² mengenai kedudukan Bentara Meshuarat, mengenai air-condition, Ushers dan lain² lagi. Boleh-lah saya tegaskan sa-memangnya-lah menjadi dasar dan tujuan Kerajaan hendak menjadikan Rumah Parlimen ini dan pegawai²-nya sakalian, sa-berapa daya, supaya sempurna dan di-jalankan dengan chukup terator. Jikalau Ahli² Yang Berhormat lihat di-bandingkan dengan waktu permulaan ada-nya Rumah Parlimen baharu dahulu, maka keadaan² perkhidmatan boleh di-katakan berlipat² ganda telah lebeh sempurna lagi. Sa-bagai chontoh-nya berita² laporan berkenaan dengan ucapan² Ahli Yang Berhormat sakalian yang pada satu masa dahulu terpaksa menunggu tiga empat bulan baharu di-dapati, sekarang ini hanya mengambil masa tempoh 48 jam atau dua tiga hari sahaja dapat di-kemukakan kepada Ahli² Yang Berhormat.

Berkenaan dengan perkara Perpustakaan, memang-lah di-sedari dengan kekurangan wang sa-banyak daripada \$10,000 menjadi \$3,700 itu barangkali satu perkara yang boleh menyebabkan Ahli² Yang Berhormat merasa Perpustakaan ini hendak di-rendahkan mutu-nya dan hendak di-kurangkan buku-nya dan lain². Tetapi sa-benarnya tujuan bukan-lah bagitu. Ini ia-lah oleh kerana di-ingatkan bahawa Parlimen ini ia-lah sa-bagai puncha segala gerakan pemerentahan dan Kerajaan, maka kita barangkali di-kehendaki menunjukkan satu chontoh dalam gerakan berjimat chermat ini. Walau macham mana pun perkara ini dan lain² perkara itu boleh-lah saya edarkan kepada "House Committee" dan

juga berkenaan dengan gaji, elaun dan lain² lagi itu kepada "Advisory Committee" staff di-Parlimen ini. Maka boleh-lah saya edarkan perkara² itu kepada Committee² yang berkenaan untok di-timbangkan sa-lanjut-nya lagi. Apa yang saya boleh tegaskan ia-lah, sa-berapa daya upaya, kita akan chuba-lah menyempurnakan kehendak² yang menasabah yang di-kemukakan oleh Ahli² Yang Berhormat itu.

Chuma satu perkara saya suka tegaskan di-sini. Baharu pagi tadi, ada sa-orang Ahli Yang Berhormat menyebutkan berkenaan dengan "Sergeant-at-Arms" atau pun Bentara Meshuarat patut di-beri gaji penoh. Jadi nampak-nya dalam Buku Perbelanjaan ini yang sa-benar-nya, nampak-nya sejak 1964 memang ada \$6,000 satu tahun atau \$500 sa-bulan gaji tetap bagi Bentara Meshuarat ini.

Sekarang ini, saya chuba jawab satu persatu mulai daripada pandangan yang di-beri oleh Ahli daripada Kota Star Selatan baharu sa-kejap tadi berkenaan dengan perkara Perintah 'Am atau pun General Orders, yang menurut pandangan beliau itu, ada-lah satu pesaka penjajah yang sudah lapok. Memang saya ingat-lah pada tahun lepas juga beliau Yang Berhormat ini telah membuat pandangan bagini dan saya juga yang telah memberi jawapan-nya. Jadi apa yang saya di-beri tahu oleh pehak Kerajaan ia-itu sa-memang-lah perkara ini sangat di-sedari dan oleh sebab itu-lah satu bahagian khas kerana mengkaji dan meneliti dan mengemukakan satu G.O. yang baharu akan di-buat, sama ada bahagian itu dudok-nya dalam Jabatan Perdana Menteri atau pun Jabatan F.E.O. akan di-tentukan. Tetapi pada dasar-nya telah-lah di-setujukan supaya satu bahagian khas untok mengkaji sa-halus²-nya di-jadikan G.O. ini betul² mengikuti kehendak² sekarang dan boleh menyesuaikan keadaan sekarang ini, sedang di-ambil tindakan yang sewajar-nya.

Berkenaan dengan pandangan Ahli Yang Berhormat dari Johor Bahru Timor ia-itu pertama sa-kali berkenaan dengan pandangan beliau

dalam perkara temu-duga oleh Perkhidmatan 'Awam di-mana kadang² ada di-tanyakan nama² isteri Menteri, maka saya di-beri tahu perkara itu sa-panjang yang mengenai Surohan-jaya Perkhidmatan 'Awam, tingkatan Kerajaan Pusat, ini tidak-lah berlaku. Perlu-lah saya tegaskan Perkhidmatan 'Awam ini ada dua tingkat: satu tingkat Negeri, satu tingkat Persekutuan. Sa-panjang yang mengenai tingkatan Persekutuan atau Pusat, ini saya di-beri tahu tidak-lah di-tanya perkara nama isteri² Menteri dan lain². Memang ada di-tanya perkara² mengenai pengetahuan 'am yang besar seperti nama Menteri², nama Tuan Governor, nama lain² lagi, oleh kerana saya di-beri tahu ada kejadian² orang² kita yang datang interview itu boleh di-katakan pengetahuan-nya bagitu chetek sa-kali.

Berkenaan dengan pandangan Ahli Yang Berhormat dari Bungsar, pertama sa-kali dalam perkara Government Hospitality Fund, saya suka-lah menegaskan wang peruntukan ini ditujukan untuk penggunaan dhaif² agong atau tetamu² khas yang datang melawat ka-negeri kita ini. Wang ini tidak-lah sa-kali², sa-bagaimana kata Yang Berhormat tadi, di-gunakan, mithal-nya, kata beliau tadi sa-orang kawan dia daripada Trade Union datang ka-sini menyebut hal rumah urut atau massage parlour. Wang ini, saya kata, tidak di-gunakan untuk perkara² yang bagitu. Jika berbangkit perkara bagitu, saya tidak tahu-lah, barangkali kawan Yang Berhormat itu dan Yang Berhormat itu sendiri barangkali biasa dengan massage parlour. Jadi sebab itu-lah timbul kata² yang bagitu sesuai, barangkali, dengan keadaan² beliau sendiri.

Berkenaan dengan chara² menggunakan wang ini ia-lah di-gunakan untuk, mithal-nya, tetamu² agong itu datang di-bawa ka-tempat² mustahak, di-bawa melawat beberapa bandar² yang mustahak di-negara kita ini, maka wang bagini-lah di-gunakan untuk tetamu itu.

Berkenaan dengan satu lagi peruntukan kerana Bintang² Darjah Kebesaran, maka sa-benar-nya wang²

ini di-gunakan ia-lah kerana menyediakan pada tiap² tahun Bintang² yang di-kurniakan pada Hari Kepuertaan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan juga di-gunakan pada masa lawatan² ka-luar negeri oleh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong atau pun Perdana Menteri di-mana Pengurniaan² Bintang di-jalankan. Bagitu juga-lah apabila Ketua² Negara dan Pembesar Negara asing datang ka-negeri kita ini, maka pertukaran² hadiah Bintang itu di-jalankan. Maka itu-lah tujuan-nya.

Berkenaan dengan jenis siapa-kah lagi yang di-beri Bintang ini, saya suka-lah menegaskan Bintang² ini di-beri ia-lah kepada mereka yang memberi khidmat yang chemerlang dan ta'at setia-nya tidak berbelah bahagi kepada negara kita ini. Tidak-lah di-beri kalau, mithal-nya, satu² orang yang kaki-nya sa-belah di-Malaysia ini dan kaki sa-belah-nya di-Singapura, atau pun yang tinggal di-Kuala Lumpur sa-paroh masa, ada isteri di-Singapura, tidak-lah agak-nya di-beri kepada mereka yang bagitu.

Berkenaan dengan pandangan Ahli dari Jelebu-Jempol ia-itu dalam perkara G.O., tidak payah-lah saya ulang balek, sama bagaimana yang di-buat oleh Ahli dari Kedah tadi.

Ahli dari Melaka Selatan—ia-itu berkenaan dengan Juru-bahasa Serentak itu, saya sudah kata akan dirujokkan kepada Jawatan-kuasa Parli-men.

Berkenaan dengan minta pula supaya pegawai² Kerajaan yang bukan Melayu yang belajar Melayu itu tidak payah di-ajar tulisan Jawi dan lain², maka saya perchaya Ahli Yang Berhormat tadi berchakap dengan panjang lebar supaya pegawai² Kerajaan ini mengerti akan kehendak ra'ayat, mengerti akan keadaan negara kita pada masa ini, mengerti terutama sa-kali kehendak² orang kampung. Jadi saya rasa kalau hendak mengerti kehendak² orang kampung, sudah sa-patut Kerajaan memberansangkan supaya pegawai Kerajaan mempelajari tulisan Jawi oleh kerana tulisan Jawi-lah

biasa orang kampung itu dapat mengemukakan pandangan² mereka dan melalui tulisan Jawi-lah juga surat-khabar seperti *Utusan Melayu*, berkenaan dengan orang kampung, dikeluarkan di-mana pegawai² itu boleh mengikut dengan sa-penoh-nya. Jadi saya rasa pandangan Yang Berhormat itu dalam perkara ini ada-lah bertelengkah dengan kehendak Yang Berhormat itu sendiri.

Berkenaan dengan pandangan beliau lagi dalam perkara elau Ahli² Dewan Ra'ayat ini kurang daripada Ahli Dewan Negeri. Perkara itu ia-lah perkara yang saya rasa tidak boleh-lah saya hendak menjawab terus begitu sahaja, tetapi walau macham mana pun, saya suka-lah dalam kita berkhidmat kepada ra'ayat ini, perkara elau itu barangkali nombor dua. Perkara yang besar sa-kali ia-lah dalam chara kita memberi khidmat dengan lebeh sempurna, dengan lebeh chukup puas hati lagi kepada ra'ayat, mustahak-lah kita sentiasa ingatkan. Jadi, sebab itu-lah jika elau tidak begitu besar, tetapi dapat kita memberi bukti, dapat kita memberi jasa kepada ra'ayat, itu-lah yang saya rasa satu perkara besar yang patut sama² dapat kita megahkan.

Pandangan dari Ahli Yang Berhormat dari Tanjong ia-itu pertama sa-kali berkenaan dengan kenapa tidak ada satu imbohan atau elau khas kepada Leader of the Opposition. Jadi, perkara ini juga saya rasa tidak dapat jawab dengan serta-merta. Apa yang saya beri, pandangan bagini sahaja-lah. Pada pandangan saya, Opposition sama sendiri pun barangkali untuk menjadi Leader itu belum tentu lagi, oleh kerana pehak P.M.I.P. ada dengan ketua-nya sendiri, rasa-nya tidak dapat pula menerima pandangan daripada pehak Socialist Front atau Ahli dari Tanjong sendiri. Jadi sebab itu-lah saya rasa kita, sa-belum berchakap dalam perkara elau Leader of the Opposition itu, nampak-nya Opposition sendiri belum mempunyai Leader yang betul² dapat di-terima oleh semua gulongan Opposition.

Kedua-nya pula berkenaan dengan perkara perjalanan dalam Majlis

Dewan ini patut di-broadcastkan atau patut di-siarkan dalam radio dan T.V. Perkara itu barangkali boleh-lah patut-nya di-bangkitkan sa-mula dalam Kementerian Penerangan.

Berkenaan dengan report daripada Auditor-General sampai bilangan sangat sedikit. Sa-benar-nya saya di-beri tahu report² itu boleh di-dapati dengan harga² yang tertentu daripada Jabatan Chetak Kerajaan atau pun daripada agent yang di-tentukan.

Pandangan Ahli dari Tanjong Malim dan beberapa orang Ahli lagi dalam perkara Study Tour. Pertama sa-kali, Ahli² Yang Berhormat dari Tanjong Malim dan Ulu Kinta meminta supaya ahli yang menasabah daripada kawasan masing² jangan dilupakan dalam perkara Study Tour ini. Suka-lah saya hendak menegaskan perkara ini. Study Tour ini ada dengan terms of reference-nya di-mana mereka yang terta'alok dalam sharat² itu-lah di-beri peluang untuk Study Tour ini. Walau macham mana pun, pandangan itu akan di-ambil ingatan-lah dan saya sedar sa-memang-nya banyak lagi Ahli Parliamen ini yang telah beberapa term berkhidmat dalam Parlimen ini yang tidak langsung mendapat peluang untuk mengambil faedah daripada Study Tour ini. Juga perkara ini boleh di-ambil ingatan.

Ahli dari Perlis Selatan mengeluarkan pertanyaan kenapa pegawai² yang beruniform di-benarkan masuk dalam Bangunan ini dan berchampur-gaul dengan Ahli² sakalian. Jadi, saya rasa beliau membangkitkan satu adat resam Parlimen ia-itu ahli yang beruniform tidak boleh masuk berchampur gaul. Sa-panjang yang saya di-beri tahu, ahli beruniform yang datang itu ia-lah kerana tugas masing² dan juga pergaulan itu bukan-lah boleh menarek pada sa-suatu yang boleh merosakkan nama baik atau pun boleh mempe-ngarohi Ahli² Yang Berhormat pada sa-suatu perkara yang tidak sesuai dengan keadaan Parlimen. Sa-panjang yang saya tahu, ahli² beruniform yang datang itu sa-mata² pertama sa-kali kebanyakan ia-lah untuk mengawal keselamatan dalam Parlimen ini.

Berkenaan dengan pandangan beliau supaya di-satukan semua sa-kali service, atau pun jenis perkhidmatan dalam negeri ini. Jadi, pandangan beliau ini, patut-lah Perkhidmatan Luar Negeri, Perkhidmatan M.C.S. itu di-satukan. Saya di-beritahu, pada dasar-nya, sa-memang-nya-lah unified service, atau pun di-satukan Perkhidmatan Luar Negeri dengan M.C.S. ini telah di-persetujui, chuma sekarang ini ia-lah chara² bagaimana hendak di-laksanakan atau hendak di-jalankan. Pandangan beliau berkenaan dengan perkara menyatukan State Civil Service, ini berlawanan sadikit dengan pandangan yang di-berikan oleh Ahli Yang Berhormat dari Lipis yang menghendaki supaya di-adakan State Civil Service dalam tiap² Negeri. Perkara ini, terutama sa-kali kena-lah terpulang kepada Kerajaan² Negeri untuk menentukan, dan oleh kerana ini satu perkara policy yang besar, kita tidak dapat menentukan dengan sertamerta bagini sahaja.

Berkenaan dengan pandangan Ahli Yang Berhormat dari Kemaman dalam perkara Masjid Negara, ia-itu berkenaan dengan Pertandingan Membacha Qur'an, kesusahan mendapat qari², atau pun hakim² yang terkenal oleh kerana kelambatan jemputan disebabkan Committee itu di-lantek daripada sa-tahun ka-satahun, maka perkara itu di-ambil pandangan. Dalam perkara supaya khutbah Juma'at itu di-sesuaikan dengan keadaan² peristiwa yang berlaku dalam tiap² minggu, maka sa-benar-nya, saya rasa, saya achap juga-lah pergi ka-Masjid Negara itu dan mendengar khutbah Juma'at yang di-buat oleh Tuan Khatib. Apa yang saya dengar mithal-nya hari Juma'at yang lepas yang dahulu sa-kali itu ia-lah theme, atau thema-nya berkenaan dengan perpaduan negara dan Defence Fund. Jadi, saya rasa khutbah yang sa-macham itu perkara² yang memang-nya menjadi perbahathan sapanjang minggu itu dan juga saya di-beritahu memang-lah menjadi dasar Masjid Negara ini, khutbah² itu di-sesuaikan dengan keadaan² yang berlaku dari sa-masa ka-samasa, mengikut pandangan² ugama Islam kita.

Dalam perkara supaya ahli² ugama juga di-beri peluang dalam perkara lawatan sambil belajar, pandangan beliau itu di-ambil ingatan.

Pandangan Ahli Yang Berhormat dari Penang Selatan, pertama-nya berkenaan dengan 18 orang nama ahli² pengundi yang ta' ada dalam senarai, bahkan pilihan raya dua kali nama-nya dalam satu register—pendaftar patut daripada orang² yang lebeh tua dan orang² yang berkenaan dengan lapangan Kerajaan. Maka saya di-beritahu jikalau sa-saorang itu sudah ada nama, nama-nya tertinggal, atau hilang, perkara itu memang-lah boleh di-appeal kepada pehak² yang berkenaan.

Dalam perkara mengambil pendaftar, mengambil nama² pengundi² ini, memang-lah menjadi satu kerumitan, ia-itu pertama sa-kali tentu-lah pendaftar² itu sa-berapa boleh-nya Surohanjaya Pilihan Raya ini supaya mereka terdiri daripada mereka² yang dudok di-tengah² yang berkechuali dan sa-berapa boleh di-gunakan daripada orang² Kerajaan. Walau macham mana pun, perkara ini boleh-lah di-ambil ingatan dan di-rojok kepada pehak Surohanjaya ini.

Pandangan Ahli Yang Berhormat dari Kuala Trengganu Utara terutama sa-kali supaya di-adakan seminar waktu Pertandingan Qur'an. Perkara ini di-ambil ingatan dan akan di-pertimbangkan.

Berkenaan dengan Undang² Nikah Cherai yang juga Ahli Yang Berhormat itu telah bangkitkan pada Persidangan Belanjawan tahun yang lepas, yang juga di-bangkitkan kalau ta' salah saya oleh sa-orang Ahli Yang Berhormat dari kaum ibu di-sini, maka perkara itu saya di-beritahu Undang² Nikah dan Cherai yang di-sebutkan oleh Wakil Kuala Trengganu Utara itu, menurut keputusan Majlis Raja², Penyata mengandongi panduan chara meminda, atau pun mengambil, atau pun menggubal pentadbiran ugama Islam telah pun di-hantar oleh Penyimpan Mohor Besar Raja² kepada Setia²-usaha Kerajaan Negeri² dan

Yang di-Pertua² Pejabat Ugama Islam Negeri² pada 22 haribulan April tahun 1964. Perkara pentadbiran ugama itu kebetulan-nya ia-lah tanggung-jawab Negeri, oleh sebab itu, mereka² yang saya sebutkan tadi telah di-minta mengambil tindakan yang sesuai dengan panduan yang di-kemukakan itu.

Berkenaan dengan perkara kesuasan pelawat² untuk masuk dalam Masjid Negara, saya di-beritahu peratoran² yang telah di-buat, ia-itu bagi sementara masa sekarang ini, peratoran di-adakan bagi orang² yang hendak melawat ka-Masjid Negara, mereka itu boleh melawat pada hari Sabtu hingga Khamis daripada pukul 10 pagi hingga 12 tengah hari, 4.30 petang hingga 6.00 petang, hari Juma'at 4 petang hingga 6 petang. Pada masa sekarang ini ada lebeh kurang 300 orang tiap² hari yang melawat, tetapi bagi mereka² yang hendak sembahyang sama ada sunnat, atau pun sembahyang fardhu biasa, mereka itu boleh-lah masuk melalui satu pintu yang di-tentukan pada bila² masa juga pun. Jadi, saya suka hendak menerangkan juga dalam perkara pentadbiran Masjid Negara ini, sa-panjang yang saya di-beritahu perkara kerumitan-nya itu ia-lah telah berlaku banyak kejadian² di-mana pelawat² itu yang terdiri daripada semua bangsa, semua ugama, kadang² menyebabkan kekotoran, bukan itu sahaja, oleh kerana Masjid ini satu tempat yang suci, kadang² telah membawa perkara² kotor dan najis dalam kawasan, atau pun di-dalam Masjid Negara itu. Jadi, sebab itu-lah satu kawalan yang rapi terpaksa di-buat. Walau macham mana saya di-beritahu, sa-berapa yang boleh, dan juga kesenangan² yang lebeh menyenangkan kepada pelawat² itu akan di-buat dari sa-masa ka-samasa dan ini menghendaki kaki-tangan dan lain² lagi yang di-tambah dari masa ka-masa. Juga beberapa orang Ahli² Yang Berhormat yang membangkitkan dalam perkara Kutub Khanah dan mustahak-nya di-adakan Kutub Khanah, mustahak di-adakan buku² ugama Islam yang banyak dalam Kutub Khanah Masjid Negara ini. Perkara ini memang-lah menjadi

satu tujuan Kerajaan hendak menjadikan Kutub Khanah di-Masjid Negara itu satu daripada Kutub Khanah yang terbesar di-mana pengajian dan simpanan buku², terutama sa-kali mengenai ugama Islam dapat di-adakan. Jadi, pandangan itu sangat-lah di-hargai dan sa-berapa daya-nya akan chuba di-laksanakan dari sa-masa ka-samasa.

Pandangan Ahli daripada Bachok—pandangan-nya banyak sangat, sampai dua muka. Sa-paroh²-nya telah juga di-bangkitkan oleh Ahli² Yang Berhormat yang lain. Jadi yang telah sama² di-bangkitkan itu, tidak-lah saya jawab.

Chuma pertama-nya, di-sini beliau minta supaya dalam Parliamen ini, di-samping ada penyunting dalam bahasa Melayu dan Inggeris, patut juga ada dalam bahasa Arab, supaya dengan itu, tidak-lah achap sangat beliau itu pergi ka-luar hendak mempastikan sama ada betul-kah terjemahan Arab yang di-keluarkan-nya dalam ucapan-nya atau kerana minum kopi, saya ta' tahu-lah itu. Tetapi, satu sahaja yang saya rasa patut di-ingati oleh Yang Berhormat itu. Sa-bagai sa-orang tokoh pejuang bahasa kebangsaan, kita mesti ingat pepatah kita: Lulus jarum, lulus kelindan. Kalau hendak ada penyunting yang tahu bahasa Arab, apa pula salah-nya, patut ada penyunting dalam bahasa Tamil, dalam bahasa Mandarin dan lain² lagi. Jadi, saya ingat, beliau sa-bagai sa-orang ahli pejuang kebangsaan kena fikir dua kali-lah dahulu dalam perkara ini.

Berkenaan dengan Perpustakaan—atoran ta' betul, ta' ada index dan lain² lagi, perkara itu sa-benar-nya boleh-lah di-ambil pandangan dan kalau ada apa² pun ta' betul, boleh-lah di-betulkan. Dan beliau jangan segan²-lah, kerana beliau memberi tahu, segan hendak masuk ka-dalam Perpustakaan kerana penjaga-nya itu sa-orang wanita! Saya dapat tahu, Ahli Yang Berhormat dari Bachok ini pun bukan sa-orang yang sa-barangan—sa-orang handal, maka kenapa wanita yang lemah itu mesti di-takuti pula! (*Ketawa*) Dan beliau pun datang daripada Bachok—kawasan biasa-nya mesti handal-lah.

Berkenaan dengan perkara² lain, mithalan, lift selalu ta' berjalan menyebabkan Menteri Agriculture sampai terlekat itu—perkara bagitu perkara biasa-lah. Kita mesti ingat kepada takdir. Tetapi sa-bagai sa-orang Islam, beliau itu sa-orang Parti Islam. perkara² bagitu, saya rasa, di-luar daripada kekuasaan kita. Kadang² electric rosak, lift tidak berjalan—perkara² bagitu, saya rasa tidak-lah dapat di-beri satu penegasan, oleh kerana perkara² bagitu kejadian yang ta' boleh di-jangka.

Enche' Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Pengerusi, saya tertarik hati berkenaan dengan lift ini, sebab dalam perkara perkataan accident, dalam memberi insurance kepada Ahli² Parlimen ini tidak di-masokkan di-bawah perkataan accident dari segi legal. Mithal-nya, kalau satu orang itu terlekat di-situ, dia mati juga—dia tidak dapat apa² di-situ. Jadi, dari segi legal definition itu—itu yang saya sebut di-situ. Saya minta-lah Menteri ini dapat menjawab bahawa kalau satu hari Ahli itu terperangkap dalam lift itu, dia itu *subject to this accident* atau pun tidak?

Engku Muhsein bin Abdul Kadir: Itu, tengok-lah, jika accident, kena masuk accident-lah. Dalam perkara pandangan beliau—hal² Masjid Negara. Jadi, lebeh kurang sama dengan pandangan² yang di-beri oleh Yang Berhormat daripada Kemaman dan juga Kuala Trengganu Utara. Jadi saya ta' ulang balek-lah. Satu sahaja beliau minta, supaya di-adakan penjaga² rumah Menteri ini—adakan anjing-kah, apa-kah, penjaga. Jadi saya rasa ini pun susah-lah saya—kalau datang dari Pantai Timor, biasa-nya dengan anjing ini, jaga sangat-lah—najis, bagitu, bagini. Jadi macham mana-lah beliau memberi pandangan bagini. Saya rasa ta' sesuai sangat-lah dengan pendirian daripada kawasan beliau sendiri.

Enche' Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Pengerusi, berkenaan dengan najis, itu masalaah lain. Tetapi masalaah penjaga itu—anjing sudah ada yang masuk Shurga. Ada bashir dalam Qu'ran—*Wakalubuhum basiton bira'ed*—ada yang masuk Shurga. Jadi

kalau anjing² jenis yang masuk Shurga itu menjaga manusia tidak menjadi salah.

Engku Muhsein bin Abdul Kadir: Ya-lah! Walau macham mana pun, saya tahu Menteri² kita kuat sembahyang bagaimana beliau juga. Jadi, kadang² anjing ini ada yang bagus. Tetapi, kadang² kalau hendak pergi sembahyang Juma'at, tersentuh anjing itu, susah juga. Jadi sebab itu perkara ini kena-lah di-timbang betul-lah.

Berkenaan dengan sebab mustahak di-adakan E.P.U.—Economic Planning Unit. Jadi sa-benar-nya, perkara ini di-bangkitkan oleh Ahli daripada Batu. Perkara E.P.U. atau Economic Planning Unit ini ia-lah satu section di-Jabatan Perdana Menteri yang mengawasi seluruh Jabatan² di-Malaysia kita ini. E.P.U. bukan-lah sa-bagaimana research section di-dalam sa-suatu Kementerian atau Jabatan. E.P.U. ia-lah satu badan khas yang mengelola dan menyelidik dan memberi pandangan dalam segi perkembangan ekonomi kita ini. Segala rancangan² Kerajaan, rancangan² apa Jabatan dan Kementerian juga, biasa-nya di-bawa kepada E.P.U. ini di-situ-lah di-selideki, di-pandang dari segi keuntongan, dari segi kerugian, dari segi kerosakan, dari segi kemajuan, pada negara kita. Jadi sebab itu E.P.U. ini, sangat-lah mustahak kepada negara kita, dan E.P.U. bukan-lah boleh di-bandingkan sa-bagaimana research section atau pun bahagian penyelidekan sa-paroh² Kementerian.

Ahli Yang Berhormat daripada Batu, berchakap dengan panjang lebar. Tetapi walau macham mana pun, bagaimana biasa, oleh kerana terlampau panjang lebar sangat, itu kadang² banyak menyeleweng atau pun lari daripada kehendak² dan daripada kebenaran² yang sa-benar-nya. Beliau, terutama sa-kali, membangkitkan dalam perkara report mengenai Kampong Baharu Jinjang, yang mengikut kata-nya, di-janjikan oleh Yang Teramat Mulia Perdana Menteri hendak memberikan kepada beliau apabila beliau minta. Yang sa-benar-nya,

report ini—dengan barangkali sama ada di-sedari atau tidak di-sedari oleh beliau—telah-lah di-kemukakan di-atas meja ia-itu paper presented di-sini, oleh Dewan Ra'ayat pada 15 December, tahun 1964. Bagaimana surat yang ada ini ia-itu-lah melalui report atau pun Command Paper No. 32 tahun 64 tentu-lah beliau sa-bagai Ahli Dewan ini menerima report ini. Dan sebab itu saya rasa pandangan yang di-buat oleh beliau itu, boleh jadi terlampau banyak sangat—uchapan beliau itu berpuluh² muka, jadi beliau keliru membangkitkan perkara² yang sudah pun di-selesaikan. Bagi mengisi report ini tidaklah payah saya bachakan di-sini oleh kerana apa yang di-bangkitkan oleh beliau itu, bukan isi report, tetapi sama ada report itu di-bentangkan atau tidak, dalam Majlis ini.

Yang kedua, beliau membangkitkan berkenaan lantekan satu orang Ahli Surohanjaya Perkhidmatan Awam, yang beliau bangkitkan nama-nya sa-bagai Dato' Sathaya ia-itu sa-bagai sa-orang Ahli M.I.C., kata beliau. Ini satu perkara yang saya rasa sangat besar patut di-ambil berat sangat, oleh kerana dalam membuat tuduhan² bagini, membangkitkan, terutama sa-kali akan keistemewaan kedudukan P.S.C. itu sendiri, yang memang tidak patut di-bangkitkan dalam Dewan ini.

Yang kedua pula, oleh kerana perkara yang di-bangkitkan ini bohong samata² dan boleh di-katakan satu fitnah yang sengaja, yang boleh jadi hendak merosakkan kepada Ahli yang berkenaan. Dr Sathaya ini sa-panjang yang di-ketahui waktu di-lantek itu, sudah lama tidak menjadi Ahli mana² parti politik pun.

Berkenaan dengan pandangan beliau kenapa begitu banyak membazirkan wang² Kerajaan kerana pembinaan rumah di-Cameron Highlands—Rumah Persekutuan. Maka yang sa-benar-nya, Rumah Persekutuan ini telah di-tentukan untuk di-dirikan lebeh kurang dua tahun dahulu,—lama sa-belum ada-nya tindakan jimat-chermat ini. Yang kedua-nya pula, rumah ini sangat mustahak, oleh kerana beliau sendiri pun sa-bagai sa-orang yang berpela-

jaran, yang banyak melawat ka-mana² negeri, tentu-lah sama ada dalam negara yang bersifat democratic, parti negara kita ini, negara socialist atau negara communist, atau negara dictator pun, ada kedudukan² yang istimewa terpaksa di-beri kepada pemimpin² negara² itu, sama ada sa-bagai Raja. sa-bagai President sa-bagai Perdana Menteri dan lain², maka mereka itu terpaksa-lah demi kepentingan negara² yang berkenaan itu di-dudukkan pada tempat² yang tertentu untuk keselamatan mereka, untuk kesenangan mereka, dan dengan kerana itu, baharu-lah mereka itu dapat berkhidmat dengan betul kepada negara. Apa yang patut beliau mushkilkan kenapa barangkali rumah itu chuma di-belanjakan \$500,000 sahaja, tidak \$5 million—itu yang patut beliau muskilkan. Oleh kerana, kalau di-bandingkan dengan negara² lain, terutama negara² socialist, saya di-beri tahu belanja kerana perkara² itu jauh lebeh banyak, lebeh besar daripada apa yang kita belanjakan.

Beberapa orang ahli telah berchakap dalam perkara Tugu Kebangsaan, terutama sa-kali dalam perkara rupa, bentok patong di-Tugu Kebangsaan itu. Suka-lah saya menyatakan tujuan Kerajaan mengadakan Tugu Kebangsaan itu ia-lah kerana hendak menghargai akan jasa pengorbanan yang di-beri oleh pahlawan² kita, oleh perajurit² di-tanah ayer kita sendiri yang terkorban dan memberi derma bakti yang begitu besar sa-kali dalam zaman dharurat dahulu. Jadi, berkenaan dengan pakaian yang ada itu, saya di-beritahu pakaian itu memang-lah pakaian² yang di-gunakan dalam action, dalam masa perjuangan, dalam masa dharurat dahulu. Bukan-lah pakaian yang di-katakan di-pakai hanya oleh askar Australia, askar British, New Zealand, Fiji dan lain². Tetapi itu-lah juga pakaian yang di-gunakan oleh Angkatan Polis kita, askar kita dan lain² Angkatan Bersenjata kita. Tetapi berkenaan dengan bentok, terutama tentang rupa-nya yang sa-paroh Ahli kita memberi tahu sama ada dalam atau luar Dewan ini, rupa sa-paroh daripada hidong itu terlampau tinggi—ta' menasabah-lah dengan rupa anak

negeri kita. Maka perkara itu sa-benarnya sedang di-ambil tindakan dan walau macham mana pun suka-lah saya menegaskan, niat dan tujuan kita, bukan-lah hendak mengadakan patong² itu yang berupa orang bukan Malaysia—bukan tujuan itu.

Saya di-beri tahu model yang digunakan untuk patong itu juga terdiri dari anak negeri ini. Tetapi apabila di-buat ini—ma'alum-lah patong itu bukan ada pakai warna putih, warna biru atau warna hijau, jadi kadang² boleh jadi ternampak muka-nya itu boleh jadi tidak begitu rupa orang Malaysia. Jadi saya di-beri tahu, perkara itu sedang di-ambil tindakan. Bagaimana chara-nya, itu tidak dapat-lah saya hendak menegaskan di-sini. Tetapi sedang di-ambil perhatian-lah. Oleh kerana memang niat Kerajaan hendak menjadikan Tugu itu, bagaimana yang di-persetujui nampak-nya oleh semua Ahli Dewan ini, betul² dapat menunjukkan pahlawan² kita yang berjuang kerana bangsa dan negara. Jadi atas pandangan itu semua, di-ucapkan terima kaseh banyak-lah.

Dato' Mohamed Asri bin Haji Muda (Pasir Putih): Tuan Pengerusi topi yang di-pakai itu topi yang macham itu-kah yang di-pakai oleh tentera² kita masa dharurat dahulu?

Engku Muhsein bin Abdul Kadir: Mengikut apa yang di-beritahu, itu-lah satu daripada jenis topi yang digunakan dalam masa perjuangan masa dharurat dahulu.

Dato' Mohamed Asri bin Haji Muda: Pertanyaan sedikit lagi, Tuan Pengerusi. Berapa orang patong itu di-buat, kalau patong itu ramai kalau banyak jenis topi di-pakai, kenapa tidak ada banyak jenis yang di-buat pada patong itu?

Engku Muhsein bin Abdul Kadir: Itu masing² punya pandangan-lah. Berkenaan dengan pandangan Ahli dari Pasir Putih dalam perkara apa-kah perlu-nya Jabatan Hal Ehwal Malaysia maseh di-kekalkan lagi di-Jabatan Perdana Menteri, yang sa-benar-nya jabatan ini telah diperkurangkan sa-berapa yang dapat

tetapi bahagian ini maseh di-kehendaki lagi untuk sementara ini kerana menyelesaikan perkara daripada segi Perlembagaan yang maseh banyak lagi belum selesai dan bahagian ini akan di-hapuskan sa-baik² sahaja perkara² ini di-sempurnakan.

Berkenaan dengan pertanyaan beliau dalam perkara satu "allocation" sa-banyak \$18,000 bantuan kepada Badan² Islam. Jadi bantuan itu satu daripada-nya di-beri kepada Darul Alkaf, tetapi dalam perkara ini suka-lah saya hendak menegaskan sa-lain daripada wang \$18,000 itu banyak badan² kebajikan Islam seperti yang di-bangkitkan oleh Yang Berhormat itu, chontoh-nya rumah yatim dan lain², bukan hanya bergantung kepada \$18,000 ini, mereka itu biasa-nya bergantung kepada derma daripada "allocation" yang ada dalam Kementerian, bukan satu ini sahaja ia-itu seperti allocation melalui Lotteries Board dan lain² lagi yang banyak saya di-beri tahu memberi bantuan dan menjadi harapan dan sandaran kepada badan² kebajikan Islam yang bagini.

Berkenaan dengan pandangan daripada Ahli Yang Berhormat Kuala Trengganu Selatan minta di-hantar melawat ka-negeri² Komimis, pandangan beliau itu di-ambil perhatian. Berkenaan dengan supaya mutu dan juga keadaan "Staff Training Centre" di-Ibu Kota ini di-perbesarkan, maka saya rasa suka-lah mempersilakan Ahli Yang Berhormat itu melawat ka-tempat ini melihat dengan sendiri, oleh kerana saya di-beri tahu keadaan tempat itu tidak-lah juga kurang sekarang ini jikalau di-bandingkan dengan tempat² bagini yang lain termasuk-lah di-Australia tempat yang beliau sendiri berpeluang mengambil latehan di-waktu beliau itu berkhidmat dengan Kerajaan dahulu.

Yang kedua, beliau meminta supaya pegawai² daripada tingkatan Kerajaan Negeri juga di-beri peluang. Maka ini barangkali beliau ini mimpi siang hari! Yang sa-benar-nya, oleh kerana keadaan yang sa-benar-nya memang-nya pegawai² Kerajaan Negeri di-terima untuk berlateh di-Centre ini semenjak tahun 1955 lagi, dan saya tahu tiap²

tahun beratus² orang daripada seluroh negara daripada tiap² negeri yang datang termasuk-lah kawasan Ahli Yang Berhormat itu Kuala Trengganu Selatan, yang saya tahu baharu sabulan dua ini beberapa orang pegawai² yang berhampiran dengan rumah beliau sendiri yang datang berlateh di-sini.

Berkenaan dengan pandangan Ahli Yang Berhormat daripada Larut Utara, beliau ini nampak-nya menyindir sedikit-lah supaya Kerajaan menambahkan Setia-usaha di-Jabatan Perdana Menteri oleh kerana Setia-usaha kurang sekarang ini sebab itu Ahli² Parlimen jarang mendapat undangan atau jemputan apabila ada lawatan² luar negeri. Jadi perkara ini memang-lah saya di-beri tahu pehak Kerajaan sangat-lah menghargai Ahli² Yang Berhormat ini daripada seluroh negeri, tetapi kadang² mithal-nya lawatan sa-orang Perdana Menteri ka-sini, di-jemput hanya M.P.2 dalam Kuala Lumpur sahaja, bukan kerana tidak di-hargai, tetapi oleh kerana kadang² tempoh jemputan itu 2-3 hari sahaja. Kalau hantar jemputan pun tidak sempat di-terima. Yang kedua, memandang kalau tidak ada sidang Parlimen ini, kalau di-hantar kepada M.P. daripada Perlis, M.P. Kota Bharu, M.P. Trengganu, barangkali beliau datang ka-sini itu sangat susah, jadi kalau telah di-undang, tidak datang, tidak bagus pula. Sebab itu-lah saya rasa barangkali kadang² di-tinggalkan itu bukan tidak di-hormat, bukan tidak di-hargai, tetapi untuk menjaga supaya jangan-lah menyusahkan sangat tuan² M.P. kita ini yang kita tahu banyak sangat kerja-nya, sebab selain daripada kerja datang di-Kuala Lumpur, yang banyak sa-kali hendak menjaga pengundi² kita, hendak menjaga kawasan² kita itu. Jadi kalau achap sangat datang kerana jamuan sahaja, barangkali nanti hendak memelihara nama baik M.P. itu pula, nanti pengundi² gadoh, untuk hadzir jamuan datang ka-Kuala Lumpur juga sampai tinggal kawasan. Itu agak-nya yang menyebabkan Jabatan Perdana Menteri kadang² terpaksa tidak menjemput itu. Tetapi walau macham

mana pun saya rasa pandangan ini sangat-lah patut di-ambil ingatan dan saya nampak Ahli daripada Lipis hendak bangun, jadi tidak payah bangun-lah, jadi di-ambil berat tentang perkara ini dari sa-masa ka-samasa. Uchapan Ahli Yang Berhormat daripada Jitra-Padang Terap ia-itu berkenaan dengan gaji sama untuk wanita. Apa-kah langkah telah di-ambil untuk menyegerakan bayaran-nya. Yang sa-benar-nya Ahli Yang Berhormat ini memang sangat mengambil berat dan telah membuat pertanyaaan, tidak salah saya, dalam masa lampau dalam perkara ini. Perkara ini yang sa-benar-nya saya di-beri tahu memang-lah di-ambil tindakan yang chergas, tetapi terlampau banyak sangat chadangan balas yang berlaku antara pehak Kerajaan dengan pehak kakitangan, jadi ada proposals, counter-proposals, counter balek. Jadi sebab itu-lah apabila ada perlawanan—itu kena mengambil masa sedikit untuk hendak menyelesaikan perkara ini. Walau macham mana pun, saya di-beritahu memang-lah di-ambil berat sangat dan pehak Kerajaan berharap sa-berapa segera dapat melaksanakan kehendak² daripada bilangan terbesar pekerja² kita ini dalam perkara tersebut ini saya harap beliau dapat-lah bersabar sedikit dalam perkara ini muga² dapat memberi hasil yang bagus.

Pandangan Ahli bagi Raub supaya Kerajaan patut mengadakan motorkar loan, pinjaman motorkar kepada Ahli² Parlimen, perkara itu boleh-lah saya hadapkan kepada pehak yang berkenaan.

Tuan Speaker: Kalau hendak sambong boleh, hendak sambong pukul 4 ini.

Engku Muhsein bin Abdul Kadir: Tidak ada pun lagi. Sa-takat ini sahaja, Tuan Pengerusi, dan dengan ini saya mengemukakan S. 1 menjadi sa-bahagian daripada Jadual.

Enche' Abdul Razak bin Haji Hussin: Tuan Pengerusi, saya minta izin sedikit, saya hendak bangun hendak bertanya.

Tuan Speaker: Ya.

Enche' Abdul Razak bin Haji Hussin: Dato' Pengerusi, di-dalam ucapan dua tiga hari dahulu, saya ada mengatakan bahawa pegawai bagi negeri Pahang masa ini kekurangan dan Menteri Besar Pahang sendiri pun ada membuat ucapan terbuka yang menyatakan kekurangan pegawai, di-samping saya menyeru pegawai sendiri saya harap jawapan daripada Menteri Yang Berhormat. Ada-kah perkara ini di-ambil ingatan?

Engku Muhsein bin Abdul Kadir: Telah di-ambil ingatan dan di-edarkan kepada pehak yang berkenaan.

Question put, and agreed to.

The sums of:

\$3,374,465	for Head S. 1.
141,366	for Head S. 2.
3,110,325	for Head S. 3.
1,299,122	for Head S. 4.
721,430	for Head S. 5.
110,918	for Head S. 6.
4,603,530	for Head S. 7.
606,433	for Head S. 8.
8,461,749	for Head S. 9.
323,165	for Head S. 10.
2,481,210	for Head S. 11.

Ordered to stand part of the schedule.

House resumes.

Mr Speaker: The sitting is suspended until 4 p.m. today.

Sitting suspended at 1 p.m.

Sitting resumed at 4 p.m.

THE SUPPLY BILL, 1966

Committee

The House immediately resolved itself into Committee of Supply.

(Mr Speaker in the Chair)

SCHEDULE

Head S. 13—

The Minister of Agriculture and Co-operatives (Enche' Mohamed Ghazali bin Haji Jawi): Tuan Pengerusi, saya mengshorkan supaya perbelanjaan yang di-tunjukkan di-bawah S. 13—Kementerian Pertanian dan Sharikat

Kerjasama yang berjumlah sa-banyak \$18,424,044 itu di-luluskan.

Wang sa-jumlah itu bagi tahun 1966 ada-lah meliputi sakalian bahagian di-bawah Kementerian saya. Chadangan perbelanjaan itu menunjukkan bertambah sa-banyak \$665,328 dari perbelanjaan tahun 1965 yang berjumlah sa-banyak \$17,758,716 sahaja.

Pertambahan ini membayangkan perkembangan Bahagian² Teknik Kementerian ini yang timbul dari usaha² yang pesat bagi menjayakan polisi Pertanian Kerajaan Perikatan. Sabenar-nya tidak-lah payah di-tegaskan lagi bahawa Malaysia banyak bergantung kepada pertanian. Lebih daripada 2/3 penduduk² Malaysia ada-lah bergantung kepada pertanian untuk kehidupan mereka. Dengan hal yang demikian dan menurut polisi pertanian Kerajaan Perikatan yang telah mashor di-ketahui, tugas² Kementerian ini telah berlipat ganda di-tujukan dengan penoh minat-nya ka-arrah pembangunan dan ka-arrah mengadakan bahan² pertanian yang sa-banyak²-nya. Dan tugas² itu juga di-lipat ganda di-dalam lapangan untuk melaksanakan pertanian yang berbagai² jenis. Dengan ikhtiar² bagi meluaskan landasan ekonomi negara kita akan di-jalankan dengan lebih tegas lagi.

Ahli² Yang Berhormat tentu maseh ingat lagi ia-itu menurut polisi Kerajaan Perikatan hendak meninggikan taraf ekonomi luar bandar dan juga supaya petani² mendapat sa-tinggi² perolehan dari hasil tanaman mereka, Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan telah di-bentok oleh Kerajaan. Lembaga ini-lah yang bertanggung-jawab, dengan sa-berapa boleh-nya untuk menyelenggarakan, menjalankan serta mengelokkan pemasaran hasil² pengeluaran luar bandar Malaysia dan juga untuk memperoseskan hasil² itu. Penubohan Bank Bumi-putra ada-lah satu usaha lagi yang "positive" di-jalankan oleh Kerajaan Perikatan untuk membantu petani² dan nelayan².

Sekarang biar-lah saya terangkan Anggaran Perbelanjaan bagi tiap² Bahagian di-bawah Kementerian ini: A. IBU PEJABAT (Kementerian), (i) *Gaji*.

Bagi melaksanakan tugas² yang telah bertambah daripada berpuncha dari tanggung-jawab yang sa-makin banyak di-dalam Chawangan Peranchangan dan Penyelidekan di-Ibu Pejabat, maka terpaksa-lah di-tambah satu jawatan lagi bagi ahli ekonomi pertanian dan di-adakan satu jawatan baharu bagi Penolong Perangkaan. Satu jawatan baharu untuk pemegang buku kira² di-pejabat Juru Kira Perbendaharaan di-pohonkan juga supaya dapat memperbaiki kekurangan yang telah lama di-rasai oleh pejabat Juru Kira Perbendaharaan. Pejabat ini, dari semenjak ia-nya di-adakan, memang telah bertugas sa-bagai pejabat kira-mengira bersendirian atau self-accounting department yang mempunyai berbagai tanggung-jawab. Berkenaan dengan jawatan kerani, sa-banyak 6 jawatan Peringkat Biasa dan 1 jawatan Peringkat Khas dari kumpulan perkhidmatan Kerani 'Am ada-lah di-minta tambah.

Sa-balek-nya pula sa-banyak 5 jawatan kerani dari kumpulan Perkhidmatan Kerani Negeri, Peringkat Tinggi, telah di-potong dari jawatan yang ada.

Sa-banyak 2 jawatan Pegawai Penyelidek dalam bahagian Penempatan sa-mula Mata² Khas telah juga di-potong. Yang sa-benar bagi tahun 1966 hanya 3 jawatan yang di-tambah dan tambahan peruntukan hanya sa-banyak \$154,838. Peruntukan untuk jawatan Menteri Muda dan Pembantu Khas kapada Menteri Muda telah di-potong.

(ii) *Lain² Perbelanjaan Berulang Tiap² Tahun dan Perbelanjaan Khas (O.C.A.R. dan O.C.S.E):* Di-dalam tahun 1966, peruntukan OCAR hanya di-tambah sedikit sahaja ia-itu sa-banyak \$8,920. Manakala peruntukan OCSE berkurangan sa-banyak \$88,093. Kekurangan yang besar sa-banyak \$137,500 berlaku di-dalam peruntukan OCSE ada-lah berkaitan dengan pemberian perchuma dan pinjaman Penempatan Sa-mula kapada bekas Mata² Khas, kerana bilangan mereka yang belum minta bantuan atau pinjaman telah jadi sa-makin kurang dari samasa ka-samasa. B. BAHAGIAN PERTANIAN: Saperti di-dalam tahun 1965, di-antara semua bahagian² teknik

di-dalam Kementerian ini, peruntukan bagi Bahagian Pertanianlah yang menunjukkan tambahan yang banyak sa-kali di-dalam tahun 1966. Sebab-nya ia-lah bahagian ini memikul tanggung-jawab yang besar sa-kali dalam menjalankan ranchangan membanyakkan jenis² pertanian. Kadar tambahan yang besar ada-lah terjadi di-dalam bidang Penyelidekan Agronomy Lanjutan dan Pelajaran Pertanian. Tambahan ini di-lakukan dengan mengambil perhatian atas keadaan kewangan negara dan juga sa-jajar dengan ketegasan Kerajaan akan peri mustahak-nya peranan pertanian di-dalam ekonomi negara. Anggaran biasa tahun 1966 itu menunjukkan tambahan pada keseluruhan-nya sa-banyak \$765,613 lebeh daripada Anggaran Perbelanjaan biasa tahun 1965. (i) Gaji sa-banyak 199 jawatan di-dalam semua peringkat telah bertambah dan chuma 5 jawatan yang di-potong. Di-antara yang bertambah itu ia-lah 3 jawatan Peringkat Tertinggi, 31 jawatan Bahagian I, 39 jawatan Bahagian II, 122 Jawatan Bahagian III dan 4 jawatan Bahagian IV. Tambahan jawatan² yang saperti itu ada-lah mustahak bagi membolehkan bahagian pertanian menjalankan, dengan lichin, ranchangan² yang bertambah yang telah di-susun untuk ranchangan pembangunan yang sedang berjalan serta ranchangan² yang telah di-susun untuk Ranchangan Malaysia Yang Pertama. Oleh kerana Ranchangan Malaysia Yang Pertama itu telah di-ranchang untuk meluaskan lagi bilangan jenis² pertanian yang menjadi asas kemajuan ekonomi petani kecil, ada-lah di-fikirkan mustahak bahawa pentadbiran peranchangan dan perjalanan Ranchangan² Malaysia Yang Pertama itu, hendak-lah di-tugaskan kapada sa-orang pegawai yang terlatah dan juga berpengalaman tinggi. Dengan tujuan ini-lah maka jawatan baharu ia-itu Penolong Pengarah Pertanian (Kemajuan), Peringkat Tertinggi "F" di-kehendaki untuk mengambil tanggung-jawab dengan sa-penoh-nya.

Jabatan Pertanian memerlukan lagi 2 jawatan Peringkat Tertinggi "H" khas-nya bagi chawangan Agronomy dan chawangan Penyelidekan. Bagi

Chawangan Agronomy jawatan ini dikehendaki untuk memberi keutamaan kepada kerja² penyelidekan jenis² tanaman yang sedang dan yang boleh di-usahkan oleh petani² kecil. Jenis² tanaman itu seperti jagong, dan sa-bagai-nya akan mengurangkan perbelanjaan Foreign Exchange sa-kiranya penghasilan dapat di-gandakan dalam Malaysia. Peringkat Tertinggi "H" yang satu lagi itu ada-lah dikehendaki bagi mengadakan pegawai yang berkemahiran untuk mentadbirkan hal² penchegahan kemasokan penyakit² dan musoh² tanaman ka-Malaysia. Dengan jalan ini sahaja-lah kawasan tanaman yang berjumlah berjuta² ekar itu, termasuk 3½ juta ekar getah dapat di-selamatkan dari musoh dan penyakit.

Ada-lah di-chadangkan sa-banyak 31 jawatan Bahagian I di-adakan bagi Jabatan Pertanian ia-itu 17 Pegawai Penyelidekan, 8 Pegawai Agronomy, 5 Pegawai Pelajaran dan 1 Pegawai di-Ibu Pejabat. Penambahan bilangan Bahagian I ini ada-lah mengikut dasar untuk membenas satu gulungan pegawai² yang terlatah di-dalam Bahagian Penyelidekan, kerana Negara Malaysia sekarang mengalami kekurangan pakar² dari anak negeri oleh sebab policy penjajah dahulu. Sementara itu, pegawai² dapat-lah mengambil bahagian di-dalam bidang kemajuan pertanian dalam masa 5 tahun yang akan datang.

Sa-ramai 6 orang Ahli Agronomi yang baharu, ada-lah di-kehendaki bagi menjalankan berbagai² kajian dalam bidang² perchubaaan baja² dagang kepada tanam²an di-atas tanah² yang tidak subur; menukarkan tanaman dan menanam lain² tanaman jangka pendek yang boleh di-tanam sa-lepas musim padi, memperelokkan mutu dan penghasilan buah²an serta sayor²an tempatan; perchubaaan tanaman pokok buah²an dan sayor²an yang di-bawa masuk dari negeri luar, dan pembajaan kelapa sawit dan kelapa pada berbagai² jenis tanah. Kajian tersebut ada-lah penting pada mendapatkan ma'alumat² untuk memperbaiki chara² penanaman dan pengeluaran hasil² pertanian di-negeri ini.

Untuk menambahkan bilangan pegawai² yang terlatah dan untuk meluas-

kan pelajaran kepada petani² bagi membolehkan perkembangan kemajuan pertanian dengan pesat-nya maka ranchangan pelajaran pertanian yang di-kendalikan oleh Bahagian Pertanian itu mustahak-lah juga di-perluaskan. Di-dalam ranchangan pelajaran yang ada sekarang ini, kemajuan telah dapat di-laksanakan pada bidang latehan bagi Pembantu² Muda Pertanian dan juga latehan bagi petani² seluruh-nya. Dengan siap-nya Sekolah Pertanian yang baharu di-dirikan di-Bumbong Lima, Seberang Perai itu, maka Bahagian Pertanian akan mengendalikan sa-banyak 4 buah Sekolah Pertanian di-dalam tahun 1966.

Maka dengan sebab ini-lah 5 orang lagi Pegawai² Pertanian (Pelajaran) di-kehendaki untuk mengelolakan 4 buah Sekolah Pertanian yang ada itu. Pegawai² ini akan juga bertanggung-jawab bagi meranchangkan dan memperbaiki latehan² kepada petani² di-tiap² Pusat Latehan Pertanian.

Untuk membantu 31 orang pegawai baharu dalam Bahagian I itu, ada-lah sesuai dan mustahak di-tambah Bahagian II dan III. Ini ada-lah juga mustahak bagi melaraskan kerja² yang di-tugaskan kepada Jabatan Pertanian. (ii) *Lain² Perbelanjaan Berulang Tiap² Tahun (O.C.A.R.)*: Wang sa-jumlah \$2,168,000 ada-lah di-minta untuk perbelanjaan OCAR bagi tahun 1966. Peruntokan ini melebihi daripada peruntokan bagi tahun 1965 sa-banyak \$154,244. Tambahan yang banyak berlaku di-dalam perbelanjaan ini adalah berhubung dengan pentadbiran, penyenggaraan kereta², pelajaran pertanian serta penanaman dan pemulehan sa-mula kelapa.

Di-dalam bidang pentadbiran, tambahan itu di-kehendaki kerana perbelanjaan lampu, ayer dan kuasa letrik dan sa-bagai-nya. Tambahan sa-banyak \$20,000 dalam penyenggaraan kereta² untuk Bahagian Pertanian. Beberapa banyak lagi kenderaan² akan perlu dan akan di-beli berhubung dengan Ranchangan Malaysia Yang Pertama.

Tambahan wang sa-banyak \$1,000 akan di-belanjakan terutama sa-kali kerana mengawal tikus dan "penyakit

merah" di-dalam bidang mengawal musoh² dan penyakit² pokok. Kerja mengawal tikus yang di-jalankan di-Tanjong Karang ada-lah sambongan kepada kerja² penyiasatan yang di-lakukan oleh Pakar Tikus Rancangan Colombo dari negeri Jepun, manakala kerja mengawal penyakit merah pula ada-lah sambongan kerja² yang di-jalankan di-Jajahan Krian oleh sa-orang pakar yang di-datangkan oleh Yayasan Penyelidikan Padi Antara-Bangsa.

Wang tambahan sa-jumlah \$158,809 ada-lah di-kehendaki untuk bidang Pelajaran Pertanian, Tambahan ini di-kehendaki untuk menyelenggarakan sa-buah sekolah pertanian yang baharu di-Bumbong Lima dan juga untuk perbelanjaan yang tidak dapat di-elakkan bagi sekolah² pertanian yang telah sedia. Perbelanjaan O.C.A.R. bagi Chawangan Penyelidikan dan Agromoni hampir² sama saperti tahun 1965.

Tambahan yang berjumlah sa-banyak \$17,000 lebeh daripada peruntukan tahun 1965 itu ada-lah di-kehendaki bagi Rancangan Pemulehan dan Penanaman Sa-mula Kelapa kerana bertambah-nya lagi dua Rancangan baharu, ia-itu satu di-Perak dan satu di-Kelantan, dan juga oleh kerana pengluasan kawasan² yang telah di-kerjaan di-Johor.

(iii) *Perbelanjaan Khas (O.C.S.E.):* Wang sa-jumlah \$115,360 sahaja akan di-kehendaki bagi perbelanjaan O.C.S.E. dalam tahun 1966. Perbelanjaan ini ada-lah berkurangan sa-banyak \$84,887 dari peruntukan yang telah di-luluskan dalam tahun 1965. Di-antara peruntukan tahun 1966, sa-jumlah \$27,970 di-kehendaki untuk Chawangan Penyelidikan dan sa-jumlah \$85,400 untuk Chawangan Agromoni.

Sa-banyak 6 buah dapor letrik yang berlainan jenis di-kehendaki untuk Chawangan Penyelidikan bagi kegunaan bilek² ma'amal Kimia, Sains Tanah dan Penyelidikan Musoh tanam²an, kerana dapor² ini ada-lah di-gunakan bagi tujuan² yang berlainan. Ada-lah di-chadangkan bagi membeli sa-buah "spectro-photometer" dan sa-buah "flame Photometer" bagi kegu-

naan mengkaji chontoh² tebu. Dua buah jentera pendingin juga di-kehendaki, ia-itu sa-buah untuk Chawangan Kaji Serangga bagi mendapatkan hasil yang baik dalam bidang pembiakan serangga dan sa-buah lagi untuk ma'amal kajian Teknik Makanan yang akan di-gunakan bagi menyimpan chontoh² makanan yang telah di-proseskan. Dua buah alat penyejok di-kehendaki juga bagi menyimpan debu "prisifera" jenis kelapa sawit dan benih kachokan yang sangat² mustahak dalam ranchangan pembiakan kelapa sawit, khas-nya bagi kegunaan ranchangan Kemajuan Tanah Persekutuan.

Peruntukan tambahan ada-lah mustahak bagi Chawangan Agromoni bagi menggantikan kereta² dan tractor² dan alatan², kerana kebanyakan jentera² itu telah berumur lebeh daripada 10 tahun dan membaiki-nya serta menjaga-nya pula ada-lah di-anggap-kan boleh merugikan.

Kerja² sa-makin bertambah dan di-dalam bidang pembiakan beneh² buah²an dan lain² beneh bagi memenohi kehendak berbagai² ranchangan di-dalam Rancangan Pembangunan yang sedang berjalan sekarang. Oleh sebab kemudahan² yang ada di-Pusat Perchubaan di-Serdang pada masa ini tidak menchukupi, suatu peruntukan sa-banyak \$3,000 ada-lah di-kehendaki bagi membena sa-buah pondok yang baharu untuk menjadi tempat pembiakan beneh tanam²an di-pusat tersebut.

C. BAHAGIAN PARIT DAN TALII AYER—Bahagian tersebut berkehendakkan peruntukan sa-banyak \$2,748,081 bagi tahun 1966 yang hanya melebihi sa-banyak \$11,214 daripada tahun 1965.

(i) *Gaji:* Di-bawah Kepala ini, peruntukan tambahan sa-banyak \$77,499 ada-lah di-kehendaki bagi tahun 1966, walau pun terdapat 3 jawatan Jurutera Siswazah Tambahsentara dan 2 jawatan Kerani (Tingkatan Tinggi) telah di-potong. Akan tetapi sa-banyak 2 jawatan sementara Jurutera Parit dan Tali Ayer ada-lah di-kehendaki bagi menjalankan tanggong-jawab dalam ranchangan² kemajuan di-kawasan luar bandar.

(ii) *Perbelanjaan Lain² Berulang² Tiap² Tahun (O.C.A.R.)*: Peruntukan sa-jumlah \$1,326,270 ada-lah dikehendaki bagi tahun 1966 untuk perbelanjaan berulang² dan jumlah itu menunjukkan sa-banyak \$68,385 telah berkurangan dari peruntukan bagi tahun 1965. Beberapa potongan telah di-buat di-dalam berbagai² pechahan-kepala. Walau bagaimana pun, di-bawah Pechahan-kepala 49 "Penyenggaraan Workshop dan Barang²" tambahan daripada \$45,000 kepada \$115,800 adalah di-kehendaki untuk chuti sakit dan chuti biasa bagi pekerja² I.M.G. dan lain² lagi.

(iii) *Perbelanjaan Khas*: Hanya sa-banyak tiga buah alat sahaja yang akan di-beli dalam tahun 1966 ia-itu alatan Pejabat, Time-clock bagi workshop dan Jentera Pemetong Rumput dan jumlah harga sa-banyak \$4,020.

D. BAHAGIAN PERKHIDMATAN HAIWAN—Wang sa-jumlah \$2,103,110 telah di-chadangkan untuk perbelanjaan Persekutuan bagi Jabatan Perkhidmatan Haiwan dalam tahun 1966. Jumlah itu ada-lah berkurangan sa-banyak \$28,795 daripada peruntukan yang telah diluluskan bagi tahun 1965. Kekurangan peruntukan itu berlaku di-dalam Perbelanjaan² Berulang² dan Perbelanjaan Khas. Akan tetapi chadangan perbelanjaan bagi gaji telah bertambah sa-banyak \$45,318 daripada peruntukan tahun 1965.

(i) *Gaji*: Di-dalam usaha mengawal penyakit anjing gila yang telah berlaku di-dalam tahun 1963 dan usaha mengurangkan lagi penyakit yang membawa kematian lembu serta memperbaiki lagi pengeluaran ternakan dan telur, Bahagian Perkhidmatan Haiwan hanya berkehendakkan tambahan bilangan kakitangan teknik dalam tahun 1966. Chadangan tambahan itu ada-lah termasuk satu jawatan Pegawai Kanan Haiwan Perengkat Tertinggi yang bertanggung jawab di-dalam bidang kemajuan. 4 jawatan Pegawai Haiwan, 4 Pegawai Penyelidikan, 6 jawatan Pembantu Haiwan, 11 jawatan Teknik Muda serta satu jawatan jurutaip.

(ii) *Perbelanjaan Lain² Berulang², Tiap² Tahun (O.C.A.R.)*: Di-dalam

tahun 1965 sa-banyak \$1,182,541 telah di-untukkan bagi Perbelanjaan Berulang², akan tetapi di-dalam tahun ini 1966 sa-jumlah \$1,133,456 sahaja boleh menchukupi, oleh kerana kerja² yang memuaskan telah di-jalankan oleh Bahagian ini sa-lama 2 tahun yang lepas bagi menchegeh penyakit haiwan daripada merebak dan memperbaiki kesihatan haiwan dan ayam itek. Puncta² yang besar menyebabkan kekurangan itu berlaku di-dalam bidang peruntukan Kawalan Penyakit (\$52,550), Pemulehan dan Penyiasatan Ternakan (\$3,000). Tambahan yang kecil untuk perbelanjaan latehan sa-banyak \$4,000 sangat-lah di-perlukan bagi melaksanakan ini di-dalam bidang memperbaiki pengeluaran dan mengurangkan angka² kematian haiwan.

(iii) *Perbelanjaan Khas (O.C.S.E.)*: Di-dalam tahun 1966 ini akan berkurangan daripada tahun 1965 di-sebabkan oleh kereta², alat² dan perkakas pejabat telah pun chukup di-beli dan chuma perbelanjaan bagi menggantikan barang² yang mustahak di-ganti sahaja yang di-kehendaki.

E. BAHAGIAN KEMAJUAN KERJA-SAMA—Perbelanjaan Biasa Persekutuan bagi bahagian ini di-dalam tahun 1966 ada-lah di-anggarkan sa-banyak \$4,304,513. Angka ini menunjukkan lebih sa-banyak \$139,052 daripada perbelanjaan tahun 1965 dengan tidak mengira perbelanjaan bagi menjalankan tugas di-Singapura di-dalam tahun 1965.

(i) *Gaji: Pergerakan Kerjasama* memainkan peranan yang penting, khas-nya di-dalam kawasan² luar bandar di-dalam sa-buah negeri pertanian seperti Malaysia yang kemajuannya bergantung kepada keadaan ekonomi pertanian yang baik. Oleh itu pergerakan tersebut berkehendakkan supaya di-tegakkan dengan chara penyusunan sa-mula di-dalam Tanah Melayu dan meluaskan lagi peranannya di-dalam negeri² Sabah dan Sarawak untuk menchapai hasil yang lebih berkesan. Dari sebab itu, tambahan² kakitangan, khas-nya untuk negeri Sabah dan Sarawak, ada-lah di-kehendaki. Akan tetapi oleh sebab memandang pada mustahak-nya menjimatkan perbelanjaan yang melibatkan

wang ra'ayat, maka bahagian ini hanya meminta tambahan untuk negeri Sabah sa-banyak satu jawatan Penolong Pesurohaya, tiga jawatan Pegawai Kerjasama, tiga jawatan kerani dan sa-orang pengantar surat, manakala untuk negeri Sarawak pula hanya dua jawatan Pegawai Kerjasama di-kehendaki. Sabalek-nya tiga jawatan Penolong Pegawai Kerjasama di-Sabah telah disusutkan.

(ii) *Perbelanjaan Lain² Berulang² Tiap² Tahun (O.C.A.R.):* Anggaran Perbelanjaan O.C.A.R. bagi negeri² di-dalam Malaysia ada-lah berkurangan sa-banyak \$51,634. Walau bagaimana pun perbelanjaan yang sa-benar-nya berkurangan bagi Tanah Melayu sahaja ia-lah \$55,057. Tambahan peruntokan sa-banyak \$14,435 untuk Sarawak dan \$30,000 untuk Sabah ada-lah di-kehendaki di-dalam peruntokan itu. Sa-bahagian besar-nya akan di-gunakan bagi membayar sewa pejabat. Pada masa yang lepas Kerajaan negeri telah membenarkan Pejabat Kerjasama menduduki bangunan Kerajaan dengan per-chuma, tetapi sekarang sewa mesti dibayar kepada Kerajaan Negeri dan kepada bangunan persaorangan yang di-dudoki-nya.

(iii) *Perbelanjaan Khas (O.C.S.E.):* Perbelanjaan O.C.S.E. bagi tahun ini, pada keseluruhannya, menunjukkan bertambah sa-banyak \$3,724. Oleh sebab Maktab Kerjasama akan di-luaskan peranan-nya supaya dapat memperhebatkan lagi latehan di-dalam masa bekerja bagi Pegawai Kerjasama dan Merinyu Kerjasama dan supaya dapat mengelolakan kursus latehan yang lebeh banyak untuk ahli² Sharikat Kerjasama, satu tambahan sa-banyak \$15,589 telah pun di-luluskan bagi membayar gaji² kaki² tangan dan juga untuk bayaran kerana penyelenggaraan Pentadbiran yang sa-makin bertambah.

Peruntokan sa-banyak \$10,000 kerana bayaran odit ada-lah bertujuan melaksanakan rancangan bagi membantu sharikat² yang miskin dan kechil bagi membayar perkhidmatan juru odit luar. Semenjak tahun 1962 lagi, kira² sharikat saperti itu, di-pereksa oleh juru odit luar dan apabila kira² telah selesai di-odit, wang ada-lah di-kehendaki bagi

membayar perkhidmatan juru odit luar itu.

F. BAHAGIAN PERIKANAN: Peruntokan sa-banyak \$1,735,649 ada-lah di-minta oleh bahagian Perikanan untuk tahun 1966, peruntokan itu telah berkurang sa-banyak \$210,689 daripada jumlah peruntokan tahun 1965, puncha yang menyebabkan berkurangan itu di-sebabkan oleh perbelanjaan untuk Singapura yang tidak di-masokkan.

(i) *Gaji:* Peruntokan bagi Tanah Melayu di-minta sa-banyak \$1,079,890 sahaja dan angka itu melebehi sa-banyak \$55,552 daripada peruntokan bagi tahun 1965. Hanya tambahan satu jawatan Pegawai Perikanan dan satu jawatan Greaser dan tukang api sahaja yang di-kehendaki sementara itu satu jawatan Pegawai Pentadbir Perikanan dan satu jawatan Deckhand telah pun di-potong.

Peruntokan yang di-minta untuk negeri Sarawak pula menunjukkan bertambah sa-banyak \$29,659 daripada peruntokan tahun 1965. Sa-banyak tiga tambahan Pegawai Pembantu Perikanan dan satu jawatan Jurumudi, serta satu jawatan Jurutaip di-kehendaki supaya dapat perusahaan penangkapan ikan boleh di-jalankan meliputi kawasan perayeran di-sapanjang² pantai Sarawak dan kerja² Pentadbiran dan kerja² pembangunan Jabatan Perikanan Sarawak yang baharu dapat di-majukan.

(ii) *Perbelanjaan Lain² Berulang² Tiap² Tahun (O.C.A.R.):* Peruntokan sa-jumlah \$496,890 bagi perbelanjaan lain² berulang tiap² tahun untuk Tanah Melayu sahaja ada-lah di-minta dan angka itu menunjukkan berkurangan sa-banyak \$35,058 daripada peruntokan bagi tahun 1965.

Sementara itu wang sa-jumlah \$47,110 yang menunjukkan berkurangan sa-banyak \$100,000 daripada peruntokan tahun 1965 bagi negeri Sarawak ada-lah juga di-minta.

(iii) *Perbelanjaan (O.C.S.E.):* Perbelanjaan O.C.S.E. bagi Tanah Melayu dalam tahun 1966 di-minta hanya sa-banyak \$30,130 dan angka itu menunjukkan berkurangan sa-banyak \$4,820 daripada peruntokan tahun 1965.

Sa-bahagian yang besar daripada peruntukan itu akan di-gunakan untuk membeli alatan dan perkakas pejabat serta alatan² untuk ma'amal dan pukut².

Peruntukan untuk Sarawak hanya di-minta sa-banyak \$10 sahaja sa-bagai *Token Vote* untuk membeli alatan² dan perkakas² pejabat.

Tuan Pengerusi, dengan yang demikian, saya pohonkan supaya perbelanjaan di-bawah Kepala S. 13—Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama, yang berjumlah sa-banyak \$18,424,044 itu di-luluskan dan di-jadikan sa-bahagian daripada Jadual.

Dr. Tan Chee Khoon (Batu): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk mengambil bahagian berchakap tentang anggaran yang di-bentangkan oleh Yang Berhormat Menteri Pertanian dan Sharikat Kerjasama. Sa-belum saya berchakap tentang perkara ini, Tuan Pengerusi, bahawa saya hendak berkata pada hari Sabtu tengah hari, Dewan ini telah menjadi gelanggang pantun. Apabila saya sa-malam membaca pantun² tersebut di-*Berita Minggu*, saya pun tertawa dan terbahak².

Tuan Pengerusi, jikalau wakil dari Bachok hendak mengajak saya berpantun, maka saya pun boleh buat demikian juga. tetapi sa-belum itu, Tuan Pengerusi, dengan izin tuan, saya minta, saya sendiri berpantun. Pantun saya berbunyi bagini :

Sa-orang wakil yang mashhor dari Bachok,
Nampak-nya beliau paling pandai berpantun,

Di-Dewan ini selalu dia di-chuchok,
Pengetahuan-nya dalam dan pandai berlakun.

Tuan Pengerusi, barangkali, sa-lepas saya di-ajak oleh wakil dari Bachok, maka saya boleh membawa pantun yang sesuai, yang lebeh sesuai dan tepat.

Mr Chairman, Sir, we are an agricultural country. Our economy must of necessity depend a great deal . . . .

Mr Chairman: Are you going to give some bearing on the *pantun* which you have just quoted?

Dr Tan Chee Khoon: No, Sir, I am going to speak on the Estimates. (*Laughter*). That little effort of mine is already too much for me, Mr Chairman. Perhaps, if I get a few more lessons from the Member for Bachok, I may be able to make a little more effort in this direction.

Mr Chairman, Sir, we are essentially an agricultural country, and our economy must of necessity, for many years to come, depend on agriculture. As such, Mr Chairman, Sir, I am a little surprised that percentage-wise the allocation for Agriculture, if I am not mistaken, is only about \$18 million-plus out of a total of \$1,600-over million. It looks to me like Health Agriculture does seem to take a back seat. Now, this is a very dangerous attitude of mind since, I repeat again, we must of necessity depend on agriculture for many years to come. Now, Mr Chairman, Sir, I think for this state of affairs, the Ministry of Agriculture must partly bear the blame because unless, I suppose, they put up a case before their hard-hearted, or stone-hearted Minister of Finance, it is not likely that they will get more than this \$18 million-plus.

Now, Mr Chairman, Sir, it is well-known that in the Second Five-Year Plan everything on paper looked very nice and very encouraging. You have lots of graphs showing that you are going to do this, you are going to do that, you are going to achieve this, and you are going to achieve that. But, Mr Chairman, Sir, when you translate all these graphs, and you translate all these figures to ground level, then, I am told that the Ministry of Agriculture suddenly found out that although there is an allocation—take coconut rehabilitation for example, \$17 million was allocated for it—when it comes to implementing it at the ground level, they found that they have not the bodies to implement it. As such, Mr Chairman, Sir, I fail to understand why in the Estimates before us, the Minister of Agriculture, although he has asked for extra bodies, to my mind, he does not ask for enough extra bodies; and he has not, at least

when I listened to him unfolded to us the steps that he is going to take to get the extra bodies to implement the First Malaysian Five-Year Plan. Let us, take a very simple example. In the estimates for the Ministry of Agriculture, at the bottom you have the agricultural assistants or agricultural workers, who graduate from agricultural schools, a little higher up you have the graduate with diploma from the College of Agriculture at Serdang, and at the apex of it are the agricultural officers—whether they come from the Faculty of Agriculture or they come from abroad, it does not matter. Now, Mr Chairman, Sir, you need thousands of these people, agricultural assistants, at ground level, and I have yet to hear from the Minister of Agriculture telling us where and how he is going to get these bodies that are necessary.

Now, let us take the little higher-ups, the people with diplomas. We are told the other day by the Assistant Minister of Education that we need a few more thousands to expand the facilities at Serdang. Mr Chairman, Sir, to my mind, that certainly is not enough and, incidentally, Mr Chairman, Sir, when I asked him why the cost at Serdang should be higher than that of the cost for students in the Faculty of Agriculture, he could not answer me. Perhaps, the Minister of Agriculture could give me a more suitable answer. Now, what we need is not just the expansion of the facilities at Serdang, but we need perhaps three or more "Serdangs"—certainly one in the Borneo territories and, perhaps, one in the more agricultural areas way up north in Kelantan—so that you can have extra bodies to man these various services that the Minister has in mind.

Then, right at the top, he has asked for various categories of officers. To my mind, these are not enough. Now, Mr Chairman, Sir, I have here the answers to some of the questions that I have asked given by the Minister for Education in regard to scholarships given to students going to do agricul-

ture in the Faculty of Agriculture in University of Malaya:

For 1960	University of Malaya	1	Overseas	1
1961	.. ..	4	..	3
1962	.. ..	2	..	1
1963	.. ..	12	..	1
1964	.. ..	8	..	7
1965	.. ..	13	..	10
Total ..	University of Malaya	40	Overseas	27

Mr Chairman, Sir, to my mind the scholarships for people going into the University of Malaya, and these are the people whom you want to fill your positions at the apex of the scheme, it is totally inadequate. You do not want 40, you want 400, maybe, over a period of five years, and I did commend this to the Minister for Agriculture. Again, Sir, you have a large number going overseas—Mr Speaker, Sir, to me it is most incongruous as most of these, I am told, have gone to America. You are sending people to go to America, Kentucky, Connecticut, to study agriculture of a temperate climate and when they come back they are going to do tropical agriculture. It does not make sense. They will be square pegs in round holes. What should be done Mr Speaker, Sir, is to get more of these scholarships to the University of Malaya, and I wish to stress again and again that under-graduate study wherever possible must be done in Malaya for two reasons:

- (1) If you do not fill up the places in the University of Malaya—you are employing expensive staff, expensive instruments and getting no students to study there—it is just a waste of public funds.
- (2) If you give your students to study in the University of Malaya, you are saving foreign exchange. I take it that the Government wants to save foreign exchange as much as the taxpayers.

Consequently, the Government must as far as possible send students for under-graduate study in the University of Malaya, or locally. And it is only when your own facilities are not adequate that the study cannot be

pursued in the University of Malaya then you send them abroad, and I now commend to the Minister of Agriculture that in future all scholarships from various aid agencies should be given for post-graduate studies that are not available in Malaya. This will be more beneficial to this country in the long run, and I do again wish to commend to him that more scholarships should be given to the students, preferably, those from the rural areas to study agriculture in the University of Malaya, because people from the rural areas after they graduate are not likely we hope, to be attracted by the bright lights of the cities. They will rather go back to the kampongs—they owe their loyalties to the kampongs—and work and live and perhaps, die with the kampong people. This is a matter, which I commend to the Minister for Agriculture and in future years, we hope, not just 13 as for 1965 but maybe 30 scholarships will be given to students to study agriculture in the University of Malaya. And let us hope that he will take immediate steps to have more agricultural colleges of the pattern at Serdang not only, as I said before, in Serdang but in other rural areas like Kelantan and the Borneo territories.

Now, Mr Chairman, Sir, we have heard of various Ministers for Agriculture—they come and they go in that Ministry, but unfortunately one of them is a guest of His Majesty's Government—talking of diversification. Now, with the price of rubber being so competitive—and we are told that with the passage of time competition from synthetic will be keener and keener—it is necessary that we turn our minds to something other than rubber for our export, and this is where I do not think the Government has spent enough attention to oil palm. I do know that the Government has done a good deal for the cultivation of oil palm, but not enough is done, for example, on the pattern of the replanting for rubber. We should go in for large scale oil palm cultivation, because that is a field where you do not need to fear synthetic oil palm, and that is a field where in the years to

come, in the foreseeable years to come, there will be a demand for it. So, I do hope that the Minister for Agriculture will, instead of asking for \$18 million, for example ask for \$4 million extra, and devote it to oil palm. Then, perhaps, the ra'ayat in this country will be very grateful to him for years to come.

Next, Mr Speaker, Sir, we heard that the former Minister for Agriculture talking of when he went to official functions and when he ate foreign fruits he felt like vomiting he said. Mr Speaker, Sir, we still import round about \$80 million worth of foreign fruits, and I do not think the Ministry of Agriculture has devoted enough attention to the multifarious fruits, which are as delicious and as tasty as foreign fruits. Further, I do not think enough research has gone into the cultivation of local fruits and I don't think enough encouragement is given to the ordinary people of this country—for example, people like me. I would like to have a *dusun* somewhere, but I cannot get land and I cannot have any advice from the Ministry of Agriculture. Perhaps, people like me would like to retire in the evening of our days to a *dusun*, would like to have a small fruit orchard, and this is where the Ministry of Agriculture should encourage more people to have dusuns so that there will be local fruits in abundance, and we can import less foreign fruits and thereby save valuable and precious foreign exchange.

Another matter, Mr Speaker, Sir, that I wish to bring to the attention of the Minister for Agriculture is that it is a laudable objective to be self-sufficient in rice. But, Mr Speaker, Sir, we must not carry that too far, because we know that we are in the midst of a rice producing area like Burma and Thailand—even Saigon used to produce rice in abundance and we used to import from them. What I wish to bring to the attention of the Minister for Agriculture and the Government is that the rice that we produce today in Malaya is to a certain extent subsidised, and it is far more costly than the rice we import from outside. Now, that being so, as I said, up to a point

we must call a halt and say no more production of rice. Let us devote our energies and money to something more profitable, for example, oil palm, because it is absurd, if you can buy rice at nine cents a kati, why do you want to produce rice that costs the housewife 15 cents a kati—it does not make sense to the housewife, for example—and then the Government start putting on tariffs here and there. It does not help. Again, I wish to commend to the Minister for Agriculture that while we naturally should strive for self-sufficiency in rice, we should not carry that too far. We are told that we are going to spend \$200 plus million in the Kuala Muda scheme. Think of half of that money being spent on oil palm: how much more revenue it will earn in this country? We do not have to worry because, I suppose, Thailand will always be friendly with us and so will Burma, and it is not likely that we cannot buy rice from these two countries; in any case, if we cannot buy rice from these two countries, I am told rice produced in Texas is half the price of the rice here. We can always buy from Texas, Sir—apart from producing oil they also produce rice.

Mr Chairman, Sir, I have already touched on the question of the replanting of coconut. On page 86, I see there is this item of "Coconut Rehabilitation Replanting Scheme". This is where, as I have stated before, the Government allocated \$17 million and up to nearly the end of 1963, hardly \$1,000,000 was spent; perhaps, they were sleeping; perhaps, the Ministry did not know that there was such an allocation there; or perhaps, as I have pointed out, there were not enough bodies. Whatever may be the reasons, Mr Chairman, Sir, towards the end of 1963, when the elections were around the corner, suddenly the whole Government woke up and suddenly they say we must help the rural people, and then they quickly spend more than a million dollars, and however much they try to spend, they could not spend more than a million.

Now, we are told that there is one scheme that is going to be started again in Perak (if I am not mistaken) and in

Kelantan. This is an example of translating your theories and your graphs, and your figures, in the National Operation Room or, perhaps, in the Ministry of Agriculture into a practice at ground level, and I do not see why the Minister of Agriculture should not go full steam ahead. They have only tried it out in Johore, and I believe it is a success. Why should not it go the whole hog and try to replant the whole of the coconut plantations that are almost dying? As I travelled along the East Coast to Kuala Trengganu beyond Kemaman, I could see the coconut trees all dying on the way, and this is a thing that the Minister of Agriculture should take note of, not just Perak and Kelantan—but why not Trengganu? All along the stretch from Kemaman if you travel up to Kuala Trengganu, you could see the coconut trees are dying on both sides of the road.

Now, Mr Speaker, Sir, I wish to come to my little backyard of Batu. Last year, I made an Adjournment Speech regarding the perennial floods along the 6th mile Kepong Road, and I was assured by the then Minister of Agriculture that steps would be taken to eradicate those floods. Until very recently, Mr Chairman, Sir, despite several letters from me to all the people concerned—to the Ministry of Agriculture and Co-operatives, the Ministry of Transport because it concerns motorcars that travel along that road, the Ministry of Works, Posts and Telecoms, and the Menteri Besar of Selangor—I have written to all the big wigs in this country—and no action was taken, Mr Chairman, Sir, until recently. Now I am told that drains are being dug. If this is the way Mr Chairman, Sir, how Government conducts its affairs, I shudder to think of the poor people in the kampongs, who do not have people to come here and voice their needs. I do hope that in future, where the Government has solemnly promised in this House that it would carry out schemes for the benefit of the people, not for the Member for Batu—he does not live in that area—but for the people of that

area—the Government should implement its promises solemnly made in this House and not wait for more than a year.

Mr Chairman, Sir, there is another point I see under S. 13 page 89, "Veterinary Division". On previous occasions, I have spoken in this House of the discrimination between those qualified in Veterinary Surgery from Veterinary Science from England and Australia as against Pakistan and India. This form of discrimination should stop. If the Ministry feels that the training provided by the institutions in India and Pakistan are substandard, then they should not in all good conscience send people there, or encourage people there to take up Veterinary Science in these institutions, because when these people come back they find that here is the person from England and Australia, Division I, and they are Division II, and they will always remain in Division II. When I made these comments on previous occasions, the then Minister of Agriculture promised to look into it and promised to end this discrimination, but I suppose the wheels of Government grind very slowly and, perhaps, when some of these Veterinary Officers, who are trained in India and Pakistan are dead and gone, then only perhaps the Ministry of Agriculture will try to eradicate this discrimination. Now Mr Chairman Sir, in the same page we have . . . . .

Mr Speaker: I am sorry I have to remind the Honourable Member that we are in Committee, and I would like you to be more specific. All your remarks would do well when we have this in the House. Now, we are in Committee, please get down to specific facts.

Dr Tan Chee Khoon: Sir, may I mention this question of Veterinary Division?

Mr Speaker: Yes, I know, but you are speaking as if you were in the House.

Dr Tan Chee Khoon: Yes, Mr Chairman, Sir, I will now speak on Animal Husbandry Branch, page 89.

Mr Speaker: Are you not satisfied with the amount or what?

Dr Tan Chee Khoon: I am not satisfied with the way the Government has implemented this. I will be very brief, Sir. The Government has decided rightly or wrongly that animal husbandry should be taken care of by the Veterinary Surgeons. But Mr Speaker Sir, I am told on good authority that nowhere in the world do animal production, nutrition, economics, technologies, are solely in the hands of the profession of Veterinary Surgeons; and I wish to draw the attention of the Minister of Agriculture that the University of Malaya in its course in Agriculture provides instruction in animal husbandry and, consequently, I wish to commend to the Minister of Agriculture that he should take in graduates from the University of Malaya, who are well trained in animal husbandry to the Veterinary Service or, at least, to take care of animal husbandry in this country and not make it a prerogative of the Veterinary Surgeons alone.

Mr Speaker, Sir, on page 92, S. 13, Co-operative Development Division, I wish to ask, why is it that the Co-operative movement in this country, despite the injection of millions of dollars, has not been successful. We, from time to time, hear of the money going in the one-way traffic—money goes out, but money does not come in and consequently the co-operative movement in this country is chronically ill. I do not know whether he knows that co-operatives elsewhere can successfully exist side by side with free enterprise. That being so, why should it not be so in this country, despite the massive injections of aid from the Central Government?

Now, Mr Chairman, Sir, I wish to touch on S. 13 page 95, Fisheries Department. We have heard of the trawling war that has gone on in the North. The Minister, at a Press Conference, told us that this is a declaration to end all disputes, and henceforth there will not be any more disputes. But, I am sure the Minister knows that since that declaration of

peace, at least one trawler man has been killed in the conflict up North. And I do hope that he will take steps to see that the causes for conflict between the inshore fishermen and the trawler fishermen will be eradicated. Perhaps, he can make the trawlers to go farther out into the sea, instead of impinging on the hunting grounds of the inshore fishermen. Then, there will be no more deaths on his hands.

Mr Chairman, Sir, finally, I shall end on a personal note, and I hope the Minister will not think that I am being personal. I notice under S. 13, page 107, item (104)—Maintenance of Minister's residence. Now, Sir, I do know that Members may accuse me of being like an old gramophone playing the same record, but I make no bones of playing the same record. Again, we saw in the last Supplementary Supply Bill, four Ministers getting money for their houses' maintenance. In the last Supply Bill, we saw \$108,000 being provided for the protection of Ministers. Then this House has just passed a Bill for death benefits. You see how well our Ministers are being protected and taken care of; and even then this is the first Ministry after the Prime Minister's and we see the sum of \$7,100 being provided for. As I said in my speech on the Budget debate, I ask the Minister for Finance to declare a moratorium on this expenditure. And I hope all the Ministers will take heed of it and declare a moratorium, so that the long suffering taxpayer in this country will not be burdened any more by the luxury that is required by the Ministers.

Dr Lim Chong Eu (Tanjong): Mr Chairman, Sir, with your permission, I shall begin the debate on this Supply Head S. 13 with three general comments. Sir, the first general comment which I wish to make will, unfortunately, be with regard to this particular Ministry, although it would apply throughout the whole of this Budget. Earlier on today, when we were discussing Supply Heads S. 1—S. 11, I had said that with regard to Parliament we agreed that because of the importance of this institution, Government should provide more funds. Because of the statements made

by the Honourable the Minister of Finance that this is an austerity Budget, we shall go through the rest of the Budget from that austerity point of view, and look at it from that point of view. I wish to make this comment, Sir, that although it applies particularly to the Ministry of Agriculture and Co-operatives in so far as the total for Personal Emoluments is concerned, I shall make these observations applicable throughout the whole of my observations for Personal Emoluments.

Sir, the Honourable Minister of Finance has already commented that he himself is greatly concerned with this increasing cost of the services bill, and he himself has said that it is very important that rising salaries shall be in terms of greater productivity. Sir, we see again that under Personal Emoluments a total sum of \$11,323,095 is being provided and this, if I calculate it rightly from the previous year, shows an increase of \$958,608.

Sir, however, if we look into the position very much more carefully, we find that the increase for Hotel and Housing provisions in all the various items under Personal Emoluments come to \$266,651 or thereabouts. Sir, throughout the whole of this Budget, we will see that although Government, under O.C.A.R., has been very careful in cutting down Transport and Traveling Allowances, but with regard to P.E. this same fact of increase for Hotel and Housing is repeated again and again in all the Heads. And I do feel that with an austerity Budget, and with the warnings that had been given to us by the Minister of Finance, the Government should be very much more stringent in the control of Housing and Hotel Allowances or, at least, try to meet this position by providing adequate housing.

Sir, the other general comment that I wish to make is that I commiserate greatly with the Honourable the Minister of Agriculture and Co-operatives, because everybody knows the importance of agriculture and co-operatives in this country, and the importance of the ordinary farmer and the ordinary agriculturist in this country is well known. Further, I will commiserate

with him, Sir, because of the allocation that has been given him, which we think is very small in consideration with the overall total. That remark and observation had been made by the Honourable Member from Batu. However, we further commiserate with him, because of the third point which I want to make. Sir, because, unfortunately, I think a great amount of the impetus, drive and vitality of the whole agricultural programme is taken up partly by provisions for national and rural development and also by provisions in the Development Estimates. So, what we are dealing with, Sir, in actual fact is a very administrative Budget, and the way the Honourable Minister has presented it, has been rather administrative, and sadly so, because in agriculture and in this particular sector, more than anything else, we feel that the country requires the greatest amount of drive and the greatest amount of vigour. Sir, more important than the provisions, which are made throughout the whole of this Head S. 13, which allows, of the general improvement of agriculture in this country, I think the Honourable Minister may well take into consideration provisions, through this estimate, to make the ordinary farmer feel that he is a very important person in our national community. I think more important than anything else in this country today is to make the farmer realise that he is important, and that the Government understands his importance, and that he has a place in this society and a place which, although subsidised by Government, must be maintained, because the farmer is the backbone of our country and shall be for many, many years to come.

Sir, if we look through the Estimates, I would like to touch, first of all, on this question of Research Branch. Sir, this is connected in part with the provisions, which appear much later on under O.C.A.R. under expenses for experts and contributions to the F.A.O. My points are inter-linked—first of all, Sir, page 96, which deals with the whole of the Research Branch; then under O.C.A.R., page 107, Sub-head 100—Expenses of

Experts; and Contribution to the F.A.O., page 101, Sub-head 7: Sir, we feel, very strongly, that over this question of research, the Ministry must make the fullest use of the Experts that are available to us, and we must make use of these experts in such a manner, whereby the future of this country in agricultural development will be carried and shouldered by Malaysians. I refer, in particular, Sir, to the experience in Penang, where there was this prawn research that was being carried out by the Fisheries Department. The F.A.O. officer was here for two terms, I think. But unfortunately, at the end of that research programme, as far as we know, the Government had not provided enough trained personnel, that is academically and fully qualified personnel, who could take over the job from the F.A.O. expert, when the time came for him to leave this country. Sir, this is one of the unfortunate situations, and I think it is repeated in very, very many other sectors, and the Ministry may well look into this situation to avoid having such an error repeated again, because, Sir, in this particular instance, the research of prawn growth not only became a world wide matter, because of the purely scientific importance of the work, but the unfortunate thing was that it would have helped the economy of our farmers, but this opportunity was not exploited to the full. Sir, we would like to know what the expenses of the experts would come to, and I hope that the Honourable Minister would give a little résumé in his reply.

Sir, now, I refer to page 98, on this question of \$10—token vote for the Tuna Fishing Crew. Sir, as we all know, in the State of Penang, we have an important Tuna Fishing Centre, and we hope that the Ministry will continue to encourage the development of tuna fishing not only in the State of Penang but also elsewhere. It is quite clear, from the previous discussions that the Honourable Minister of Agriculture held with regard to fishing, that he is encouraging deep-sea fishing, and I think the area of seas around Malaysia, particularly on the Indian

Ocean shelf, is an area where tuna fishing can be developed—and tuna fishing itself, and the products of that particular industry, is a high revenue-producing industry in other countries, and I do not see why the Government should not be much more vigorous in helping the development of the tuna fishing industry.

Sir, the Honourable Member for Batu has already referred to the question of the trawler fishermen in Penang, and we wish that the Honourable Minister of Agriculture would help to solve the problems pertaining to the disagreement between the inshore fishermen and the trawler fishermen in two ways. One is this: we notice that there is provision in these Estimates under the Fisheries for trawler net experiments, and we would like the Honourable Minister to solve one question, and that is whether the trawling in the areas that have already been defined by his directive—it says fifteen fathoms, or twelve miles, whichever is the nearer limitation—we would like to find out from him whether surveys have actually been carried out to find out whether following trawler fishing there has been a definite effect upon the growth and supply of fish in the inshore water areas: I think a clear-out statement by the Honourable Minister in this issue would help solve a great deal of the problems.

Sir, with regard to an item in page 103, under Veterinary Division, that is Sub-head 52 under this Head, we feel that although this is an austerity Budget—probably the Honourable Minister has cut down the provision for disease control in the Veterinary Division's expenditure by nearly one-third—it might be an unwise policy, because such a drastic curtailment of expenditure on disease control, particularly in relation to livestock, may have adverse effects in the long run. This is one item in the whole of the Estimates of Expenditure, where we feel that the Honourable Minister should at least have fought very hard to have an increased provision, or to have the same provision as last year.

Sir, with regard, again, to this question of expenses of experts and what they are doing—and this time taken in relation with an item under page 110 with regard to the provision for the Co-operative College, Sub-head 143—we have talked in the course of debates in this House, Sir, during Questions and Answers, and during debates on a Bill at this session of this House, about the question of a silent revolution that is going on in the country, particularly with regard to the development of the co-operatives. I feel, Sir, taking the Co-operative College, to begin with, that it will be an important matter from the point of view of future of this country if the Honourable Minister would assure us that this College is being given specific instructions to emphasise the need for the development of consumer co-operatives and also the development and theory of the co-operative ownership of land. Sir, both these two items will help considerably in the implementation of the new Land Bill and the new MARA Bill, which we had earlier on passed in this session of the House.

With regard, again, Sir, to this co-operative development, we would like the Honourable Minister to take note that, on the question of bringing in experts, we should try to focus the attention of the experts on three specific items; and that is the question of relationship of the production of the farmers with prices in the towns, that is to say that the question of pricing should be a subject in which the farmers should be given every possible instruction and every possible "know-how", particularly the farmers in co-operatives. The other thing, Sir, is that there should be research carried out on marketing and on storage. Sir, one of the biggest problems in our country has been the marketing of our own local products for local consumption and also the question of storage, so that our products could be exported elsewhere.

I think the Honourable Minister is well aware of the need to solve this question of how best we can preserve our local fruits. The matter has been

taken up by the Honourable Minister. However, I think he is well aware that the storage and the peculiar nature of our tropical fruits present important research problems, and if we could provide new storage facilities, or provide greater research on the question of storage of our foods and the fruits produced in our rural areas, perhaps, we could induce increased marketing and increased consumption of local products and local fruits. The other thing, Sir, is storage in relation to packaging in view the fact that more and more of our local fruits are seasonal, and if they could be produced in greater quantity, and the Ministry could assure this increased production could be diverted into either storage or packaging so that they could be exported, this will also help to increase the overall livelihood of the people in the rural areas. This, Sir, is on page 107 with regard to experts, and I wonder whether the Honourable Minister could assure us that expert attention is being directed to these three particular needs of our people in this country.

The last point, Sir, is in regard to the Government's decision this year to allow, for the first time after many repeated applications from 1959 till today, our own local tobacco growers to sell their products in an open competitive market, and I think this will touch the Honourable Minister concerned, because his concern for the people in the Lenggong area has stretched all the way back to 1959. But now that the Minister of Finance has agreed that our own tobacco producers should be allowed this licence and this latitude, I hope the Minister will look into the question of encouraging the growth of tobacco as a subsidiary cash crop, either in relation to the opening up of new lands, or in relation to diversification of crops, particularly in the padi growing areas.

With these observations, Sir, I would make this comment that so long as the Minister is caught between the dilemma of whether he is the Minister of Agriculture or the Minister of Co-operatives—and unless the Alliance Government can make up its

mind whether it is developing a co-operative society in the rural areas or a property-owning society in the rural areas—I think much of the expenditure that we are debating may end up in a stalemate with little progress actually being achieved. And we feel that the Honourable Minister could have provided a far greater allocation for the development of future co-operatives by providing for a higher budget for the Co-operative College, so that the Co-operative College, at least, will produce men and women, who will be able to reach down to the ground and to the rural areas and bring a new message of hope to the people in this country.

Enche' Hussein bin To' Muda Hassan (Raub): Dato' Pengerusi, saya hendak berchakap di-dalam muka surat 87 Butiran (190), Pengarah Parit dan Taliayer Tingkatan Tertinggi. Bukan-nya saya hendak mengkeritikkan jawatan ini—tidak—tetapi saya hanya hendak menyampaikan kepujian yang tinggi terhadap kapada Pengarah ini kerana telah menjalankan kerja²-nya terhadap Parit dan Taliayer di-dalam negeri ini, terutama sa-kali di-dalam daerah saya, kerana telah beberapa kali di-dalam Dewan ini saya telah kemukakan berkenaan kesulitan Ampang dan Taliayer dalam daerah Raub, maka ada-lah sedikit sa-banyak perkara itu sedang di-atasi. Tetapi hal keadaan sawah di-dalam daerah Raub itu lain keadaan-nya daripada tempat² yang lain oleh sebab penoh dengan bukit-bukau. Chawangan Jabatan Parit dan Taliayer yang ada di-Raub itu telah menjalankan kerja-nya dengan baik dan telah menjalankan tugas² yang penting, tetapi masalah yang di-hadapi oleh petani² dalam daerah Raub itu maseh belum boleh di-atasi lagi, kerana sawah² mereka itu belum lagi dapat di-ayerkan dengan sampurnanya. Saya maseh menerima aduan lagi daripada pesawah² mengatakan ranchangan² yang telah di-buat baharu² ini maseh tidak memuaskan hati. Saya, pada mula-nya, tidak perchaya pada perchakapan mereka ini, tetapi sa-telah saya siasat maka benar perkara itu belum lagi dapat memuaskan hati mereka itu.

Apa yang saya harap kepada Jabatan ini, terutama sa-kali kepada Pengarah Parit dan Taliayer di-Kerajaan Pusat ini supaya membuat satu kajian yang baharu berkenaan dengan Parit dan Taliayer di-daerah Raub itu. Saya tidak hendak lagi mendengar sungutan daripada petani² itu di-atas tidak berjaya-nya rancangan² Parit dan Taliayer yang telah di-buat. Mereka selalu berkata sedangkan paya sa-luas itu pun tidak boleh di-ayerkan, saya fikir saya pun berasa kechil hati-lah mendengar chakap itu.

Jadi saya berharap kepada Kementerian ini, terutama-nya kepada Yang Berhormat Menteri ini, terutama-nya kepada Pengarah Jabatan Parit dan Taliayer ia-itu teori² lama yang ada pada orang² kampung itu hendak-lah di-dengar juga. Terutama-nya di-dalam kawasan saya daerah Raub, kerana jikalau mendengarkan teori² yang ada pada orang² kampung yang telah lama bertanam atau pun mengayerkan sawah di-tempat itu di-ikut, pada pendapat saya kesulitan² yang saya sebutkan tadi boleh di-atasi. Jadi jangan-lah kita bergantung sangat pada pendapat moden ini berkenaan teknikal-kah atau lain². Pendapat orang tua², umpama-nya, teori yang lama² itu patut juga di-kaji dan di-jalankan di-dalam daerah saya. Itu sahaja-lah perhatian saya berkenaan dengan Ampang, Parit Taliayer.

Yang kedua, di-dalam ini juga saya berharap, pada dua tahun yang sudah dalam Budget ini juga, ada saya menyebut berkenaan dengan bandar Raub itu, sungguh pun keadaan di-atas bukit, tetapi ada mengalami bah yang besar baharu² ini, menyebabkan beberapa kerugian kepada harta² Kerajaan. Pada tahun yang sudah, saya telah minta kepada Kementerian ini menjalankan siasat bagaimana hendak membesarkan longkang² atau pun parit² yang ada di-keiling bandar ini, kerana bila saya kemukakan kepada Kerajaan Negeri, Kerajaan Negeri kata, berunding-lah dengan Kerajaan Federal. Saya pun selalu berchakap dengan Yang Berhormat Menteri kata-nya ini Kerajaan Negeri punya hal. Ini nampak-nya jadi

macham pemerintah Jepun dahulu, awak besar-kah, saya besar-kah?—bagitu juga. Jadi perkataan ini saya harap kepada Menteri ini, minta-lah, tolong-lah, siasat-lah perkara macham mana keadaan yang, buat kata orang Raub itu, “bandar Raub kena bah atas darat”. Jadi kerana sudah banyak sangat tanah di-buka, jadi parit² itu sudah tidak sanggup menerima ayer daripada kampong² yang berdekatan itu.

Jadi muka surat 89, Butiran (240), Pengarah Perkhidmatan Haiwan Tingkatan Tertinggi “C”. Ini bukan juga saya hendak keritik Tuan Pengarah ini, tinggal lagi hanya hendak memberitahu dia penyakit hati kerbau (liver flux) yang telah menjadi² di-dalam daerah Raub pada tempoh dahulu, pada masa sekarang ada berkurangan. Tetapi saya memberi kepujian kepada Pegawai Haiwan di-Pahang yang pada masa dahulu dudok di-Ibu-Pejabat di-Raub, sekarang telah berpindah ka-Kuantan yang telah berkhidmat di-negeri Pahang lebeh daripada 10 tahun. Rasa saya kepujian untok menghapuskan penyakit hati kerbau itu saya perchaya-lah boleh di-berikan kepada Pegawai Haiwan negeri Pahang yang ada sekarang, nama-nya kalau saya hendak sebutkan Mr Vaithinathan. Kalau boleh, kalau ada kuasa saya, saya hendak rekomenkan kepada Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Agong supaya dia ini di-kurniakan satu bintang kerana dia pun ramah mesera dengan orang² Melayu dan segala² bangsa yang lain pun terlampau mesera.

Lagi satu muka 95 Butiran (397), Pengarah Perikanan, Tingkatan Tertinggi “D”. Ini pun bukan saya hendak keritik juga, hanya saya hendak memuji kerana banyak-lah orang² dalam kawasan saya telah chuba hendak menternak ikan sa-chara baharu ini. Maka mereka itu dapat keuntongan yang banyak, tetapi ada satu penyakit pula, sungai yang di-keiling Raub itu ikan-nya semua-nya elok², orang² kampung kata ikan² itu sa-lalu kena tuba, tetapi pada pendapatan saya bukan-nya tuba, rachun di-buboh orang di-dalam sungai hingga sampaikan ikan itu tidak ada langsung pada masa sekarang. Jadi pada tahun

yang sudah saya telah kemukakan hal ini juga di-sini, jadi saya harap Kementerian ini, dengan melalui Jabatan Perikanan ini, tolong-lah awasi sedikit berkenaan dengan orang yang menggunakan rachun, bukan tuba, kalau tuba itu tahan juga, ada anak² ikan itu boleh juga tidak mati—rachun ini—telor² ikan habis hilang. Jadi saya minta, Pejabat Perikanan ini tolong-lah ambil berat sedikit berkenaan dengan hal merachun sungai² yang berlaku di-tempat² yang kecil ini, sebab orang² kampung itu bergantung mendapatkan ikan yang elok² daripada sungai², tetapi kalau sudah habis kena rachun tidak ada tempat lain hendak menangkap ikan. Pada masa ini ikan sadin dalam tin itu sudah sampai ka-hulu² kampung, sudah ada orang menjual ikan sadin, kerana tidak ada ikan dalam sungai. Jadi rasa saya ini saya tudoh-lah barangkali satu chara trick daripada orang perniagaan yang membuat ikan sadin ini suroh orang rachun ikan dalam sungai itu, ikan sadin itu dihantar ka-dalam kampung hendak melakukan. Jadi macham orang kampung, yang saya kata orang teraniaya ini, terpaksa-lah hendak merasa lauk beli-lah ikan sadin. Jadi kalau-lah kira-nya perkara yang sa-macham ini tidak dapat di-atasi atau pun di-chegeh, pada satu hari Yang Berhormat Menteri Pertanian jangan terkejut saya akan membawa rombongan ka-Pejabat-nya berkenaan dengan hal² ikan ini. Terima kaseh.

Enche' Hanafi bin Mohd. Yunus (Kulim Utara): Dato' Pengerusi, saya menerima kaseh dan saya bangun memberi sokongan penuh di-atas Anggaran Perbelanjaan dalam Kementerian ini. Dato' Pengerusi, saya hendak berchakap satu dua perkara sahaja. Yang pertama ia-lah Bahagian Parit dan Taliayer, ia-itu Butiran (190). Dato' Pengerusi, saya ada-lah sa-orang wakil daripada negeri Kedah menguchap terima kaseh yang sa-tinggi-nya kepada Pengarah ini, kerana dalam negeri Kedah-lah satu ranchangan taliayer yang besar sa-kali, yang sedang di-buat sekarang ini, yang akan mendapat bahagia-nya ia-itu daripada negeri Kedah sa-hingga ka-Perlis. Yang saya dapat tahu ia-itu

ranchangan ini memakan belanja \$200 juta lebeh. Dato' Pengerusi, ranchangan taliayer Sungai Muda ini ada-lah satu ranchangan yang besar sa-kali yang pernah di-adakan di-dalam negara kita ini, dan ranchangan ini, saperti mana yang saya terangkan tadi, dapat kebahagiaan kapada penduduk² dalam negeri Kedah dan Perlis.

Tetapi, Dato' Pengerusi, saya berasa dukachita-lah sedikit yang saya hendak chakap di-sini kerana ranchangan Sungai Muda ini ia-itu menjadi dua fahaman kapada penduduk² yang tidak mendapat faedah, yang saya dapat tahu ia-itu menjadi satu kebahagiaan yang besar kapada penduduk² yang akan mendapat faedah yang saya dapat tahu ia-itu menjadi satu kebahagiaan yang besar kapada penduduk² yang akan mendapat ayer daripada Sungai Muda ini, dan menjadi kechelakaan dan mala-petaka yang besar kapada penduduk² yang berhampiran dengan sungai itu sendiri. Ayer ini akan mengalir barangkali 100 batu, 200 batu jauh, tetapi penduduk² yang berhampiran dengan Sungai Muda ini bukan sahaja tidak mendapat ayer ini, yang saya dapat tahu daripada satu sumber yang terang, bahkan menjadi satu kesusahan saperti mana yang kita tahu baharu² ini telah menjadi bah yang besar. Kiri kanan sungai itu di-liputi oleh ayer² sampai sa-tengah²-nya tenggelam rumah dan di-kiri kanan sungai itu ia-lah kawasan saya dan juga kawasan Yang Berhormat daripada Saberang Perai Utara. Sampai sa-minggu, Dato' Pengerusi, penduduk² di-situ bukan sahaja tidak dapat mengusahakan kerja² mencari makanan bahkan segala sawah² habis tenggelam di-sana.

Yang menjadi susah sa-kali ia-itu Sungai Muda ini, Dato' Pengerusi, ia-itu kawasan saya-lah yang berhampiran dengan dua tiga mukim di-situ, kalau sa-kira-nya masa kekurangan ayer ia-itu penduduk² di-tempat itu sawah mereka selalu kering kerana tebing Sungai Muda itu sangat dalam. Bukan-lah Sungai Muda di-saberang Pulau Pinang ia-itu sa-belah negeri Kedah yang saya kata, sebab di-saberang Pulau Pinang ada Kerajaan menyediakan satu scheme, satu

ranchangan pump yang saya perchaya dapat kebahagiaan dan dapat kebaikan kapada penduduk² di-situ. Tetapi di-dalam negeri Kedah Sungai Muda, saperti mana yang saya terangkan, belum-lah ada satu kebahagiaan kapada penduduk itu kerana kalau musim kemarau saperti mana yang saya terangkan, Dato' Pengerusi, barangkali hampir 100 kaki muka ayer dengan tebing. Jadi tidak upaya-lah kita hendak dapat ayer di-naikkan ka-sawah² yang ada di-kiri kanan. Dalam kawasan saya sawah tidak kurang daripada empat ribu relong. Kalau kena pula pada musim bah, ayer ini tidak dapat pula kita hendak buang-kan ka-Sungai Muda ini kerana, Dato' Pengerusi, kalau musim hujan yang kuat itu-lah, apa yang saya terangkan tadi, dia melempah² bah dan teng-gelam banyak padi², sawah² dalam kawasan itu.

Ini-lah yang saya katakan walau pun menjadi satu kebahagiaan kapada sa-tengah² penduduk, tetapi menjadi satu kesusahan dan mala petaka kapada penduduk² yang berhampiran dengan sungai itu sendiri. Dan juga saya dapat tahu ranchangan taliayer ini tidak di-bawakan ka-tempat² yang saya sebutkan di-dalam kawasan saya. Ini-lah, Dato' Pengerusi, yang saya minta satu jaminan daripada Yang Berhormat Menteri ini supaya dapat membuatkan satu ban ia-itu sambong ban yang berada sekarang ini sampai di-titi Bombong Lima, kerana dari-pada yang ada sekarang ini lebeh kurang dua batu lagi ban itu yang tidak dapat sambong. Maka di-situ-lah ayer sungai itu masuk menerusi sawah² dan juga dapat mengadakan ranchangan pam saperti mana yang di-adakan di-sebelah Saberang Perai. Maka kalau dapat di-jalankan per-kara² ini, Dato' Pengerusi, saya per-chaya-lah dapat kema'moran dan kesenangan kapada penduduk² di-situ dan dapat-lah penduduk² yang ada sawah di-situ dapat menanam padi dua kali atau tiga kali sa-tahun.

Ini-lah saya berharap kapada Yang Berhormat Menteri dapat jaminan yang beliau akan mengadakan ranchangan parti dan taliayer itu sampai ka-kawasan² yang saya kata. Kalau

tidak pun, dapat mengadakan satu ranchangan pam dan mengadakan ban supaya menahankan ayer² bah daripada masok ka-dalam sawah² penduduk² di-situ.

Yang kedua, Dato' Pengerusi, ia-itu berkenaan dengan Pusat Penyelidikan Haiwan Dato' Pengerusi. Ketua Pegawai Tingkatan Penyelidikan Haiwan saya hendak memberi terima kaseh-lah sa-bagaimana yang telah di-chakapkan oleh sahabat saya. Saya berchakap sini bukan-lah hendak mengatakan yang Pegawai² ini tidak baik, tetapi chara² memberi lembu, kerbau ka-kampong², Dato' Pengerusi, saya dapat tahu banyak-lah lembu², kerbau² yang di-beri terutama sa-kali dalam kawasan saya. Tetapi saya pun berasa hairan-lah lembu² ini di-berikan lembu² betina sahaja, tetapi kita sekarang ini hendak memilih baka² yang baik. Kalau di-berikan lembu² betina di-manakah kita hendak dapat baka² yang baik?

Tetapi saya tidak-lah hendak menafikan ada juga kalau di-beri dalam 50-60 ekor lembu betina, di-beri dalam satu tempat sa-ekor lembu jantan. Jadi, saya ingat—Tuan Pengerusi, tidak-lah mencakupi 50-60 ekor lembu betina chuma sa-ekor lembu jantan, beneh yang baik tentu tidak dapat kita hendak mengkawinkan untok dapat anak² dan beneh yang baik. Jadi saya bertanya kapada pegawai haiwan tempatan bagaimanakah chara dengan sa-ekor lembu jantan itu hendak menyara 20-30 ekor lembu betina ini. Kata-nya suroh-lah orang kampong pakat bawa lembu² betina pergi tempat lembu jantan.

Tuan Pengerusi, saya ingat perkara ini susah sadikit, tentu-lah tidak dapat hendak di-jalankan saperti yang di-jawab oleh pegawai haiwan tempatan itu. Kalau-lah Kerajaan tidak dapat mengadakan banyak beneh² lembu jantan ini, Tuan Pengerusi, ma'af, saya hendak sebut dalam Dewan yang mulia ini barangkali menjadi satu perkara yang tidak berapa elok. Jadi, saya tengok macham orang² China—orang² China membela babi, dia bawa beneh² jantan yang besar ini pergi melawat merata kampong di-tempat mana ada babi betina. Jadi kalau kita

bagi pehak Kementerian ini dapat mengadakan pula satu jawatan-lah untuk orang ini dapat membawa beneh² lembu jantan yang baik ini bagi kawin dengan lembu² di-kampung. Ini-lah, Tuan Pengerusi, saya harap-lah dapat kita menjayakan sedikit tahun lagi beneh lembu jantan yang baik, yang besar dan dapat susu yang banyak. Terima kaseh.

Wan Hassan bin Wan Daud (Tumpat): Tuan Pengerusi, saya tidak-lah hendak berchakap panjang dalam masaalah ini, saya chuma hendak berchakap sedikit sahaja dalam S. 13 ia-itu di-muka 86 dalam Bahagian Rancangan Memuleh Menanam Samula Kelapa.

Tuan Pengerusi, telah beberapa tahun rancangan ini di-jalankan, kalau tidak silap saya, telah 3 tahun lama-nya, tetapi rancangan ini maseh merupakan rancangan perchubaaan lagi. Bagaimana saya dapat tahu di-Kelantan, umpama-nya, satu ranchangan perchubaaan ini di-jalankan ia-itu di-Sabak, hanya beberapa ekar tanah sahaja yang termasuk dalam ranchangan ini, sedangkan memandang kepada banyak-nya kebun² kelapa yang sudah tua bukan sahaja di-Kelantan bahkan di-seluruh negeri² dalam Tanah Melayu ini, maka sapatut-nya-lah Kerajaan mengadakan satu ranchangan yang lebeh tegas. Dan saya suka menchadangkan supaya Kerajaan menubuhkan sa-buah lembaga memuleh dan menanam sa-mula kebun² kelapa ini bagaimana yang telah di-tubuhkan kepada kebun² getah ia-itu Lembaga Menanam Samula Getah. Saya perchaya dengan di-tubuhkan lembaga menanam sa-mula bagi kelapa ini dengan mendapat peruntokan² yang banyak daripada pehak Kerajaan, sudah tentu pekebun² kelapa di-negeri ini akan dapat menikmati hasil yang lebeh baik lagi.

Tuan Pengerusi, saya suka juga menyentoh dalam S. 13 ini ia-itu muka surat 98 berthabit dengan Sekolah Perikanan. Memang saya juga ber-setuju akan besar faedah-nya Sekolah Perikanan ini, tetapi apa yang mendukachitakan saya, Tuan Pengerusi, ia-itu pehak Kerajaan tidak memberi bimbingan dan pimpinan yang sa-

wajar-nya kepada penuntut² lepasan Sekolah Perikanan ini. Saya dapat memberi mithal, Tuan Pengerusi, umpama-nya ada penuntut² yang telah belajar di-Sekolah Perikanan ini manakala tamat di-Sekolah ini mereka balek ka-kampung² dan terpaksa bekerja lain. Mereka pergi belajar masaalah perikanan, tetapi bila balek ka-kampung mereka bekerja sa-bagai tukang gunting, mereka bekerja sa-bagai derebar lori. Ini ada-lah sebab tidak ada-nya pimpinan atau bimbingan yang di-beri oleh Kerajaan sa-lepas mereka keluar daripada Sekolah Perikanan ini. Dan ada juga sa-tengah² chalun atau penuntut² yang di-ambil untuk belajar di-Sekolah Perikanan ini mereka yang tidak ada kemahuan langsung dalam soal perikanan. Umpama-nya, mereka yang tidak mengambil bahagian dalam masaalah perikanan ini, jadi bagaimana-lah, Tuan Pengerusi, mereka ini akan dapat menggunakan ilmu mereka kalau mereka sendiri tidak mempunyai kemahuan dalam masaalah perikanan ini. Satu lagi dalam masaalah perikanan ini, Tuan Pengerusi, ia-lah masaalah pemasaran bagaimana yang pernah di-sebutkan oleh Ahli Yang Berhormat yang telah berchakap sa-belum daripada saya tadi. Masaalah pemasaran ada-lah satu masaalah yang paling penting sa-kali. Walau macham mana ikhtiar sa-kali pun kita lakukan untuk membaiki kehidupan nelayan² kita ini, tetapi kalau hasil tangkapan mereka ini ya'ani ikan² yang di-tangkap oleh mereka itu tidak mendapat pasaran yang baik, Kerajaan tidak mengator chara pemasaran yang baik, maka sudah tentu-lah mereka ini tidak akan mendapat hasil yang baik. Umpama-nya, Tuan Pengerusi, ikan tenggiri yang kita selalu dengar dalam radio, harga ikan tenggiri di-Pasar Besar, Kuala Lumpur, atau di-Ipoh, di-Pulau Pinang, meningkat sampai harga \$1.60-\$1.80 sa-kati, sedangkan harga ikan tenggiri di-tempat saya, Tumpat, khas-nya dan di-Kelantan 'am-nya di-musim ini, Tuan Pengerusi, dapat di-beli dengan harga 50 sen sahaja sa-kati dan kadang² sampai 45 sen sa-kati. Dan barangkali sa-pintas lalu hampir tidak di-terima oleh akal bagaimana ikan tenggiri dapat di-beli

dengan harga 50 sen, dan ini ada-lah kejadian yang sa-benar, terutama sekali di-musim ini—di-musim ini tempat saya ikan tenggiri boleh di-beli beratus pikul sa-tiap hari dengan harga tidak lebeh \$50.00 sa-pikul, paling tinggi \$60.00 sahaja sa-pikul, Tuan Pengerusi. Jadi, tentu-lah sa-buah motobot yang pergi menangkap ikan sa-tiap hari dapat menghasilkan 20 kati ikan, umpama-nya, mereka baharu mendapat hanya \$10.00 sa-hari di-tolak harga minyak dan di-tolak atau di-chabut bahagian tuan motor-nya itu, maka hasil nelayan yang menggunakan motobot itu yang salu-nya 5-6 orang pada sa-buah motor itu, hanya-lah mendapat 60 sen atau 50 sen sahaja bagi tiap² orang. Sebab itu-lah, Tuan Pengerusi, kalau kita pandang manusia yang paling menderita sa-kali hidup-nya dalam negara yang ma'amor ini ia-lah nelayan, Tuan Pengerusi. Walau pun kalau kita lihat pehak Kementerian ini telah menguntokkan peruntokan yang banyak kepada petani dengan ranchangan taliayer beratus dan berjuta² ringgit dengan ranchangan bantuan baja padi, bantuan beneh padi bagi petani dan juga bantuan menanam sa-mula kepada pekebun² getah dan pembukaan² tanah baharu seperti F.L.D.A. dan sa-bagai-nya kepada pekebun getah, tetapi tidak ada satu ranchangan besar yang di-lakukan oleh Kementerian ini untuk menolong nelayan² yang mana nelayan juga merupakan satu golongan besar daripada penduduk negeri ini yang saya katakan paling menderita sa-kali taraf hidup mereka. Kalau kita mengembara di-tepi² pantai, saya perchaya sama sahaja pantai barat atau pantai timur kita dapat melihat rumah² pondok, gobok² burok, yang paling burok sa-kali dalam tanah ayer kita ini. Ini-lah tempat tinggal kaum² nelayan yang paling menderita hidup-nya itu.

Tuan Pengerusi, yang akhir-nya saya ingin menyentoh dalam S. 13 ini, ia-itu muka surat 83 masalah pelajaran pertanian . . . .

Mr Chairman: Muka berapa?

Wan Hassan bin Wan Daud: Muka 83, Tuan Pengerusi.

Mr Chairman: Kepala, muka?

Wan Hassan bin Wan Daud: Muka 83 (b)—Pelajaran Pertanian, Tuan Pengerusi, College Pertanian, Maktab Pertanian dan sa-bagai-nya . . . .

Mr Chairman: Jadi, angka mana yang ta' puas hati, banyak sangat, kurang sangat-kah, ta' usah-lah berchakap, itu sahaja, bagitu!

Wan Hassan bin Wan Daud: Ini sahaja, Tuan Pengerusi, saya hendak berchakap atas masaalah College Pertanian, ia-itu Maktab Pertanian ini . . . .

Mr Chairman: Ta' boleh di-sini. Kita sekarang dalam Committee. Saya biar-kan tadi berchakap dahulu, tadi saya menunggu berapa banyak wang-nya, kurang-kah, lebeh-kah, tetapi ta' kurang. Jadi, saya minta berapa banyak wang yang lebeh-kah, atau kurang-kah.

Wan Hassan bin Wan Daud: Ini sahaja masaalah yang saya hendak berchakap dari segi masaalah Maktab Pertanian. Dalam kepala . . . .

Mr Chairman: Tidak, tidak—ta' boleh di-sini—ini dalam Committee ini, tepatkan kepada perkara², wang-nya lebeh-kah, atau kurang²-kah, bagitu-lah!

Wan Hassan bin Wan Daud: Minta di-lebuhkan duit ini. Jadi, masaalah Pengetua Maktab Pertanian ini yang dahulu-nya ada token vote sa-banyak \$10 tetapi sekarang ini sudah di-potong langsung, di-tiadakan langsung ini.

Mr Chairman: Jadi, saya suka jugalah hendak mengingatkan, meminta lebeh itu ta' boleh dalam Committee di-sini, minta kurang sahaja yang di-benarkan.

Wan Hassan bin Wan Daud: Saya hendak berchakap sedikit lagi sahaja, Tuan Pengerusi.

Mr Chairman: Boleh-lah.

Wan Hassan bin Wan Daud: Masaalah Pelajaran Pertanian ini, Tuan Pengerusi, di-sini ada di-sebutkan masaalah College Pertanian dan sa-bagai-nya. Apa yang saya hendak berchakap ia-lah saya mendapat tahu

tentang kurang-nya anak² Melayu dalam College Pertanian di-Serdang ini dan saya harap pihak Kementerian ini dapat menyiasat, sebab² kekurangan penuntut² Melayu di-sini, pada hal sa-bahagian besar daripada petani² negeri kita ini ada-lah terdiri daripada orang² Melayu, maka sudah sa-patut-nya-lah penuntut² di-College Pertanian dan Sekolah² Pertanian ini terdiri daripada orang² Melayu. Sekian-lah sahaja, Tuan Pengerusi.

Enche' Snawi bin Ismail (Seberang Selatan): Tuan Pengerusi, saya ingin hendak berchakap berkenaan dengan Parit dan Taliayer, ia-itu muka 87, Butiran (190). Terlebih dahulu, Tuan Pengerusi, dan juga ra'ayat² di-kawasan saya ucapkan ribuan terima kasih kepada pihak Kementerian ini kerana ra'ayat di-kawasan saya telah menerima berbagai² ranchangan berkenaan dengan taliayer ini, terutama sa-kali bagi orang² yang ada memiliki kebun² kelapa. Saya perchaya, kawasan sayalah yang sa-habis² besar sa-kali, ia-itu Ranchangan Taliayer ini berjuta² ringgit di-bandingkan di-dalam kawasan² di-Seberang Prai, tetapi saya sukachita juga menyentoh berkenaan dengan tanah sawah, ia-itu berhampiran dengan sa-banyak 4,000 ekar bagi kawasan saya Seberang Selatan yang berhampiran dengan Perak.

Tanaman padi, Tuan Pengerusi, chuma-nya di-dapati dapat di-dalam sa-tahun chuma satu musim sahaja. Jadi, saya ingin-lah merayu terutama sa-kali kepada Menteri yang berkenaan, tolong-lah pula baiki parit² dan taliayer bagi kawasan Seberang Prai—Selatan itu, muga² penduduk² yang terdiri daripada penanaman padi bagi kawasan itu yang sa-luas-nya 4,000 ekar dapat menikmati juga di-tempat yang lain² yang tanam pada sa-tahun dua kali. Jadi, dengan ini-lah, Tuan Pengerusi, saya merayu kepada pihak Kementerian yang berkenaan. Terima kasih.

Dr Mahathir bin Mohamad (Kota Star Selatan): Tuan Pengerusi, Head S. 13, muka 83 dan 84 berkenaan dengan Chawangan Penyelidek—Research Branch yang mana nampak di-dalam Anggaran Belanjawan ini,

kita telah tambahkan wang sa-banyak \$200,000 lebeh untuk Bahagian Penyelidek ini. Di-dalam penerangan yang telah di-keluarkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi telah pun di-sebutkan ia-itu Bahagian Penyelidek ini akan menchari jalan supaya tanah² gambut yang ada, dapat di-gunakan untuk bertanam chuchok, tetapi di-dalam penerangan tadi juga tidak di-sebutkan berkenaan dengan tanah² tinggi, atau pun tanah² bukit dan gunung². Saperti mana semua orang yang biasa dudok di-Kedah, atau pergi Kedah tahu—Kedah ta' ada lagi tanah rendah untuk menanam chuchok. Semua-nya, mana yang ada, telah pun di-tanam dan saya perchaya Kerajaan maseh berusaha supaya dapat di-tanam dua kali sa-tahun, tetapi walau pun kita dapat jalankan bagitu, kalau-lah badan Chawangan Penyelidek ini ta' mengambil berat berkenaan dengan menanam di-atas bukit², maka ta' lama lagi orang² Kedah yang ingin bertanam chuchok ta' akan dapat tanah sama sa-kali untuk bertanam chuchok. Saya perchaya kalau dapat di-selideki berkenaan dengan pokok² dan tumbuhan² yang boleh di-tanam di-atas tempat² tinggi—ini akan membawa hasil yang lebeh tinggi lagi kepada petani² di-negara kita.

Berkenaan dengan chawangan ini juga dalam Bahagian Entomology yang telah di-buat peruntukan lebeh lagi, sa-banyak \$11,000 untuk Entomology, sungguh pun perkara yang saya akan keluarkan ini bersangkutan dengan Entomology, tetapi oleh kerana ta' ada Kementerian yang lain yang bersangkutan dengan ini, saya ingin menerangkan kepada Yang Berhormat Menteri ia-itu di-Kedah, di-mana banyak sawah² padi, terlampau banyak kumbang di-sana yang mana selalu-lah mengelilingi lampu² di-pekan². Ini sangat-lah membahayakan orang² yang berjalan di-jalan² dan sungguh pun Entomologist di-sini bekerja untuk Pejabat Kementerian Pertanian sahaja, saya berharap-lah supaya Entomologist ini juga dapat berusaha supaya dapat kita bunoh kumbang² itu saperti mana saya bacha dalam newspaper ia-itu di-Amerika sana dengan chara irradiation telah pun

di-matikan kuasa mengadakan propagation of species di-antara kumbang. Kalau-lah dapat Entomologist dalam Kementerian ini bekerja berkenaan dengan itu, ini akan menjadikan satu benda yang baik untuk Malaysia ini dan akan kurang bahaya orang² yang berjalan di-jalan² raya tentang mana ada banyak lampu.

Pada muka 87, ia-itu berkenaan dengan Parit dan Taliayer, tambahan belanja di-sini sangat-lah sedikit. Jadi, saya perchaya ta' ada di-dalam ranchangan yang di-sebutkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi, ta' ada-lah satu ranchangan untuk Artesian Well. Saya biasa tengok dalam gambar—dalam Talivishen Malaysia, ia-itu artesian well ini ia-lah satu chara yang boleh dapat ayer untuk tempat² yang kurang ayer. Sunggoh pun kita ada Muda River Scheme dan sa-bagai-nya, saya perchaya kalau-lah Kementerian Pertanian ini dapat menyelidik untuk mengadakan lebeh banyak lagi atau pun mengadakan Artesian Well, maka ini akan membawa faedah yang besar untuk pertanian di-dalam negara kita. Terima kaseh.

Dato' Haji Mustapha bin Abdul Jabar (Sabak Bernam): Tuan Pengerusi, saya hendak berchapak sedikit dalam bahagian ini, ia-itu S. 13 muka 79, berkenaan Jawatan Menteri Muda Pertanian yang telah kosong. Tuan Pengerusi, saya berpendapat bahawa Jawatan Menteri Muda Pertanian ini sangat-lah mustahak di-dalam Kementerian ini, kerana Kementerian Pertanian ini ada-lah satu Kementerian yang mana akan dapat menentukan dan meninggikan taraf hidup petani² di-seluruh Malaysia ini. Dalam Malaysia ini, mengikut penerangan daripada Yang Berhormat Menteri tadi bahawa 2/3 daripada ra'ayat Malaysia ini bergantung kepada pertanian. Tujuan saya mengemukakan perkara ini bukanlah berma'ana merendahkan kebolehan Yang Berhormat Menteri Pertanian, tetapi sa-benar-nya untuk memberi pertolongan bagi meringankan sedikit beban yang telah di-bebankan kepada Yang Berhormat Menteri Pertanian ini sa-lama ini, kerana pada masa tahun yang sudah ada di-sediakan Menteri Muda Pertanian untuk membantu kerja²

Kementerian ini. Dan pada tahun ini nampak-nya sudah di-kosongkan. Jadi, oleh kerana itu, saya harap-lah kira-nya kalau dapat, pehak Kerajaan akan dapat menimbangkan sa-mula berhubung dengan memberi Penolong kepada Menteri Pertanian bagi menolong kerja² Yang Berhormat Menteri ini.

Tuan Yang di-Pertua, di-sini saya masok kepada muka 83, ia-itu berkenaan dengan Chawangan Penyelidik ya'ani Butiran (118)—Ahli Sains Tanah. Tuan Pengerusi, di-sini, saya nampak ada sedikit lebeh peruntukan di-dalam bahagian ini daripada tahun yang sudah. Saya harap kira-nya pehak Bahagian Penyelidik Tanah ini akan dapat membuat satu selidekan di-dalam kawasan saya, ia-itu di-Sabak Bernam sana—di-satu tempat dalam mukim Panchang Pedana, ada sa-bidang tanah yang merupakan tanah gambut. Dan mengikut pendapat daripada Pegawai² Pertanian Negeri, tanah itu tidak boleh di-usahakan dan tidak boleh di-majukan, kerana tidak sesuai mengikut pendapat daripada Pegawai² Pertanian. Tetapi, apa yang sa-benar-nya, dan yang telah terjadi—orang² kampung dan orang² ramai yang tidak mempunyai tanah telah berusaha di-dalam tanah itu sa-lama 10 tahun yang lalu. Dan di-dapati tanah itu sangat sesuai di-tanam dengan pokok² kelapa yang mana sa-hingga ini, hasil daripada buah² kelapa di-dalam tanah yang di-katakan tidak sesuai itu telah boleh menyebabkan mereka² itu dapat pergi ka-Mekah daripada hasil tanah selidekan yang di-katakan tidak sesuai itu. Jadi oleh kerana itu, barangkali boleh jadi pada masa penyelidekan di-jalankan dahulu, agak saya tidak mengandongi daripada Ahli Sains Tanah ini. Dan saya berharap-lah Yang Berhormat Menteri akan dapat menyiasat sa-mula, kerana tanah² ini ada-lah sangat luas—lebeh kurang dalam 3,900 ekar.

Yang kedua, Tuan Pengerusi, di-sini saya suka menarek perhatian sa-bagaimana wakil daripada Kota Star Selatan tadi, saya nampak berhubung dengan Ahli Penyelidik Tanah ini kalau dapat membuat penyelidekan pada tanah² yang tinggi untuk di-majukan bagi menanam lada—lada

hitam. Saya telah melawat di-Sarawak dan di-Sabah—di-sana, Tuan Pengerusi. . . . .

Mr Chairman: Itu ta' ada dalam anggaran ini. Ada atau tidak?

Dato' Haji Mustapha bin Abdul Jabar: Tidak ada.

Mr Chairman: Kalau tidak ada, saya terpaksa menogor. Yang mana yang ada sini—perbelanjaan itu lebeh sangat-kah, atau pun hendak dikurangkan, hendak lebehkan pun ta' boleh.

Dato' Haji Mustapha bin Abdul Jabar: Ya, baik-lah, Tuan Pengerusi. Ini unok selidekan, Tuan Pengerusi, sadikit sahaja, supaya hendak memajukan tanah² yang tinggi unok ditanam lada hitam. Kerana hasil-nya itu lebeh baik dan mendatangkan hasil yang baik daripada tanaman² lain.

Tuan Pengerusi, saya berpindah pula kapada perchubaan menanam kelapa, ia-itu di-dalam muka 83. Di-sini, Tuan Pengerusi, soal menanam kelapa ini, saya perchaya telah di-jalankan oleh Kementerian ini dan telah mendapat kejayaan. Dan juga pada tahun ini, saya menerima kaseh kapada Kementerian ini, kerana memberi satu peruntokan yang lebeh daripada tahun yang sudah. Di-sini, Tuan Pengerusi, soal perchubaan menanam kelapa ini, saya mendapat tahu keterangan daripada Yang Berhormat Menteri tadi, ada-lah pada tahun ini unok di-ranchangkan di-negeri Johor dan Kelantan sahaja. Jadi, saya harap-lah kira-nya, kalau dapat, chuba-lah pula di-jalankan di-dalam negeri Selangor, kerana negeri Selangor juga tidak kurang-lah kelapa² yang telah tua dan yang mustahak unok di-jalakan Ranchangan Menanam Samula ini.

Tuan Pengerusi, lagi satu, saya bawa pada muka 96 ia-itu Chawangan Penyelidek Butiran (422). Di-sini, saya tengok juga ada lebeh peruntokan daripada tahun yang sudah dan saya perchaya Pegawai² Penyelidek Ikan ini telah pun berjaya membuat penye-lidekan unok memajukan Ranchangan Perikanan ini. Satu pandangan yang

saya suka memberi kapada Yang Berhormat Menteri ya'ani satu perusahaan yang, saya fikir, boleh memberi keuntongan kapada negara ini dan memberi keuntongan kapada ra'ayat di-dalam negara ini ia-lah satu perusahaan unok menternak udang galah. Udag galah ini, Tuan Pengerusi, kita sedia ma'alum, mendapat harga yang chukup tinggi dan sangat senang unok membiakkan dan unok di-pelihara bagi memberi kelebehan dan bagi menchari kemajuan di-dalam lapangan ternakan ini. Sa-lain daripada boleh di-makan, udang galah ini, Tuan Pengerusi, dia juga boleh di-buat menjadi keropok, unok di-hantar ka-luar negeri. Saya perchaya Yang Berhormat Menteri akan bersetuju dengan pendapat saya.

Lagi satu Tuan Pengerusi, saya bawa kapada muka 108 ia-itu Pinjaman Pemulehan unok Mata² Khas. Ini saya suka membuat satu pandangan kapada satu tempat bagi Penempatan Sa-mula Mata² Khas yang telah di-buat yang telah di-tempatkan di-satu kampung di-daerah Kuala Selangor yang bernama kampung Jaya Setia. Ini, saya berharap kapada Yang Berhormat Menteri Pertanian akan dapat menyiasat sa-mula kedudukan mata² khas yang tinggal di-kampung Jaya Setia ini, kerana saya dapati kedudukan kampung itu tinggi ada-lah tempat tinggal mata² khas itu sahaja. Tetapi kebun² getah yang di-usahakan oleh penduduk kampung Jaya Setia yang terdiri daripada mata² khas itu ada-lah sangat rendah dan selalu di-tenggelami oleh ayer yang menyebabkan, walau pun sudah beberapa tahun kampung Jaya Setia ini di-usahakan oleh mata² khas ini, tidak mendapat kejayaan yang sa-penoh-nya. Jadi oleh kerana itu harap mendapat pertimbangan. Itu-lah sahaja, Tuan Pengerusi, akhir-nya saya ucapkan terima kaseh kapada Kementerian ini di-atas kechergasan-nya dan di-atas kebaikan-nya bagi menyampaikan tugas² ra'ayat bagi memajukan di-dalam lapangan pertanian.

Tuan Haji Ahmad bin Said (Seberang Utara): Tuan Pengerusi, saya bangun menyokong peruntokan yang dipohonkan oleh Yang Berhormat Menteri bagi Kementerian-nya sa-banyak

\$18 juta. Di-samping itu saya mengambil peluang mengucapkan satinggi² terima kaseh kepada Yang Berhormat Menteri dan juga pegawai² dan jabatan²-nya yang telah pun melaksanakan beberapa rancangan yang berfaedah dan kemudahan² bagi penduduk² di-kawasan saya ia-itu Seberang Utara dan mengadakan rancangan pam ayer di-Bumbong Lima dan pam ayer di-Pinang Tunggal dan rancangan Jarak dan juga mengadakan sekolah pertanian yang mula² sa-kali dalam Malaysia di-kawasan saya. Saya mengucapkan terima kaseh-lah kepada Yang Berhormat Menteri yang menjadikan kawasan saya sa-bagai yang julong² sa-kali di-adakan sa-buah sekolah pertanian.

Tuan Pengerusi, waktu Yang Berhormat Menteri mengusulkan supaya di-luluskan peruntokan ini, Yang Berhormat telah pun menyatakan ia-itu rancangan² yang akan di-jalankan sa-laras dengan perlaksanaan lembaga pasaran dan juga Bank Bumiputera. Saya mengingatkan Yang Berhormat Menteri jangan-lah jadi sa-bagai satu alasan pula kemudian hari, kerana tidak terlaksana-nya lembaga pasaran ini dengan sa-chepat mungkin disebabkan tidak ada pakar² atau orang² yang berkebolehan untuk menjalankan kewajipan itu. Saya haraplah . . . .

Mr Chairman: Saya suka hendak bertanya Yang Berhormat, kepala mana ini, muka berapa, yang hendak di-tegor perbelanjaan.

Tuan Haji Ahmad bin Said: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat tadi ada menyentoh mengenai lembaga pasaran.

Mr Chairman: Itu-lah muka mana, tolong sebutkan muka-nya.

Tuan Haji Ahmad bin Said: Dalam ucapan Yang Berhormat beri sendiri.

Mr Chairman: Itu bukan di-sini, itu di-dalam yang mula, ini kita dalam Jawatan-kuasa.

Tuan Haji Ahmad bin Said: Baiklah, Tuan Pengerusi. Saya hendak sentoh sedikit sahaja-lah supaya jangan-lah perkara itu di-tanggoh²kan kerana sangat mustahak di-laksanakan.

Yang kedua, Tuan Pengerusi, muka 83, 96 and 90 Chawangan Penyelidek tiga² bahagian sa-kali ia-itu Penyelidekan Pertanian, Penyelidekan Perikanan, dan Penyelidek Haiwan. Saya dapat tahu chawangan ini ia-lah untuk menyelidek bagaimana hendak memperbaiki keadaan tanah, mithal-nya, chara menangkap ikan, dan menghapuskan penyakit² mengenai penternakan haiwan. Saya harap chawangan ini juga dapat membuat satu siasatan atau kajian terhadap sa-takat mana hasil² yang di-perolehi dari segi pertanian, perikanan dan haiwan. Dengan chara ini dapat-lah bahagian ini menentukan banyak mana-kah bahan² ini digunakan oleh negara kita, banyak mana-kah yang dapat di-expotkan dan dengan chara ini dapat-lah menahan kelebihan keluaran hasil² ini supaya orang² yang mengusahakan, khas-nya peladang², menanam bahan² makanan dan juga sayoran² serta menternak binatang, boleh mendapat harga yang baik dengan tidak terlampau banyak di-keluarkan. Dengan chara ini dapat-lah kita memelihara kehidupan peladang² untuk mereka dapat hasil yang patut di-atas tenaga mereka itu.

Muka 101, Tuan Pengerusi, ia-lah mengenai Pertunjokan Pertanian dan Pelajaran Peladang. Di-sini saya dapati peruntokan chuma \$20,000 sahaja, dan pada pendapat saya peruntokan ini sangat kecil kerana pelajaran peladang ini ada-lah satu perkara yang sangat² mustahak dan kira-nya boleh, di-harap Yang Berhormat Menteri tambahkan lagi supaya di-beri peluang dengan sa-luas²-nya kepada peladang² kita mempelajari segala teknik² mengenai pertanian dan juga menternak ayam tadi dan lain². Jadi sekarang ini dengan tidak ada banyak peruntokan peluang tentu-lah tidak dapat begitu banyak kepada peladang² kita yang ada di-luar bandar; kira-nya di-adakan lebeh lagi boleh-lah di-beri peluang kepada mereka itu belajar chara berchuchok tanam dan lain².

Muka 104, Tuan Pengerusi, ia-lah Bahagian Kemajuan Kerjasama. Sa-bagaimana Yang Berhormat Menteri mengatakan bahawa oleh sebab kaki-tangan tidak chukup, maka tidak dapat di-jalankan Bahagian ini dengan

memuaskan. Saya berharap supaya Kementerian ini dapat menjayakan dengan sa-penoh²-nya gerakan sharikat kerjasama ini oleh kerana dengan chara ini-lah sahaja yang dapat mem-bela nasib ra'ayat yang di-luar bandar, kerana ma'alum sahaja-lah, orang² yang pendapatan-nya kecil tidak dapat mengeluarkan modal² yang banyak bahkan boleh mengumpulkan modal daripada pendapatan² yang kecil untuk menjalankan apa² juga perniagaan, perusahaan, pasaran hasil daripada pertanian dan juga yang lain. Saya harap dapat di-beri sa-penoh²-nya galakan lagi untuk di-majukan Bahagian ini.

Dan akhir-nya, Tuan Pengerusi, saya sentoh sedikit berkenaan dengan Pelajaran Pertanian muka 83. Bagaimana yang kita ma'alum bahawa pelajaran ada-lah sangat berguna kepada semua orang yang menguruskan dalam satu² jurusan. Sekolah Pertanian ini saya dapat tahu akan di-beri lathenah kepada Pegawai² Muda Pertanian khas-nya. Saya harap dapat di-buka pintu kepada peladang² yang ingin belajar dalam 'ilmu pertanian di-sekolah² ini dengan chara memberi kursus yang pendek, sa-bulan lama-nya dengan tanggungan Kementerian sendiri bagaimana saya lihat di-negara² yang lain di-beri peluang kepada peladang² atau wakil² daripada persatuan² peladang² menghadhiri kursus² ini dan manakala mereka itu balek ka-tempat masing² dapat-lah mereka itu mengajarkan pelajaran² yang di-terima itu kepada rakan²-nya yang lain. Dengan chara ini dapat kita meluaskan lagi penge-tahuan mengenai pertanian kepada peladang² yang tidak dapat peluang belajar di-sekolah² dan lain². Sekian-lah sahaja, terima kaseh.

Enche' Ahmad bin Arshad (Muar Utara): Dato' Pengerusi, ...

Mr Chairman: Ada lagi? Saya suka hendak bertanya, hendak di-potong-kah perbelanjaan ini atau hendak minta di-tambah?

Enche' Ahmad bin Arshad: Saya hendak menogor atas perbelanjaan . . .

Mr Speaker: Hendak menogor? Tidak puas hati?

Enche' Ahmad bin Arshad: Dato' Pengerusi, saya bangun ini dengan rasa dukachita atas peruntokan yang saya fikir tidak chukup pada Kementerian ini . . . .

Mr Speaker: Itu dia! Kalau tidak chukup baharu boleh berchakap.

Enche' Ahmad bin Arshad: . . . . .
Sebab saya nampak bahawa Kement-erian ini-lah satu Kementerian yang hampir kepada ra'ayat dan Kement-erian ini-lah juga yang boleh mening-gikan taraf hidup ra'ayat. Saya mem-ikirkan kalau mengikut perkem-bangan kehendak ra'ayat dalam Kementerian ini, patut Kerajaan mem-berikan peruntokan-nya sa-kali ganda daripada ini. Dato' Pengerusi, saya chuma hendak berchakap Pechahan Kepala 27—Perchubaaan dan Penyia-satan Luar.

Mr Speaker: Muka berapa?

Enche' Ahmad bin Arshad: Muka 102, Dato' Pengerusi. Dalam Pechahan Kepala ini ada minta wang sa-banyak \$981,000. Saya chuma hendak menarek perhatian dalam usaha menjalankan penyiasatan ini, chuba di-sekalikan berhubong dengan tanaman sayor. Sebab tanaman sayor ini satu kerja yang di-usaha oleh petani², tetapi kadang² nasib-nya tidak dapat satu perlindungan waktu harga sayor itu meleset. Dengan ini saya mengharap-kan penyelidekan ini atau penyiasatan ini supaya menchuba menengok dalam sa-buah kawasan saya, di-Solok Tangkak, yang telah di-khaskan oleh Kerajaan Negeri sa-luas 1,000 ekar kerana tanam sayor. Sayor ini boleh keluar satu hari 8 lori atau 9 lori ka-Singapura. Tetapi bila mana harga sayor di-Singapura murah, satu kati 3 sen atau 2 sen sayor sawi-nya, maka penanam sayor ini bukan sahaja menempah kerugian, tetapi bosan dengan perusahaan menanam sayor ini. Jadi, saya mengharapkan kepada Kerajaan usaha memperkembangkan menanam sayor ini supaya dapat mem-buat satu kilang mengtin sayor atau menjerok sayor dan dapat kita mengurangkan masok-nya sayor² dari-pada luar negeri.

Satu perkara lagi, Dato' Pengerusi, muka 104, Pechahan Kepala 55 dan 56 berhubung dengan Pejabat Haiwan dan dalam ini telah ada menyebutkan rancangan berpawah berhubung dengan lembu dan kerbau. Saya mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan yang telah membuka sa-buah chawangan Jabatan Haiwan di-kawasan saya di-Tangkak dan saya harap satu masa chawangan ini akan jadi bahagian yang berdiri sendiri di-Tangkak kerana di-kawasan saya Muar Utara mempunyai ternak kerbau dan lembu lebeh daripada 3,000 ekor. Apa yang saya hendak chakap atas yang di-sebut oleh sahabat saya daripada Kulim Utara, itu tidak benar Kementerian ini tidak memberi lembu jantan. Menurut pentadbiran yang di-beri kepada Jabatan Pertanian Negeri Johor, kawasan saya dapat 20 ekor lembu, dapat sa-ekor lembu jantan . . . .

Mr Speaker: Itu yang saya hendak ingatkan ini, kita tidak ada berchakap berkenaan dengan lembu jantan-kah, lembu betina-nya, tetapi kita hendak berchakap banyak-nya wang. Chukupkah, tidak cukup perbelanjaan ini, ini dalam Committee ini.

Enche' Ahmad bin Arshad: Jadi, saya mohon dengan Dato' Pengerusi, hendak membetulkan . . . .

Mr Speaker: Ta' usah—tidak boleh, tidak tepat. Kita ada banyak kerja lagi.

Enche' Ahmad bin Arshad: Ya, baiklah. Ada satu perkara berhubung dengan pemberian pawah ini. Apa yang di-chakap oleh Yang Berhormat itu tidak betul di-Johor di-beri sa-ekor lembu jantan kepada sa-orang itu; dan di-beri gaji kepada orang yang memelihara lembu jantan itu \$10 sa-bulan. Bagitu-lah kedudukan dalam Negeri Johor. Saya hendak tegor dalam hal ini, jangan-lah Kementerian ini memberi lembu dan kerbau ini—kerbau yang sudah tua, Dato' Pengerusi, dan rabon pula. Jadi, saya tidak tahu apa dasar Kerajaan membeli kerbau itu. Ada-kah dasar kerbau yang sehat atau kerbau yang murah. Kalau kita hendak chari kerbau yang murah memanglah kerbau rabon dan kerbau tua. Jadi, saya harap dasar . . . . .

Mr Speaker: Saya tidak benarkan Ahli Yang Berhormat berchakap lagi kalau melanggar Peratoran dan Atoran. Saya sudah ingatkan tadi di-atas Kepala ini ada wang-nya di-sebut sabanyak mana yang di-sebut di-situ hendak di-kurangkan-kah?—hendak dilebuhkan-kah? Tolong beritahu dan sebab apa alasan-nya.

Enche' Ahmad bin Arshad: Jadi, saya fikir, Dato' Pengerusi, kurang pun tidak boleh, lebeh pun tidak boleh . . .

Mr Speaker: Kalau tidak begitu, biarlah-lah.

Enche' Ahmad bin Arshad: Biarlah-lah begitu, tetapi beli kerbau itu biarlah kerbau yang gemok.

Akhir-nya, Dato' Pengerusi, berhubung dengan Parit dan Tali Ayer, Butiran (230), Jurutera Parit dan Tali Ayer. Ini juga saya sa-kali lagi mengucapkan tahniah kepada Kementerian ini yang banyak memberi rancangan Parit dan Tali Ayer di-tempat saya, chuma saya hendak tegor dalam pentadbiran Jurutera Parit dan Tali Ayer ini. Di-sini ada minta wang kerana Jurutera ini apa perkara-nya yang saya harap supaya di-teliti dengan chermat waktu hendak meluluskan satu² pemborongan projek Parit dan Tali Ayer, telah berlaku di-satu kawasan saya, belanja-nya \$50,000, pam ayer pelampong kawasan sawah Serom berharga \$50,000 kalau saya tidak salah, tetapi malang-nya belum sampai 6 bulan, jambatan itu patah dan tiang-nya termasuk kadalam. Jadi apa yang di-harap oleh ra'ayat dengan kemudahan Parit dan Tali Ayer ini akan jadi hanchor. Kerajaan pula rugi. Itu-lah saya harap pehak Jurutera Parit dan Tali Ayer ini waktu hendak meluluskan sa-suatu pemborongan hendak-lah dengan chermat dan teliti supaya benar² rancangan Kerajaan ini memberi faedah kepada ra'ayat dan Kerajaan tidak rugi. Sekian-lah terima kasih.

Enche' Tajudin bin Ali (Larut Utara): Dato' Pengerusi, saya ucapkan terima kasih kepada Dato' Pengerusi. Saya chuma hendak mengemukakan empat perkara, Dato' Pengerusi,—semua² pendek. Pertama²-nya, saya

hendak menyatakan saya menyokong Perbelanjaan bagi Kementerian ini dan saya ucapkan kepada Menteri selamat balek—berkejar balek daripada Jerman Barat hendak menghadhiri perkara² Kementerian-nya. Saya rasa ini satu Menteri yang sangat saya sanjong tinggi—nampak dia ambil berat di-atas perkara dia dan di-samping itu barangkali ra'ayat sakalian di-luar Bangunan kita ini sedia menanti pelajaran², perkara² yang baharu, teknik² yang baharu yang akan di-tabor kepada ra'ayat jelata sakalian untuk faedah petani kita. Tahun baharu akan tiba dan tahun baharu barangkali kita akan sambut dengan segala jaya-nya.

Kepala S. 13. Bahagian Kemajuan Kerjasama, Butiran (333) dan (334) muka 93. Di-sini kita tengok, Dato' Pengerusi, rasa saya pada tahun 1965 jawatan itu 121. Tahun 1966, 121 juga dan Butiran (334), tahun 1965, 100, tahun 1966, 100 juga. Banyak telah di-sebutkan di-atas hal ehwal Sharikat Kerjasama ini, Dato' Pengerusi, ra'ayat sakalian menanti, sama ada dengan tenaga pegawai² ini wang kita belanjakan banyak² ini nasib mereka itu dapat di-perbaiki. Pada saya seorang, saya belum lagi hendak mengatakan terima kasih kepada pegawai² ini, sebab dengan perbelanjaan ini, umpama-nya sharikat bas di-jalankan, sudah jadi senget. Beberapa kedai Sharikat Kerjasama di-jalankan tidak begitu maju, tetapi ini-lah pegawai²-nya dalam negara kita ini, Dato' Pengerusi, yang pandai sekali berchakap—sungguh pandai. Chukup terpelajar, cukup pandai. Jadi saya shorkan kepada Kementerian supaya pegawai² ini jangan berchakap lagi bahkan kalau ada sharikat bas dia mahu pergi hari² ka-office bas, terutama ka-office bas saya. Datang-lah nasehatkan supaya berfaedah bersungguh "facts and figures" datang beritahu kepada dia. Jadi berfaedah kepada Kementerian dan kepada ra'ayat jelata.

Ini bukan masa kita berchakap lagi, masa kita bekerja untuk menjayakan hal-ehwal ra'ayat jelata dan negara.

Head S. 13, Dato' Pengerusi, Kepala (a) Ibu Pejabat, Pechahan-kepala 8, muka surat 101.

Mr Chairman: Katakan muka itu, lebih senang lagi.

Enche' Tajudin bin Ali: Minta ma'af. Saya balek sa-mula ia-itu di-muka surat 101 Pechahan-kepala 8—Per-satuan Penyelidek Mengetin dan Menyejokkan Buah dan Sayor. Barangkali berkat Dato' Pengerusi, berkat Raja² kita, tahun ini buah²an chukup mewah di-seluruh negara kita. Apa jadi, boleh di-katakan 90 peratus daripada buah²an itu sudah menjadi terbuang sahaja. Wang \$435 ini kita hendak buat apa? Saya rasa kalau hendak beli 400 biji tin pun tidak dapat. Jadi, saya rasa ini tidak patut perbelanjaan sa-banyak ini. Saya rasa memandangkan daripada satu pihak, Dato' Pengerusi, tenaga Kementerian Pertanian ini sangat baik, tetapi tidak di-panjangkan, apabila dapat hasil semua tidak jadi hasil kepada ra'ayat jelata terbuang sahaja. Jadi ini ada-kah munasabah untuk mengetin dengan belanja \$435? Patut di-panjangkan tenaga itu untuk faedah ra'ayat jelata. Jadi kalau saya berchakap panjang, Dato' Pengerusi marah, jadi saya berhenti di-situ dan saya pergi kepada butiran yang lain. Tidak patut, bukan kita tidak tengok pisang kita banyak, nanas kita banyak, nanas kita chuma di-tin di-Pekan Nanas sahaja \$5 juta, itu memberi faedah. Mengapa tidak kita mengadakan \$10 juta untuk mengetin kata-lah buah rambutan? Saya boleh mengatakan terus terang di-sini, kalau kita mengetinkan buah rambutan, umpama buah rambutan lekap, 10 kali lebih baik daripada buah lichi. Kalau tidak di-jalankan, bila hendak di-buat? Tahun 1966 akan sampai, tahun 1967, 1968 dan 1969 belum kita nampak!

Pechahan-kepala 19, Dato' Pengerusi, muka itu juga 101—Bahagian Pertanian. Dahulu kita ada perbekalan sa-banyak \$30,000 sekarang \$20,000. Ini pun saya hendak tahu daripada Menteri kita, barangkali pelajaran² dia bawa balek banyak dari Jerman Barat. Mengapa, ada-kah kekurangan ini di-sebabkan pak² tani telah pandai dan lulus? Pandai bertanam padi dan sudah berjaya. Saya rasa, maseh lagi dalam perusahaan, maseh lagi dalam perchubaaan. Mengapa kurangkan?

Saya rasa 10 kali ganda daripada ini lebeh baik. Kerana beras kita pun jauh daripada menchukupi untok makanan ra'ayat jelata sekalian. Mengapa tidak di-lebuhkan? Saya shorkan 10, 20 kali ganda lagi patut, kerana ra'ayat jelata belum lagi dapat pelajaran yang sa-wajar-nya dalam lapangan pertanian ini.

Berkenaan dengan Pechahan-kepala 19 juga, Dato' Pengerusi, berkenaan dengan pertunjukan hal-ehwal hasil daripada kampong², tidak memuaskan sa-kali. Saya tengok kadang² pertunjukan itu membuang masa dan wang sahaja, kerana ada pak² tani pergi ka-market sahaja, umpama-nya hendak beli timun, dia beli timun di-market yang baik sa-kali dia kata, ini timun tanaman saya. Mesti-lah di-siasat sa-belum hadiah² di-keluarkan kerana barang² market banyak; selalu-nya lebeh baik daripada tanaman yang di-keluarkan daripada kampong². Ini mesti di-jaga.

Muka surat 111, Dato' Pengerusi, perbelanjaan sa-banyak \$873,268 ini untok Bahagian Perikanan. Ini pun bahagian patut kita perbaiki, Dato' Pengerusi, memikirkan sahabat kita daripada Kuala Selangor tadi mengatakan macham mana hendak bela udang. Kampong saya, di-Tanjong Tualang, Dato' Pengerusi, memang tahu termashhor dengan udang, tetapi sekarang udang tidak ada, bawa \$2, \$3 ka-pekan tidak ada. Jurusan ini patut siasat mengapa udang tidak ada, duit ada, udang tidak dapat di-beli. Jadi saya tengok di-negeri² lain ada orang bawa anak² ikan, lepaskan di-sini, kita tengok sa-tahun sa-kali, umpama-nya, Dato' Menteri Besar Perak melepaskan anak² ikan di-Tasek Chenderoh, itu yang pertama-nya, itu yang akhir-nya sagni ikan dua tahun sa-kali lepas, jadi perbelanjaan ini tidak perpatutan. Wal hasil dalam negeri kita, tasek banyak, danau banyak, sungai banyak, anak sungai lebeh banyak, ikan di-kolam kita di-Parlimen ini besar itu juga, saya tengok kelmarin besar itu juga, berapa bulan kemudian besar itu juga, ikan apa saya tidak tahu. Jadi tidak patut-lah bela ikan ini kerana membuang duit sahaja.

Akhir-nya, Dato' Pengerusi, muka 108 perbelanjaan sa-banyak \$554,627 berkenaan dengan Penempatan sa-mula Mata² Khas. Sedeh perkara ini, Dato' Pengerusi, kalau kita tengok Penempatan sa-mula Mata² Khas ini boleh di-katakan 99 peratus gagal . . . . .

Mr Chairman: Wang yang sa-banyak itu tidak chukup-kah atau chukup?

Enche' Tajudin bin Ali: Tidak chukup.

Mr Chairman: Kalau tidak chukup tidak boleh di-tegor di-sini, kalau tidak chukup ada tempat lain boleh tegor. Kalau hendak di-kurangkan boleh.

Enche' Tajudin bin Ali: Jadi saya katakan pada satu tempat kurang, boleh katakan tidak menchukupi. Jadi, saya hendak datangkan shor di-sini, Dato' Pengerusi, pendek sahaja. Saya katakan, oleh sebab tenaga S.C. ini semua-nya sudah habis, gunakan tenaga itu untok perang dengan peng-ganas, habis tidak ada langsung. Saya rasa pejabat ini di-tutup, gunakan wang ini untok membeli harta atau estate supaya mata² khas beli hari ini esok boleh dapat hasil. Mereka tidak ada tenaga lagi, jadi tutup pejabat ini, umpama, tahun 1966 beli satu estate dan bagi kapada mereka. Tahun hadapan begitu juga jadi ada berfaedah. Kalau hendak suroh dengan wang ini juga mereka bertanam tidak dapat, kerana tenaga mereka tidak ada lagi. Ini lebeh berfaedah kapada mata² khas dan berfaedah kapada negara. Sekian, terima kaseh.

Enche' Abdul Karim bin Abu (Melaka Selatan): Dato' Pengerusi, berhubong dengan kewangan Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama ini saya suka mengambil bahagian, yang pertama muka 79. Saya menyokong pendapat Yang Berhormat wakil dari Sabak Bernam tadi berhubong dengan Menteri Muda. Nampak-nya Kerajaan pun memandang Jabatan Sharikat Kerjasama ini dari sa-hari ka-sahari hendak di-tarek bahkan ada pula dalam Parlimen ini juga sanggup kita menudoh pegawai² kerjasama ini pandai berchakup banyak, pada hal pegawai² kerjasama,

kalau hadir-lah dalam Dewan ini dan dapat menjawab, rasa saya dia boleh menghuraikan kerja² yang di-tanggongkan kepada pegawai² sharikat kerjasama ini.

Jadi saya tidak sa-bulu dengan fikiran yang mengatakan Pegawai² Kerjasama ini banyak chakap atau kechaman yang di-datangkan kepada Pegawai Kerjasama, sebab saya menghampiri sangat dalam Jabatan Kerjasama.

Dato' Pengerusi, saya berchakap ini kurang boleh, lebeh jangan. Mengikut bagaimana kata berhubung dengan Budget ini, muka 86, bahagian (v), Rancangan Memuleh Menanam Samula Kelapa, saya harap Menteri yang berkenaan, Melaka jangan-lah di-lupakan, kerana pokok kelapa sangat banyak yang tua, jangan-lah dua negeri atau satu negeri sahaja hendak di-pulehkan, tetapi negeri yang asal saperti Melaka itu hendak ditinggalkan.

Muka 87 Bahagian Parit dan Taliayer, saya bersetuju bagaimana kata Dato' Pengerusi tadi kita kurangkan—kurang boleh, lebeh jangan. Jadi saya chadangkan, oleh sebab petani² kita nampak-nya pada masa hadapan akan kena chukai banyak apabila Kerajaan membuat parit² dan taliayer ini dikenakan chukai, sudah-lah di-kena chukai tanah, kemudian kena chukai taliayer, kena chukai sawah lagi, taliayer, sawah, jadi chukai² ini chuba di-berhentikan sahaja, akan datang pula kena chukai pelajaran pula lagi dalam chukai sawah, chukai tanah, jadi nampak-nya berat sangat kaum tani kena chukai pada hal sawah selalu tidak jadi. Ini chakap, Tuan Pengerusi, yang saya chakapkan ia-itu kurang boleh, lebeh jangan.

Muka 89 Bahagian Haiwan, saya hanya merayu kerana di-negeri Melaka juga Rancangan Luar Bandar ini dapat memberi kepada orang kampung, kambing, lembu—macham² lagi, yang saya hendak merayu kepada Jabatan ini jangan-lah memberikan kepada orang kampung kambing kurap (*Ketawa*). Di-beli daripada estate di-hantarkan kepada orang kampung, tiba kepada orang kampung dua, tiga

bulan mati, katakan orang Melayu tidak pandai bela kambing. Lembu begitu juga beli lembu di-estate yang tua², yang bangka² itu berikan kepada orang kampung, bela sa-bulan dua, mati. Orang Melayu tidak layak, inilah harapan saya supaya Jabatan ini menyiasat betul. Gunakan wang Kerajaan itu belikan kambing yang baik jangan kambing yang kurap.

Enche' Abdul Razak bin Haji Hussin (Lipis): Di-mana berlaku beli kambing kurap?

Enche' Abdul Karim bin Abu: Di-kawasan saya, di-Melaka.

Enche' Abdul Razak bin Haji Hussin: Mengapa tidak kemukakan kepada Menteri sendiri, apa guna di-bawa ka-dalam Dewan ini?

Enche' Abu Bakar bin Hamzah (Bachok): Tuan Pengerusi, Ahli kita daripada Lipis itu apa pula kachau orang hendak berchakap?

Enche' Abdul Karim bin Abu: Dato' Pengerusi, biar-lah saya teruskan, Lipis ini entah apa panas-nya, saya pun tidak tahu-lah . . . (*Ketawa*).

Enche' Abdul Razak bin Haji Hussin: Tuan Pengerusi, saya dengar dia memuji pada awal-nya kemudian dia juga mengeji pada akhir-nya. Saya tidak bersetuju pada langkah itu, Tuan Pengerusi. Terima kaseh.

Enche' Abdul Karim bin Abu: Baiklah, memang kita hidup ini puji pun ada, keji pun ada sedikit.

Muka surat 92 Bahagian Kemajuan Kerjasama Dato' Pengerusi, saya tidak bersetuju langsung dengan ucapan wakil Batu tadi mengatakan Sharikat Kerjasama² ini gagal. Sanggup pula wakil Batu itu menyuruh Kerajaan memotongkan estimate hendak menolong kepada padi² yang di-tanam dalam negeri ini, di-potong kerana menaikkan harga hasil tanaman dalam negeri ini dan kata dia beli sahaja beras daripada Siam. Mana kedudukan Socialist dia itu? Berputar balek kata dia itu, kena pada ra'ayat, orang yang miskin, dia kata Siam itu bagus beli sahaja beras Siam, menolong kepada

orang Melayu tidak usah. Ini-lah sangat susah. Jadi Sharikat Kerjasama ini sa-tahu saya di-berikan peruntukan macham kain selimut, tarek ka-atas bawah tidak sampai, tarek ka-bawah atas tidak sampai. Jadi Kementerian Kewangan, mudahan² tahun hadapan, akan memandang Kementerian Kerjasama ini-lah tonggak hidup atau mati-nya penduduk luar bandar, terutama sa-kali orang² Melayu.

Dato' Pengerusi, muka surat 104 berhubung dengan Pelajaran Kerjasama. Tahun dahulu tahun 1965, peruntukan \$56,000 itu Kementerian Kewangan beritahu ini \$48,000 sahaja, kurang. Ini-lah yang menyebabkan Jabatan Kerjasama ini di-momok²kan dalam negeri ini. Pada hal yang sangat mustahak pelajaran kerjasama ini-lah yang hendak di-sampaikan kepada seluroh ra'ayat saperti Jabatan Penerangan hendak-lah ada kempen berhubung dengan Kerjasama, adakan siaran² berkenaan dengan kerjasama, adakan surat khabar kerjasama, tetapi Budget ini makin di-kecilkan pula. Jadi ini juga supaya mendapat perhatian pada masa kadapan. Berhubung dengan pelajaran kerjasama ini, sa-tahu saya pegawai yang bertanggung-jawab sangat-lah mengambil berat hendak memajukan, hendak menyampaikan fahaman kerjasama ini kepada keseluruh ahli² sharikat kerjasama, pada orang ramai; kalau tidak ada menggunakan siaran atau penerangan² tentu-lah makin lama makin malap.

Muka surat (110) Pechahan-kepala 143. Maktab Bekerjasama. Saya sa-kali lagi berchakap—Maktab Bekerjasama ini patut mendapat bantuan penoh daripada Kerajaan, dan penuntut yang hendak masok belajar di-sana itu, ini kalau salah, saya minta ma'af, ada dengar² angin, ini pun juga hendakkan kelulusan, yang sudah² itu, biar-lah petani dapat mengambil bahagian belajar di-sana, tidak usah hendak ambil degree itu, degree ini lagi, kerana jiwa kerjasama ini bukan berkehendakkan kepada orang yang berpengetahuan tinggi, tetapi berkenaan dengan kerja yang berhubung dengan kerjasama, saperti sawah padi ada Sharikat Kerjasama sawah padi,

sharikat kilang padi—ini yang patut di-berikan pelajaran, keperchayaan, di-tanamkan kepada jiwa mereka yang mengambil bahagian dalam sharikat kerjasama ini.

Akhir-nya, sa-lain daripada itu, saya sambong lagi berhubung dengan penuntut² ini di-minta-lah di-banyakkan, kerana di-India sana saya tengok saya bacha buku, Pegawai² Tinggi Kerajaan saperti D.O., Pegawai² Tinggi yang lain, pada waktu petang, dia menghabiskan masa menolong sharikat kerjasama² di-kampong dia. Jadi pada masa hadapan, kalau adal-ah pelajaran kerjasama ini di-bukakan peluang lebeh luas lagi, mereka yang cherdek pandai dalam kampong² ini dapat mengambil bahagian sama, memberikan sokongan kepada sharikat kerjasama² yang berchambah di-kampong² di-tanah ayer kita.

Akhir-nya, muka surat 92 dalam Butiran (330) chuma dua orang sahaja nampak-nya Pegawai Pemasaran Kerjasama. Ini juga, kalau dapat, di-tambah pegawai² ini untuk menyesuaikan satu lembaga yang telah di-sahkan dalam Dewan ini tempoh hari ia-itu Lembaga Pemasaran. Rayuan saya, Lembaga Pemasaran ini menjalankan tugas-nya jangan-lah sharikat kerjasama yang sedang berjalan pada hari ini, umpamanya, kilang padi yang ada di-tanah ayer kita ini, tidak mendapat mengambil bahagian dalam Lembaga Pemasaran pada masa akan datang. Di-harapkan kilang² kerjasama ini-lah, di-berikan ke-istimewaan pada masa hadapan berhubung dengan perjalanan Lembaga Pemasaran ini.

Enche' Hussein bin Sulaiman (Ulu Kelantan): Dato' Pengerusi, saya hendak berchakap muka 101 Pechahan-kepala 10, berkenaan dengan Zu Negara. Peruntukan di-sini menunjukkan sa-banyak \$6,000 dan pada tahun 1966 pun sama juga.

Jadi memandangkan keadaan Zu Negara yang ada sekarang ini, saya suka juga memberi pandangan bahawa Zu itu makin sa-hari sa-makin nampak tidak dapat kemajuan kerana banyak-lah binatang dalam Zu itu telah mati dan tidak di-ganti dengan binatang² baharu. Dan saya juga berchadang

supaya Menteri yang berkenaan mengambil berat mengadakan binatang² tempatan yang mana binatang² ini mudah sahaja boleh di-dapati. Barangkali, Yang Berhormat sendiri pun, telah mengetahui yang di-Kuala Krai, kita telah adakan satu Zu—Mergastua—nama-nya, yang sekarang ini telah ada beberapa binatang tempatan seperti gajah, badak dan lain² lagi. Dan benda² ini telah kerap kali dibawa ka-tengah supaya benda² ini dapat Zu Mergastua yang ada di-Kuala Krai itu boleh berhubung rapat dengan Zu Negara sa-bagai kita katakan sa-bagai “Supply Depôt” atau pun wakil yang boleh menghantarkan binatang² ini kepada Zu Negara. Tetapi hal bagitu tidak dapat-lah apa² timbangan dan jawapan daripada yang berkenaan, kerana pada fikiran saya jikalau \$6,000 ada peruntukan di-sini, bermula-lah tidak ada kemajuan, kerana benda itu tidak ada dapat tambahan peruntukan bagi kemajuan di-dalam Zu Negara.

Pechahan-kepala 19, muka 101 juga, berkenaan dengan Pertunjukan Pertanian dan Pelajaran Peladang². Peruntukan sa-banyak \$20,000 pada tahun yang akan datang—ini pun saya rasa boleh-lah di-kirakan patut, dan saya menyokong peruntukan itu. Tetapi hendak-lah pertunjukan² ini di-adakan di-tempatan, jangan-lah di-untukkan kepada Ibu Kota sahaja atau pun di-ibu² bandar. Untuk pelajaran² peladang pun hendak-lah di-adakan di-merata tempatan yang mana kita akan mendapat faedah yang besar, umpama-nya di-Ulu Kelantan, jika kita buatkan pelajaran peladang² ini atau pun pertunjukan pertanian di-bandar², maka tidak dapat-lah ahli² peladang atau pun pak² tani hendak mengambil bahagian atau pun hendak dapat satu pelajaran yang baharu daripada pertunjukan dan pelajaran peladang ini.

Pada muka 104, Pechahan-kepala 56 dan 58, berkenaan dengan Bayaran Pawah Kerbau, dan Lembu. Peruntukan untuk tahun hadapan bertambah, tetapi saya rasa dukachita berkenaan pembahagian kerbau di-Kelantan, kerana nampak-nya pembahagian ini tidak dapat memberi

sa-penoh² faedah kepada ra'ayat kita, kerana kebanyakan, seperti-lah bagaimana Ahli² Dewan berchakap tadi, sa-tengah-nya tidak memberi faedah kerana benda² atau pun kerbau, lembu yang di-bagi itu tidak berapa sehat dan sa-tengah² kerbau, lembu ini di-fahamkan ia-itu kebanyakan lembu² ini datang dari sa-belah Siam, sa-belah Thailand, sebab negeri Kelantan itu berhampiran dengan Thailand. Maka saya rasa patut-lah ada kawalan dan juga saya rasa saya dapati bahawa pegawai² yang ada di-Pasir Mas itu suka benar mengambil tahu hal ini dan nampak-nya pegawai itu tidak betul² menjalankan bagaimana yang di-tugaskan. Perkara ini betul² tidak dapat faedah kepada ra'ayat.

Bagitu juga bagi Pechahan-kepala 58 Rancangan Bantuan Lembu Jantan. Tadi Ahli Yang Berhormat ada membangkitkan dahulu daripada saya, berkenaan dengan baka atau pun bantuan lembu jantan. Saya rasa di-tempat saya, di-Kelantan itu, ma'alum-lah di-Pantai Timor segala² nya di-kebelakangan atau pun di-dahului segala² kemajuan atau kemudahan di-Pantai Barat dahulu. Jadi oleh itu-lah kita tidak dapat kemudahan. Jadi saya berharap-lah Yang Berhormat Menteri mengambil berat tentang hal ini.

Saya suka juga menyentuh Pechahan-kepala 62. Pelajaran Kerjasama. Saya rasa Pelajaran Kerjasama di-Kelantan pun, kalau dengan peruntukan \$48,000, boleh mengalir ka-Kelantan sa-bahagian daripada itu saya rasa ada-lah memberi faedah kerana kebanyakan sharikat² kerjasama di-sana tidak dapat menurut betul² faedah atau tujuan sharikat² kerjasama, dan kebanyakan sharikat² kerjasama di-sana ada-lah boleh dikatakan bukan-nya di-penohi oleh ahli² sharikat, tetapi di-kongkong oleh beberapa kerat ahli² sahaja yang dipanggilkan capitalist. Perkara ini saya rasa ada dalam pengalaman atau pengetahuan Pegawai² Sharikat Kerjasama, tetapi oleh kerana dia tidak dapat-lah hendak ka-tengahkan perkara ini, kerana di-dalam sharikat kerjasama sa-bagai “advisory capacity” atau penasihat sahaja. Jadi jikalau

Jawatan-kuasa dalam sharikat kerjasama tidak mengambil tegas atas satu² perkara yang pechah amanah, maka tidak dapat-lah pegawai itu membawa ka-tengah perkara ini.

Saya suka juga berchakap, muka 111 Pechahan-kepala 154, Pukat² yang Berpundi, Lampara dan Tunda. Jadi, saya rasa perkara ini juga patut diambil berat dan di-beri kemudahan kepada nelayan² di-Pantai Timor, kerana kita selalu mendengar bahawa nelayan² Pantai Barat sahaja mendapat pukat tunda, patut-lah Yang Berhormat Menteri membuat satu pilot scheme bagi pukat tunda di-Pantai Timor supaya kita juga dapat faedah saperti nelayan² di-Pantai Barat.

Saya suka juga berchakap, muka 103, Pechahan-kepala 52. Mengawal Penyakit.

Mr Chairman: Itu yang saya tidak tahan. Bila sudah muka 111, balek kapada muka 103. Kalau ambil daripada mula sampai ka-atas, bukan-kah baik?

Enche' Hussein bin Sulaiman: Pechahan-kepala 52, muka 103, Mengawal Penyakit—ini berkenaan dengan Bahagian Haiwan. Saya rasa di-sini ada peruntukan \$25,250, boleh-lah dengan peruntukan ini mengadakan satu pusat quarantine di-Rantau Panjang. Sebab sa-tahu saya dan saya di-beri faham, banyak-lah binatang² yang masuk dengan sa-chara gelap melalui Rantau Panjang, dan lebeh baik-lah dengan ada-nya peruntukan ini kita mengadakan pusat quarantine di-Rantau Panjang supaya lembu² dan binatang² lain yang patut di-kawal kena quarantine di-Rantau Panjang.

Saya suka berchakap dalam Bahagian Parit dan Taliayer . . . .

Mr Chairman: Muka berapa?

Enche' Hussein bin Sulaiman: Muka 103, berkenaan dengan Parit dan Taliayer. Jadi, di-sini saya, bagi pehak kawasan Kelantan, menguchapkan terima kaseh-lah atas Rancangan besar dan Taliayer yang akan diadakan di-Kemubu, tetapi dukachita

kami di-sana bahawa banyak-lah petani² ini yang menggunakan taliayer kechil, tidak dapat layanan atau pun tidak dapat bantuan, kerana rancangan kechil ini termasuk dalam rancangan Kerajaan Negeri. Oleh sebab Kerajaan Negeri itu tidak ada wang, tidak dapat-lah menemui rancangan kechil yang perlu bagi petani² seluruh negeri Kelantan. Sa-kian-lah.

Enche' C. V. Devan Nair (Bungsar): Mr Chairman, Sir, if I may, I would refer you to page 100, Head S. 13, where right at the bottom of the page, Sir, the total personal emoluments . . .

Mr Chairman: May I have that page again, please?

Enche' C. V. Devan Nair: Page 100, under Head S. 13, where the total personal emoluments are given right at the end of the page as \$11,323,095. Sir, it has been pointed out on several occasions that for a predominantly agricultural economy like ours, where more than 60% of the population depend on farming, fishing and other primary producing processes, the Budget for services rendered in these fields should bear some relationship. Now, Sir, the total vote asked for is in the region of \$18.4 million for the whole Ministry and personal emoluments take up the lion's share of the total vote asked for, i.e., \$11.32 million out of \$18.4 million.

Sir, on a close scrutiny of the items under which these personal emoluments are allocated, it is found that out of the 2,325 employees proposed for 1966 less than 250 are field workers who really bring the services and assistance directly to the rural population, which is around four million. Relating these two figures, it will be seen that the ratio of field workers to the agricultural population is very low indeed.

One last observation, Sir, which I think is very significant and that is not only does the total allocated under personal emoluments take the lion's share of the total vote allocated for the Ministry, but the vote itself for the agricultural sector is about 1% of the total Budget—1% of the total Budget,

Sir, for the largely rural population of 60%, of our country and thereby should hang a very significant tale to which this House and everyone concerned with the proper economic development of this country should find themselves extremely interested in. I would ask the Minister concerned to give an explanation to the country at large as to how and why it happens that the agricultural sector in this country gets only 1% of the Budget allocation and from what it gets—\$18.4 million allocation—the lion's share goes to personal emoluments, and personal emoluments are largely drawn, Sir, not by field workers but by chaps who sit in the office and push pens. How that is going to help in expanding the agricultural economy of the country, Sir, is anyone's guess, but it is definitely not mine. Thank you.

The Minister of Agriculture and Co-operatives (Enche' Mohamed Ghazali bin Haji Jawi): Tuan Pengerusi, sa-belum daripada saya menjawab atau menerangkan berkenaan dengan soalan² dan tegoran² yang di-beri berhubung dengan Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama ini, saya suka-lah mengucapkan terima kasih kepada beberapa orang Ahli Yang Berhormat yang telah berchakap memberi sokongan yang penuh kepada Kementerian ini, dan daripada isi ucapan atau tegoran mereka itu, nampak-nya Ahli² Yang Berhormat tidak puas hati dengan peruntukan yang sangat kecil bagi Kementerian ini dan berharap supaya peruntukan itu di-tambah dalam beberapa segi dan beberapa jurusan, termasuk-lah di-dalam ucapan yang di-buat oleh wakil dari Bungsar yang penghabisan sa-kali. Beliau telah memberi tegoran berkenaan dengan perbelanjaan² yang di-buat atau di-untokkan bagi Kementerian ini. Mengikut keterangan yang telah di-beri oleh beliau ia-itu daripada peruntukan sa-banyak \$18.4 juta, maka lebeh daripada \$11.3 ada-lah di-untokkan bagi P.E. dan daripada pegawai sa-banyak 2,325 orang, sa-banyak 250 orang yang terdiri daripada pegawai² luar, dan daripada sa-jumlah peruntukan negara sa-banyak \$1,600,000,000 chuma \$18 juta

atau 1 peratus sahaja di-untokkan kapada Pertanian.

Berkenaan dengan soal yang pertama, ia-itu mengapa-kah daripada \$18 juta, chuma \$11 juta ada-lah untok P.E. Maka di-sini saya suka-lah menerangkan ia-itu kebanyakan daripada peruntukan yang di-tentukan bagi Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama ini ia-lah untok pegawai² yang bekerja bagi menyelenggarakan kerja² di-dalam Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama. Kerja² yang besar akan di-uruskan oleh Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama tidak di-masokkan ka-dalam Anggaran Kemajuan Lima Tahun atau pun Anggaran Kemajuan tiap² tahun. Jadi kalau sa-kira-nya di-pandang sa-pintas lalu kapada Anggaran Perbelanjaan Tahunan sahaja, maka nampak-lah perbelanjaan itu sangat kecil, tetapi kalau sa-kira-nya di-bandingkan atau di-pandang kedua² sa-kali ia-itu Anggaran Perbelanjaan Tahunan dan Anggaran Kemajuan Tahunan, maka perbelanjaan itu dapat-lah di-saksikan ia-itu ada-lah besar peratus-nya daripada perbelanjaan negara ini.

Kemudian berkenaan dengan tegoran yang kedua, ia-itu mengapa-kah chuma 250 orang sahaja pegawai² yang bekerja di-luar. Maka saya rasa, ini tidak-lah betul sama sa-kali, kerana kebanyakan pegawai² dalam Jabatan Pertanian dan dalam Kementerian ini ada-lah pegawai² yang bekerja di-luar, atau pun ada bersangkutan dengan kerja² di-luar, tetapi terpaksa duduk di-dalam office, atau di-dalam makmal, laboratory dan sa-bagai-nya. Jadi, kalau sa-kira-nya di-kaji masalah ini, boleh di-katakan lebeh daripada tiga suku pegawai² dalam Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama ada-lah pegawai² yang bekerja di-luar², walau pun office, atau pun pejabat mereka berada di-bawah bangunan dan sa-bagai-nya.

Berkenaan dengan peruntukan sa-banyak satu peratus daripada Budget allocation itu, saya telah terangkan ia-itu sa-bahagian besar daripada perbelanjaan bagi Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama akan dapat

di-saksikan di-dalam Anggaran Perbelanjaan Kemajuan yang akan dibentangkan di-dalam Dewan ini tidak berapa lama lagi.

Wakil dari Batu telah pun menegor masalah berkenaan dengan scholarship, atau biasiswa yang di-beri kepada penuntut² bagi melanjutkan pelajaran ka-University Malaya dan universiti di-luar. Angka yang telah di-nyatakan ia-itu sa-lama enam tahun yang sudah, 40 orang berada di-University Malaya dan 27 orang berada di-university luar. Dalam masa-alah ini, saya suka-lah menegaskan di-sini, ia-itu pehak Kementerian saya sendiri sedang menjalankan ikhtiar berunding dengan Kementerian Pelajaran bagi menambahkan biasiswa dan juga menambahkan penuntut² menuntut sama ada di-University Malaya, mahu pun di-universiti luar negeri. Maka dengan sebab itu dapat-lah di-saksikan ia-itu penuntut² ini bertambah daripada satu masa ka-satu masa. Tahun 1960 chuma 2 orang penuntut, tahun 1961 7 orang, tahun 1962 3 orang, tahun 1963 13 orang, tahun 1964 15 orang dan tahun 1965 23 orang. Jadi, kita berharap akan dapat menambahkan scholarship dan juga penuntut² belajar di-university di-dalam segi pertanian daripada sa-tahun ka-sa-tahun.

Wakil itu juga telah menegor berkenaan dengan menghantar beberapa orang pegawai² daripada Jabatan Pertanian ka-Amerika untuk belajar di-dalam universiti di-Amerika dengan sebab, kata-nya, pelajaran yang di-dapati di-sana tidak-lah sesuai dengan keadaan pertanian di-dalam negeri ini, dengan sebab kita berada dalam tropical climate dan Amerika berada di-dalam temperate zone, atau temperate climate. Tetapi dalam masa-alah ini, saya suka menerangkan kepada Dewan ia-itu di-Amerika, kita bukan sahaja dapat temperate, tetapi juga hanya sama dengan kita di-sini, tambahan pula penuntut² yang di-hantar, atau pegawai yang di-hantar ka-sana itu ada-lah dengan biasiswa yang di-beri oleh badan² yang ada dalam negeri itu sendiri. Jadi, walau macham mana sa-kali pun, asalkan kita boleh tempatkan penuntut² kita, peluang

bagi pegawai² kita menuntut, akan kita hantarkan. Dengan sebab itu akan dapat menambahkan pengetahuan kepada pegawai² kita yang ada dan akan meringankan bebanan yang sedang di-hadapi oleh Jabatan Pertanian dan jabatan² yang lain di-bawah Kementerian ini, dengan sebab kekurangan pegawai² yang berpengetahuan.

Perkara yang ketiga yang dimajukan oleh Ahli Yang Berhormat itu, ia-itu supaya biasiswa di-beri kepada kanak², atau penuntut² yang datang daripada luar bandar. Maka ini akan mendapat perhatian Kementerian ini dan kita akan jalankan, atau rundingkan dengan Kementerian Pelajaran yang berkuasa berkenaan dengan biasiswa dan pengambilan penuntut² ini. Wakil itu juga telah menyatakan ia-itu galakan tidak di-beri dengan sa-penoh-nya berkenaan dengan hal menanam buah²an, sa-hingga, kata-nya, kalau sa-kira-nya beliau hendak mengadakan dusun dan sa-bagai-nya, tidak boleh mendapat nasihat daripada Jabatan Pertanian. Maka saya rasa ini ada-lah sama sa-kali tidak betul, kerana pehak Jabatan Pertanian dan juga Kementerian Pertanian adalah sentiasa terbuka untuk memberi nasihat, atau memberi pandangan dan sa-bagai-nya satakak yang dapat kami berikan. Sa-kira-nya Ahli dari Batu itu sendiri tidak mendapat nasihat, atau tidak dapat hendak berjumpa dengan mana² pegawai pun bagi mendapat nasihat, minta-lah berhubung terus dengan Kementerian dan jangan-lah membuat tuduhan kalau sa-kira-nya sa-suatu perkara itu tidak benar.

Perkara yang keenam yang di-bawa oleh Ahli itu ia-lah berkenaan dengan membeli beras daripada luar. Kata-nya, kalau sekarang-nya kita menggalakkan tanaman padi dua kali sa-tahun dan tanaman² yang lain—ini akan merugikan, dengan sebab kita boleh mendapat beras daripada luar negeri dengan murah pada hal padi yang di-tanam dalam negeri ini dengan perbelanjaan yang lebeh mahal. Saya rasa, ini boleh jadi ada-lah salah pada pendapat sa-tengah ahli² kebangsaan yang ada di-tiap² negeri, ia-itu kita mesti-lah mempunyai bahan yang agak

chukup bagi sa-buah negara itu dan di-dalam menggalakkan pengeluaran hasil mahsul pertanian di-dalam negeri ini, kita juga tidak chuma mengeluarkan tanah yang lebeh luas—kerana barangkali tidak dapat hendak di-jalankan oleh negeri kita ini dan sa-tengah negeri² dalam Malaysia ini—dengan sebab tidak ada tanah yang lebeh di-dalam menjalankan dasar, atau tujuan bagi menambah makanan ia-lah dengan tujuan menambah pendapatan ra'ayat. Hari ini kalau sa-kira-nya ra'ayat tanam padi sa-tahun sa-kali di-atas tanah yang tiga ekar, berma'ana-lah ra'ayat itu chuma akan mendapat lebeh kurang 1,200 gantang, atau lebeh kurang \$600 sahaja, tetapi kalau sa-kira-nya kita dapat menjalankan ikhtiar supaya ra'ayat ini juga, yang mempunyai tiga ekar tanah, dapat menanam dua musim sa-tahun, berma'ana-lah pendapatan padi-nya akan meningkat kepada \$1,200 sa-tahun dan di-tambah pula dengan satu, atau dua tanaman yang lain—cash crop—yang akan dapat mengeluarkan, atau menambah pendapatan yang lebeh daripada \$1,200. Jadi, ini-lah dasar yang di-jalankan oleh Kerajaan pada hari ini, ia-itu menambahkan tanaman, atau jenis tanaman di-atas tanah yang sama, dan dengan itu dapat menambahkan pendapatan ra'ayat dalam negeri ini.

Ahli Yang Berhormat itu juga telah menegor atau mengutok masalah membelanjakan sa-banyak \$214 juta bagi menjalankan satu ranchangan di-Kedah dan Perlis ia-itu dengan nama Ranchangan Sungai Muda. Kata-nya, mengapa-kah di-belanjakan wang sa-banyak \$214 juta manakala wang itu dapat di-gunakan untuk ranchangan² yang lain. Itu-lah saya katakan pada awal tadi, kita memikirkan masalah ra'ayat yang hari ini menjadi peladang dan petani yang berharap sa-mata² dan bergantung sa-mata² kepada pendapatan padi dan pendapatan tanaman² yang lain di-atas tanah ini. Jikalau sa-kira-nya kita tidak mengadakan Ranchangan Sungai Muda dengan perbelanjaan sa-banyak \$214 juta bagi memberi kemudahan kepada 216,000 ekar tanah yang di-tanam dengan padi dua kali sa-tahun, maka barma'ana-lah kita tidak

dapat membaiki nasib ra'ayat² dan peladang² yang ada di-dalam kawasan² itu. Maka dengan sebab itu pehak Kerajaan—yang memikirkan masaalah dan kepentingan ra'ayat sa-tiap masa—tidak berlehang² bahkan menjalankan Ranchangan Sungai Muda, walau pun perbelanjaan-nya besar, tetapi memberi faedah, dan keuntungan juga besar, kepada ra'ayat yang ada di-tempat itu.

Wakil itu juga telah menegor berkenaan dengan kelambatan di-dalam melaksanakan Ranchangan Menanam Sa-Mula dan Membaiki Kelapa. Dalam masaalah ini saya juga mengaku ia-itu dalam perlaksanaan-nya kita telah boleh di-katakan terlambat sedikit, tetapi kita tidak berkehendak membuat kesalahan manakala dapat kita elakkan. Kita telah menyaksikan beberapa ranchangan yang kita buat dengan bergopoh-gapah, selalu membawa akibat yang burok. Maka, dengan sebab itu, di-dalam masaalah menanam kelapa ini, kita terpaksa mengkajikan beberapa masaalah dan kita terpaksa menjalankan perchubaaan di-beberapa tempat dan sa-kira-nya perchubaaan kita itu berjaya dan berhasil, maka selepas itu baharu-lah kita dapat menjalankan atau melaksanakan ranchangan ini dengan tidak berlehang² lagi. Jadi, dalam masa dua tahun yang sudah kita telah menjalankan penyiasatan, kita telah menjalankan perchubaaan di-Johor dan Bagan Datoh. Maka kita telah mendapat kehasilan yang baik. Dan dengan sebab itu, mulai daripada tahun hadapan—di-bawah Ranchangan Malaysia Yang Pertama—kita akan menjalankan atau melaksanakan Ranchangan Pemulahan dan Menanam Sa-Mula Kelapa ini dengan ranchak dan lanchar-nya.

Ahli Yang Berhormat itu juga telah menegor berkenaan dengan hal ternakan yang dudok di-bawah Veterinary Surgeon. Kata-nya, perkara ini tidak ada berlaku di-seluruh dunia. Jadi dalam masaalah ini, saya suka-lah menerangkan kepada Dewan ini ia-itu pehak Kementerian saya sedang meranchangkan untuk mengadakan dua aliran atau dua jurusan di-dalam Jabatan Haiwan ini, ia-itu satu yang bersangkutan paut dengan perubatan, dan

satu, berkenaan dengan animals and husbandary development. Maka dengan ada dua ini barangkali dapat-lah kita baiki keadaan² di-dalam perjalanan pejabat itu bagi masa yang akan datang.

Ahli Yang Berhormat itu juga telah menegor perjalanan Sharikat Kerjasama dan menggunakan perkataan, ia-itu Sharikat Kerjasama ada-lah tenat sakit-nya. Maka saya suka-lah menerangkan di-sini ia-itu semenjak tertuboh-nya Sharikat Kerjasama ini lebeh kurang tiga ribu sharikat telah pun terdiri di-dalam negeri. Dan ada di-antara-nya telah berjalan dengan baik dan ada juga di-antara-nya tidak dapat bergerak dengan lancar, dengan sebab ada beberapa masalah yang berkaitan dan yang bersangkutan dengan-nya. Sa-bagaimana Ahli Yang Berhormat sedia ma'alum, ia-itu Sharikat Kerjasama ini ia-lah satu badan atau badan² yang bekerja sa-chara sukarela dan yang bekerja bergotong-royong atau pun bermufakat di-antara satu dengan lain di-dalam menjalankan satu² kerja. Dan manakala satu² Sharikat itu di-jalankan oleh ahli²-nya sa-bagai Ahli Yang Kehormat dan sa-bagai-nya, maka ada-lah beberapa perkara yang ta' baik sentiasa berlaku. Maka dengan sebab itu pehak Kementerian dan juga Jabatan Sharikat Kerjasama telah sedar masaalah ini, dan untuk memperbaikinya, saya sendiri telah pun membawa satu Undang² Pindaan kepada Undang² Sharikat Kerjasama, ia-itu memberi kuasa kepada Pegawai Sharikat Kerjasama membetulkan kesalahan² yang ada di-dalam perjalanan Sharikat² Kerjasama, dan, sa-kira-nya mustahak, menggantung jawatan² pegawai atau pun menutup sharikat² kerjasama atau pun membawa pegawai² sharikat kerjasama yang tidak menjalankan kerja² mereka dengan betul ka-mahkamah dan lain². Maka dengan ada-nya kuasa yang di-beri kepada Pegawai² Sharikat Kerjasama, saya perchaya Sharikat Kerjasama akan dapat berjalan dengan baik bagi masa yang ka-hadapan ini.

Tuan Haji Ahmad bin Abdullah: Tuan Pengerusi, kenapa-kah Jabatan Sharikat Kerjasama tidak pernah mengeluarkan laporan tahunan. Sa-

bagaimana yang saya tahu, laporan yang akhir sa-kali yang bersangkutan dengan Sharikat Kerjasama dikeluarkan pada tahun 1948. Lepas daripada itu, hingga sampai sekarang ini, tidak ada mempunyai laporan sedikit pun. Jadi bagaimana-kah kita wakil ra'ayat hendak mengetahui majukah atau tenat-kah?

Enche' Mohamed Ghazali bin Haji Jawi: Tuan Pengerusi, saya berharaplah Ahli Yang Berhormat itu pergi kapada Jabatan Chetak, dan saya perchaya Annual Report bagi tahun 1963 boleh di-dapati di-situ. Saya tidak tahu juga sama ada 1964 sudah siap atau tidak. Tetapi tahun 1963 saya rasa boleh dapat di-situ.

Tuan Haji Ahmad bin Abdullah: Tuan Pengerusi, saya telah berjumpa dengan Librarian Parlimen saya minta kapada dia, dia kata ta' ada. Chuma tahun 1948—laporan yang di-buat pada tahun 1948 sahaja ada. Jadi, terima kaseh-lah, kalau ada untok tahun 1963. Mengikut laporan yang saya terima daripada Librarian—tidak ada.

Enche' Mohamed Ghazali bin Haji Jawi: Tuan Pengerusi, Ahli daripada Bachok juga telah menegor dalam masaalah declaration of peace, katanya, di-antara ahli² nelayan di-tepi pantai dan ahli² nelayan yang menggunakan pukut tunda dan kata-nya sa-lepas saya mengistiharkan declaration of peace itu, semenjak daripada itu telah pun berlaku pergaduhan. Dan saya rasa, saya tidak-lah memberi pengakuan ia-itu sa-lepas daripada saya perbaiki mereka itu atau pun membawa mereka itu bersama dan bersalaman² di-antara satu dengan lain—perkelahian tidak akan berlaku lagi. Kerana barang itu bukan-lah dalam kuasa saya. Kalau hendak berkelahi—ta' usahkan di-antara satu pasokan nelayan dengan nelayan yang lain, tetapi suami isteri pun berkelahi. Sunggoh pun sa-masa nikah itu saya rasa chukup sayang, chukup itu dan ini. Tetapi ada kala-nya, berkelahi juga. Jadi begitu-lah mereka ini, sunggoh pun mereka dapat di-satukan pada satu masa, tetapi perkelahian tidak akan dapat di-elakkan kalau sa-kira-nya satu menchabul yang lain dan sa-bagai-nya.

Wakil dari Tanjong telah meminta supaya wakil² atau pun pakar² daripada F.A.O. menjalankan penyiataan mereka dan pehak Kementerian meletakkan pegawai² daripada Jabatan² untuk mempelajari di-bawah pegawai² atau pakar² yang datang daripada F.A.O. Jadi, dalam masalah ini saya suka-lah menerangkan di-sini ia-itu pehak Kementerian telah pun menjalankan masalah ini, di-mana juga kita ada pakar² yang datang daripada badan² antara-bangsa atau mana² negeri juga, maka kita akan meletakkan sa-orang atau dua orang pegawai daripada Jabatan itu untuk mempelajari dan manakala pakar² itu kembali kelak, maka pegawai kita dapat-lah meneruskan kerja² itu. Dalam masalah berkenaan tentang perbelanjaan pakar² itu, saya suka-lah menerangkan ia-itu gaji pakar² itu ada-lah di-bayar oleh badan² yang menghantar mereka itu, sama ada daripada F.A.O. atau dari pada mana² juga.

Tetapi kita akan bayar, atau Kementerian ini akan bayar perbelanjaan² kenderaan, perbelanjaan² runchit yang akan di-belanjakan oleh pakar² itu.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong telah meminta pehak Kementerian supaya menggalakkan "deep sea fishing" atau pun menangkap ikan di-lautan yang dalam, di-lautan tengah, maka ini ada-lah menjadi dasar pehak Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama ia-itu memberi galakan dan menggalakkan mana² perusahaan bagi mendapatkan menangkap ikan² yang ada di-tengah² laut. Maka dengan sebab itu-lah semenjak beberapa bulan yang sudah, pehak Kementerian ini telah pun memberikan kebenaran berkenaan dengan menjalankan perusahaan menangkap ikan dengan pukut tunda di-lautan tengah.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong juga ada minta supaya pehak Kementerian ini memberikan pandangan berkenaan dengan "consumer cooperative" dan juga "ownership of land co-operative". Jadi dalam dua masalah ini, saya akan menimbangkan dan akan memberi pertimbangan yang saksama dalam masalah ini.

Ahli Yang Berhormat itu juga telah meneger atau meminta manakala pakar² di-ambil daripada luar negeri atau daripada mana² badan, hendaklah mengkaji masaalah perhubungan di-antara pengeluaran dan harga yang sesuai di-bandar², kajian pasaran dan menyimpan dan juga mengexportkan barang² itu. Jadi masaalah ini sekarang ini ada-lah di-jalankan dan akan di-jalankan oleh Lembaga pemasaran Hasil Pertanian Persekutuan dan saya perchaya manakala Lembaga ini berjalan dengan lancar-nya kelak, akan dapat mengkaji dari satu masa ka-satu masa dan melaksanakan pendapat² atau kajian² mereka itu.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong juga meminta supaya di-beri galakan dan juga memberi bantuan kepada penanam² tembakau. Masalah ini saya akan timbangkan.

Ahli Yang Berhormat dari Raub, minta supaya Jabatan Parit dan Taliayer menjalankan siasatan berkenaan dengan empang taliayer yang ada di-Raub. Dalam masalah ini saya akan minta pegawai yang ada dalam negeri itu berhubung dengan Ahli Yang Berhormat dan barangkali bersama² dapat membincangkan masaalah² ini. Bagitu juga perkara yang kedua yang di-bawakan oleh Ahli Yang Berhormat itu, ia-itu kawasan Raub selalu di-timpa² oleh bah. Perkara ini saya akan minta pegawai yang berkenaan mengkajikan-nya. Perkara yang ketiga ia-lah beliau menyatakan penyakit kerbau berkurangan, kerjasama pegawai sangat di-hargai dan sa-bagai-nya sa-hingga hendak di-beri pingat dan lain-nya. Jadi dalam masaalah ini saya minta-lah kepada Ahli Yang Berhormat itu satu sahaja jalan memberikan terima kaseh kepada pegawai² itu, ia-itu beri-lah kerjasama yang penoh kepada pegawai² yang ada di-jabatan² itu. Perkara yang keempat yang di-bawa oleh-nya ia-lah ikan di-Sungai Raub itu elok, chantek, sedap dan sa-bagai-nya, tetapi sentiasa di-rosakkan atau di-musnahkan oleh tuba dan juga rachun. Jadi dalam masaalah ini, saya telah pun menulis kepada pehak yang berkuasa Kerajaan Negeri Pahang meminta kerjasama

daripada Kerajaan Negeri Pahang bagi mengelakkan perkara² ini berlaku, oleh sebab di-dalam urusan perikanan ini, ikan di-laut di-bawah jagaan Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama, ikan di-sungai di-bawah jagaan Kerajaan Negeri. Jadi saya telah pun menulis kepada Kerajaan Negeri meminta kerjasama daripada Kerajaan itu.

Ahli Yang Berhormat dari Kulim Utara telah minta supaya di-beri kesempatan memberi apa² juga kemudahan kepada ra'ayat yang ada di-dalam kawasan-nya dengan sebab ranchangan Sungei Muda itu tidak akan dapat di-nikmati oleh ra'ayat yang ada di-dalam kawasan-nya.

Beliau meminta supaya, sama ada taliayer itu di-teruskan ka-kawasan-nya atau pun buat-lah satu ban daripada yang ada kepada Titi Bumbong Lima. Jadi, dalam masaalah ini, saya sukalah menerangkan ia-itu manakala siap ranchangan Sungei Muda itu, boleh jadi keadaan bah di-tempat dalam kawasan Ahli Yang Berhormat itu akan dapat di-elakkan. Dengan sebab sa-kurang²-nya kita akan menakongkan ayer yang banyak di-kawasan ulu dan dengan sebab itu kawasan di-bawah boleh jadi kering sadikit dan itu akan mengelakkan bah menimpa kawasan Ahli Yang Berhormat itu. Jadi berkenaan dengan permintaan supaya meneruskan pembenaan ban itu, saya akan minta kepada Pegawai Parit dan Taliayer untuk menjalankan siasatan dan manakala penyata-nya sampai kelak, saya akan mengkaji-nya.

Berkenaan dengan perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu juga ia-itu chara memberi lembu, kerbau, dan kambing ia-itu yang betina sahaja dan tidak di-beri yang jantan dan di-minta supaya kambing, kerbau, lembu jantan melawat kepada yang betina itu, maka saya sukalah menerangkan di sini ia-itu dasar pehak Kerajaan ia-lah memberi yang betina dan betina yang ada itu boleh berchampur dengan jantan yang ada. Tetapi dalam masaalah ini saya harap-lah Ahli² Yang Berhormat mema'afkan kalau sa-kira-nya barangkali kotor sadikit chakap saya.

Tuan Speaker: Apa jadi dalam masaalah tuan kata, tuan kotor, kalau kotor itu ta' boleh.

Enche' Mohamed Ghazali bin Haji Jawi: Kalau ta' boleh, saya ta' payah jawab-lah. Saya minta Ahli Yang Berhormat itu berjumpa dengan saya terus dan dapat-lah kita rundingkan macham mana kita hendak membiakkan lembu² dan kerbau² yang ada itu walau pun tidak ada jantan (*Ketawa*).

Ahli Yang Berhormat daripada Tumpat, telah berchakap berkenaan dengan pemulehan kelapa yang tegas dan berkehendakkan supaya satu lembaga untuk memoleh untuk menjalankan usaha² berkenaan dengan memulehkan dan membaiki keadaan pokok² kelapa ini. Jadi, saya suka-lah menyatakan kepada Ahli Yang Berhormat, kalau sa-kira-nya kita hendak adakan lembaga untuk memoleh dan menanam sa-mula kelapa dan sa-bagai-nya, maka barangkali, sa-bagaimana yang ada kepada getah, boleh jadi ini akan membebaskan lagi kepada peladang² kelapa yang ada di-dalam negeri ini, dengan sebab manakala tertuboh-nya lembaga menanam sa-mula getah dan sa-bagai-nya yang ada di-dalam negeri ini, maka di-situ datang-lah kutipan cess di-atas penjualan getah² itu. Jadi kalau sa-kira-nya kita berkehendak pula di-tubuhkan lembaga berkenaan dengan menanam sa-mula kelapa maka terpaksa-lah kita mengutip cess pula berkenaan dengan penjualan kelapa dalam negeri ini, yang mana, saya rasa, tentu-lah memberi bebanan yang besar kepada peladang² penanam kelapa yang ada dalam negeri ini.

Enche' Abu Bakar bin Hamzah (Bachok): Tuan Pengerusi, saya suka Ahli Yang Berhormat Menteri kita memberi penerangan yang lebeh jelas lagi sebab mengapa pula berkenaan getah itu kita sanggup mengenakan cess tetapi kelapa kita tidak sanggup. Ada-kah oleh kerana kita takut kepada orang kampung itu kena chukai cess, maka kita rentikan kemajuan dia. Boleh jadi dari segi perasaan, kita kasehan kepada orang kampung, tetapi jawapan dari segi ekonomi, tidak betul macham itu. Saya tidak mahu dari segi perasaan—saya mahu dari segi ekonomi.

Enche' Mohamed Ghazali bin Haji Jawi: Tuan Pengerusi, berkenaan dengan getah ini, kita chukup-lah senang hendak menjual getah ka-luar negeri—hendak ekspot getah ka-luar negeri, tetapi berkenaan dengan kelapa ini, boleh jadi susah sedikit, ada kalanya susah hendak ekspot. Yang keduanya, berkenaan dengan kelapa ini-lah dalam perengkat perchubaaan, kita hendak menanam sa-mula, hendak memuleh dan sa-bagai-nya. Jadi kalau sa-kira-nya kita belum sampai kepada perengkat yang baik lagi, kemudian kita sudah meletakkan cess kepada ra'ayat, boleh jadi ini akan membebankan ra'ayat. Jadi perbelanjaan yang awal biar-lah di-tanggung oleh Kerajaan ia-itu dalam masa kita menchuba dan sa-bagai-nya, di-belanjakan oleh Kerajaan dan dengan sebab itu-lah didalam pemulehan dan menanam samula kelapa ini, pehak Kerajaan mengeluarkan perbelanjaan bagi menjalankan usaha² dan kerja² ini. Boleh jadi sa-lepas daripada kita sudah mendapat kejayaan yang baik di-dalam perchubaaan kita ini, baharu-lah dapat kita tauladani Lembaga yang ada berkenaan dengan getah dan sa-bagai-nya.

Enche' Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Pengerusi, jikalau berkenaan dengan cess itu kita takutkan sebab kita tidak dapat hendak menyalorkan jualan kelapa,—kita bimbang di-situ—tetapi statistics (perangkaan) menunjukkan bahawa ekspot kita bukan main baik ia-itu 29,000 tan dan hampir² 30,000 tan sedang kita impot hanya lebeh kurang 1,000 tan sahaja, jadi angka ini menunjukkan bahawa kita ekspot minyak kelapa itu memang baik. Jadi bagaimana pula alasan Menteri mengatakan bahawa kita susah hendak ekspot itu, tetapi angka ini menunjukkan bagus.

Enche' Mohamed Ghazali bin Haji Jawi: Tuan Pengerusi, dalam masalah ekspot getah dengan kelapa ini, dia ada-lah berlainan. Jadi, getah selama ini boleh di-katakan semua getah kita yang keluar dalam negeri ini di-ekspot ka-luar negeri, sangat sedikit jumlah-nya yang di-gunakan dalam negeri, tetapi kelapa berlainan. Kita ada kilang² kelapa yang mengeluarkan

minyak di-dalam negeri ini. Jadi untuk hendak mengutip cess dan sa-bagai-nya, sangat-lah susah ia-itu berlainan sangat dengan keadaan penjualan getah di-dalam negeri ini.

Enche' Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Pengerusi, kalau sa-kira-nya kelapa ini menjadi local consumption lagi kita tidak takut tentang ekspot itu kurang, dan itu juga menjadi hujah bahawa tidak betul hujah kita hendak takutkan kerana cess itu, kalau sa kira-nya kelapa menjadi local consumption—itu lagi kuat dari segi ekonomi.

Enche' Mohamed Ghazali bin Haji Jawi: Tuan Pengerusi, takut tidak ada sama sa-kali di-dalam masaalah ini. Chuma kalau sa-kira-nya kita, hari ini, boleh di-dalam masa perengkat perchubaaan memberi petolongan dengan perchuma kepada ra'ayat, mengapa-kah pula di-kenakan cess, dibebankan kepada ra'ayat? Ada-kah Ahli itu memikirkan kita mesti membebankan ra'ayat walau pun kita belum mendapat kejayaan dalam masaalah ini?

Ahli Yang Berhormat dari Tumpat itu juga telah menegor perkara berkenaan dengan Sekolah Perikanan dan tidak ada bimbingan kepada penuntut² lepasan belajar itu. Jadi masaalah ini sangat-lah rumit ia-itu yang pertama, masaalah memberi pelajaran kepada nelayan² dan yang kedua memberi peluang² kepada nelayan² itu bekerja untuk menchari nafkah mereka. Jadi dalam ranchangan yang di-jalankan yang sudah² ini, kita memberi latehan kepada nelayan² itu, ia-itu kita mengambil beberapa orang nelayan pada tiap² penggal di-bawa ka-sekolah latehan—di-beri latehan dan mereka ini sa-patut-nya balek ka-tempat mereka dan meneruskan ikhtiar² atau usaha² mereka sa-bagai nelayan biasa.

Jadi dalam ucapan-nya Ahli Yang Berhormat itu juga telah menegor ia-itu ada di-antara pelajar² yang di-bawa ka-sekolah² ini yang tidak ada mempunyai kemahuan sa-bagai nelayan, dan manakala kembali, tidak menjadi sa-orang nelayan atau tidak

meneruskan sa-bagai sa-orang nelayan, tetapi jadi tukang gunting dan sa-bagai-nya. Jadi perkara ini kalau sa-kira-nya ada silap satu dan dua itu, maka tidak dapat hendak di-ketahui oleh pegawai² perikanan dengan sa-penoh-nya, kerana manakala kita mengambil pelajar² itu berlateh, kita menulis kepada persatuan² yang ada di-tempatan, kita meminta kepada ketua kampung, kita meminta kepada penghulu dan sa-bagai-nya. Ada kala-nya barangkali satu dua yang tersilap, jadi, saya rasa, ini tidak-lah dapat menjadi ukoran sa-bagai dasar Kementerian ini memberi latehan kepada orang² yang tidak ada kemahuan di-dalam satu² jurusan.

Ahli Yang Berhormat itu juga telah mengemukakan masalah pemasaran ikan yang tidak sa-patut-nya. Kata-nya, ikan tengiri di-Kuala Lumpur \$1.80 manakala di-Tumpat 50 sen. Jadi, masalah ini telah pun lama di-ketahui oleh Kementerian ini dan sebab itu-lah Kementerian ini telah pun mengemukakan satu ranchangan ia-itu penubohan Lembaga Pemasaran Hasil Mahsul Pertanian dalam negeri ini, dan saya juga suka-lah mengingatkan sa-bagaimana yang sentiasa di-ingatkan ia-itu Lembaga ini tidak-lah dapat hendak mengubah keadaan² pasaran di-dalam negeri ini dengan serta-merta sa-umpama memetek switch lampu sahaja dan terus menjadi terang. Lembaga ini terpaksa-lah mengambil masa untuk menjalankan kajian—menjalankan ranchangan² ini dan melaksanakan ranchangan² ini.

Ahli Yang Berhormat itu juga menegur ia-itu ranchangan telah kita buat bagi ra'ayat negeri ini di-dalam bidang menanam getah, di-dalam bidang perkampongan, di-dalam bidang itu dan ini, tetapi tidak ada langsung ranchangan bagi nelayan². Saya suka-lah menerangkan di-sini, kita telah menjalankan beberapa ranchangan bagi pemulahan nelayan² yang ada, baik di-Trengganu, mahu pun di-Melaka dan ada di-Selangor kita telah jalankan, tetapi dukachita di-Kelantan barangkali tidak ada perkara ini di-jalankan, dengan sebab Kerajaan Kelantan tidak menjalankannya. Per-kara² ini ada-lah di-jalankan oleh

Kerajaan Negeri dengan sokongan dan pertolongan daripada Kerajaan Pusat sahaja.

Mr Speaker: Masa sudah sampai.

Enche' Mohamed Ghazali bin Haji Jawi: Sadikit sahaja, Tuan Pengerusi, dalam lima minit.

Sa-perkara lagi yang di-bangkitkan ia-itu berkenaan dengan pelajaran, terutama sa-kali Kolej Pertanian. Jadi Kolej Pertanian ini, saya suka-lah menerangkan ada-lah dudok-nya di-bawah kuasa Universiti of Malaya, tidak lagi di-bawah Kementerian Pertanian. Dan dalam Ranchangan Lima Tahun Yang Kedua ini, kita akan menubuhkan Kolej ini lagi dan pehak Kementerian saya juga akan berikhtiar menambahkan sekolah² pertanian di-dalam negeri ini.

Sa-perkara lagi, beberapa orang Ahli telah meminta supaya di-adakan kajian atau siasatan berhubung dengan membiakkan anak² udang galah. Ini, saya rasa termasuk-lah wakil dari Larut Utara, meminta supaya udang galah ini di-biakkan. Maka di-sini saya suka-lah menerangkan ia-itu perhubungan bagi membiakkan anak udang galah ini telah pun berjaya dan kita akan dapat mengeluarkan anak² udang galah tidak lama lagi ia-itu dengan jalan memberi biakan. Kita menjalankan biakan ini bukan sahaja terhadap kepada ikan, tetapi kita telah menchubakan kepada beberapa jenis ikan dan sekarang ini kita menjalankan biakan berkenaan dengan udang galah. Jadi dalam masalah ini, saya berharap-lah Ahli² Yang Berhormat jangan chemburu dengan sebab ikan itu sentiasa di-buang, kata-nya, di-Chenderoh Lake atau Tasek Chenderoh, tetapi siapa juga yang berkehendakkan anak ikan berhubung-lah dengan Pegawai Perikanan. Kita dapat memberi walau 10,000 atau 20,000 anak ikan pun.

Jadi sa-takat ini-lah sahaja, Tuan Pengerusi, dan saya mengemukakan supaya peruntukan di-bawah Kementerian ini ia-itu Kepala S. 13—Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama yang berjumlah sa-banyak

\$18,424,044 itu di-jadikan sa-bahagian daripada Jadual. Terima kaseh.

Enche' Sulaiman bin Bulon: Tuan Yang di-Pertua, saya sokong.

Question put, and agreed to.

The sum of \$18,424,044 for Head S. 13 ordered to stand part of the Schedule.

House resumes.

Mr Speaker: I have to report that the Committee of Supply on the Supply Bill, 1966, has progressed to Head S. 13 of the Schedule.

The House is adjourned till 10 a.m. tomorrow.

Adjourned at 8.00 p.m.